

NÖJE. Känns det festligare att ha med sig alkoholfri öl och cider på fest än läsk? Och är det verkligen gott?

Ida Öhberg och hennes kompisar är fredagens testpanel, de hängde på den alkoholfria trenden och provsmakade Alkos alkoholfria utbud.

Kolla nöjessidorna så får du reda på vilken dryck som ratades och vilken som hyllades.

SIDORNA 14-15

Skarven är felbyggd visar ny utredning

NYHETER. En färsk utredning visar att problemen med nylevererade ms Skarven är allt annat än över. Tvärtom, det verkar som om problemen nu börjar på allvar.

Färjan är beställd med en total dödsvikt på 350 ton, nu har man kunnat konstatera att den siffran i själva verket är 299. Klart är också att

Skarven olastad lutar 4,2 grader åt babord. Exakt vad det här för med sig i praktiken vet man inte men färjan kommer sannolikt inte att kunna köra med full last.

Trafikminister **Veronica Thörnroos** (c) tog initiativet till utredningen om Skarvens fartygsdata för att få klarhet i om allt prat om

problem med båten hade någon förankring i verkligheten.

–Nu vet vi att pratet stämmer. För att få veta vad det betyder konkret för trafiken har vi bett att Viking Lines tekniska avdelning skulle åta sig att titta närmare på problemet, säger Thörnroos.

SIDAN 8

RÅNDRAMAT PÅ TORGGATAN

Livsfarlig pistol, men defekta kulor

NYHETER. Det var väktarens – och råna-rens – smala lycka att de kulor som träffade var skadade och höll en betydligt lägre hastighet än oskadad ammunition skulle ha gjorts.

Den slutsatsen kan man dra av CKP-utredarens vittnesmål när rånåttegången fortsatte i går i tingsrätten.

–Men vapnet var fullt funktionsdugligt och alltså livsfarligt. Det var omöjligt att på förhand avgöra om kulorna var intakta eller felaktiga, sa utredaren.

SIDORNA 4-5

ÅSUB-utredning om Föglötunnel

Ett av argumenten för tunnel håller inte

NYHETER. En fast förbindelse till Föglö skulle inte medföra några större effekter gällande de berörda kommunernas långsiktiga befolknings- och näringslivsutveckling, konstaterar Åsub i en ny utredning.

Därmed faller ett av argumenten för en tunnel: att den skulle vitalisera Föglös näringsliv och vända den negativa befolkningstrenden.

SIDAN 5

Politisk reklam bort från hjälmar

SPORT. Det är inte alls tillåtet för IFK Mariehamns ishockeyherrar att ha reklam för politiska partier Obunden samling på sin utrustning. Detta eftersom IFK spelar i det svenska seriesystemet och Svenska ishockeyförbundets regler gäller.

Igår kväll beslöt IFK i samråd med Obunden samling att avsluta sponsoravtalet.

SIDAN 20

Otillåtet. Att IFK Mariehamn tillåter politisk reklam på sin utrustning strider mot Svenska ishockeyförbundets regler.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Samlas regelbundet. Ålands hälso- och sjukvårds pandemigrupp, som leds av läkaren Wilhelm de Wilde i förgrunden, träffas varje vecka för att uppdatera sig om de senaste om den nya influensan A(H1N1), även kallad svininfluensan. I går var nästan tjugo personer samlade för att diskutera bland annat vaccinering och antal bekräftade fall.

Foto: JONAS EDSVIK

Specialgrupp redo för stor epidemi

NYHETER. Inom Ålands hälso- och sjukvård, ÅHS, pågår ett intensivt arbete med att förbereda landskapet för ett större utbrott av den nya influensan A(H1N1), mer känd som svininfluensan.

–Det finns en färdig plan gällande isoleringsmöjligheter om många drabbas och behöver sjukhusvård. Men vi jobbar även med en plan B och är redo att göra flexibla lösning-

ar om epidemins framfart så kräver, säger **Wilhelm de Wilde**, som leder ÅHS stora pandemigrupp.

Hittills finns fem laboratoriebekräftade fall av svininfluensan på Åland, men "svinis" diskuteras intensivt bland allmänheten och många känner sig osäkra och har frågor om allt från vaccinering till symptom.

I samarbete med ÅHS kommer därför Nya Åland att försöka ge svar på era frågor kring den nya influensan. Maila, messa eller ring till redaktionen.

Läsarfrågor och svar publiceras i efterhand i tidningen och sedan även på ÅHS-hemsida.

SIDAN 3

Äntligen

FREDAG

www.mariehamnskonsthandel.com

CHIFFONJE valnöt i fint skick, 1800 talets slut.
Nyckel finnes. Bred 96 cm Höjd 142 cm djup 47 cm.

JANSSON KJELL (f.1949)
"Lax", längd: 50 cm, keramik

MARIEHAMNS KONSTHANDEL

Fråga om husdjur!

Har du eller ska du skaffa husdjur och undrar något? Fråga Nyan! Vår expert, veterinär Rosalie Palmer, besvarar läsarnas frågor.

Tel: 23444, e-post: redaktion@nyan.ax

Fota ditt husdjur!

Fotografera ditt husdjur och skicka in bilden till Nyan! Vi publicerar bilderna på hemsidan och på husdjurssidan.

e-post: redaktion@nyan.ax

Du kan också ställa frågor och ladda upp bilder via hemsidan: www.nyan.ax/teman/husdjur.pbs

Nya Åland

BRANDSÄKERHET

34€ ^{2 kg}

49€ ^{6 kg}

BRANDSLÄCKARE PULVER

För hem och fritid. Pulversläckare för typ A-brand, dvs. brand i trä, tyg och papper samt B-brand, dvs. brand i brännbara vätskor som bensin, olja, lösningsmedel, lacker samt plaster.

14,90 ^{1*1m}

23,50 ^{1,2*1,2m}

BRANDFILT

Elden kvävs genom att brandfilten läggs över brandhärden och packas till runt om.

64€

8,30 st

BRANDVARNARE 2 st

Seriekopplad 64€/2 st

Komplett trådlös brandvarnare i 2-pack. Självlärande kodsystém, larmar den ena så larmar även den andra. Räckvidd; ca 60 meter i öppen miljö. Upp till 24 st enheter kan anslutas. Batterier ingår.

10,40

Testgas för brandvarnare

93€ ^{3,9 m}

BRAND/RÄDDNINGS-STEGE

Hopfällbar

Flexibel 3,9 m räddningsstege som är enkel att använda vid ev utrymning från övervåning. Lätt att applicera i fönster eller balkongräcke.

TFN 28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215, BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 7-18, TORSD. 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRD. 9-15

www.byggvaruhuset.ax

NERA ÖPPET! VARDAGAR 7-18, TORSDAGAR 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRDAGAR 9-15

Ett av tre. Trygghetslarmet ska vara en extra trygghet för personer som lever under hot. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Nu finns trygghetslarm hos polisen

Nu finns det möjlighet för personer som blivit utsatta för våld och upprepade hot att få ett trygghetslarm.

Tre stycken larm finns hos polisen, men ordentliga utredningar görs innan man lämnar ut dem.

De efterlängtnade trygghetslarmen har nu funnits hos polisen en kortare tid. Tre stycken larm finns och vid behov lånas de ut. Ännu har ingen ansetts vara en lämplig kandidat för larmet.

–Det har inte funnits något behov det här året, säger kommissarie **Olof Lindqvist**.

Noggranna hotbildsutredningar görs innan larmen lämnas ut. När en anmälan om misshandel eller hot kommer in utreder polisen om trygghetslarmet kan vara rätt metod för att hjälpa den utsatta personen. Man tittar bland annat på historien bakom anmälan och hur personens bostad ser ut.

–Kan hon ta sig ut på något sätt, till exempel bakvägen? Vilken väg tar hon till jobbet, finns det något sätt hon kan skydda sig på? Sådana saker ser vi på i vår bedömning, säger Lindqvist.

Skickar positionen

Alarmet är litet och lätt. Det innehåller gps-mottagare och -sändare samt batteri.

När man trycker in en knapp vibrerar dosan och ett larm med den hotades position skickas till alarmcentralen. Därefter kontaktas polisen. Någon ytterligare information kring larmet vill polisen inte lämna ut eftersom man inte vill att våldsmännen ska veta hur alarmet fungerar.

–Vår förhoppning är ju att de aldrig ska behövas, säger Lindqvist.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax

Stadsbutik fick fönster krossat

■Ett skyltfönster till en butik på Torggatan i Mariehamn krossades vid tvåtiden på natten i torsdags. Polisen rubricerar brottet som skadegörelse. (mt)

Stal pengar från "lantis"

■Någon har brutit sig in i Naturbruksskolan i Jomala. Tjuven fick med sig pengar ur en kontantkassa.

Händelsen inträffade i onsdags. (mt)

Vårdpersonal i regelbundna möten om svininfluensan

Sjuttion personer är samlade i läkarnas mötesrum på Ålands centralsjukhus när det är dags för ÅHS-pandemigrupp att hålla veckans möte.

–Här finns representer för i princip alla enheter som på något sätt kan komma i kontakt med smittade eller misstänkt smittade personer, förklarar pandemigruppens ledare, läkaren Wilhelm de Wilde.

På plats finns personal från bland annat alla vårdavdelningar, akuten, hemsjukvården, långvården, hälsocentralen, apoteket och personalsjukvården.

Inom gruppen uppdateras berörda med den senaste informationen om nya influensan A(H1N1), svininfluensan, och alla har chans att dela med sig av frågor, planer och övrigt aktuellt.

Vaccinering löper

Aktuellt ämne just nu är bland annat vaccineringen av riskgrupperna. Hälsocentralens klinikchef **Birgitta Hermans** berättar att arbetet löpt på smidigt och att över 500 ålänningar i riskgrupperna fått ett stick hittills.

–Hela veckan har det varit lite kö den första timmen, men det har vi arbetet bort. Till exempel i måndags vaccinerade vi 150 personer på en timme, säger Birgitta Hermans, som berömmar både personal och besökare.

Att arbetet löpt bra har också syns i berömmande mess i Nya Åland.

Skickas hem

Ännu verkar det dock finnas viss förvirring hos ålänningarna, om man hör till en riskgrupp eller inte. Hittills har det dock mest handlat om missförstånd och inte varit några större problem med personer som försöker "tränga sig före i vaccinationskön".

–Senast i går skickade jag hem fyra personer som inte hörde till vaccinationsgruppen. Men vi litar på att folk är ärliga, säger Birgitta Hermans.

Birgitta Hermans informerade även om ändringarna i vaccinationsplanerna för skolbarn. Som Nya Åland berättade igår är det begränsad leverans av själva vaccinet som gör att man nu bara vaccinerar åldersgruppen 6 månader till 8 år.

Rådgivningarna sköter vaccineringen av mindre barn, medan barn i årskurs ett och två vaccineras i skolorna.

–Och preliminärt får vi yt-

Gör sig redo för pandemi. Sjuttion personer var på plats i går när ÅHS-pandemigrupp höll veckans möte för att diskutera det senaste gällande den så kallade svininfluensan. Gruppen leds av läkaren Wilhelm de Wilde, som står till vänster i bild.

Foto: JONAS EDSVIK

terligare 500 doser till Åland nästa vecka, informeras pandemigruppen.

Få biverkningar

På Åland har man hittills få rapporter om allvarigare biverkningar av vaccinet. Ett av de senaste fallen var ett barn som fick en lindrig allergisk reaktion, men efter medicinering är barnet nu på bättringsvägen.

–Alla som vaccinerar sig får en liten lapp med info om biverkningar som kan förekomma, som rodnad och svullnad. Men med tanke på hur många vi stuckit är det ett fantastiskt resultat att så få fått biverkningar, säger Birgitta Hermans.

Två nya fall

Pandemigruppen informeras kontinuerligt om antalet laboratoriebekräftade fall av den nya influensan på Åland. Hittills handlar det om totalt fem fall, varav två är nyligen konstaterade. En av de drabbade har inte haft någon känd kontakt med de övriga personerna som insjuknat. Det tar ungefär fem dagar att få ett provsvar på influensan.

Samtidigt finns även den "vanliga" säsongsinfluensan, men hittills har bara en patient testats positiv för den på Åland.

–Hittills har det bara varit några enstaka fall av säsongsinfluensa i Finland. Kanske

den minskar då alla tänker så mycket på hygien nu, säger ÅHS personalläkare **Micael Strandell**.

Redo för utbrott

Inom ÅHS pågår även förberedelser för att handskas med ett ordentligt utbrott av influensan.

–Det finns en färdig plan gällande isoleringsmöjligheter om många drabbas och behöver sjukhusvård. Men vi jobbar även med en plan B och är redo att göra flexibla lösningar om epidemins framfart så kräver, säger Wilhelm de Wilde.

Lunga i Åbo

Svenska medier rapporterar om att allt fler som blivit svårt sjuka i svininfluensan behandlas i en konstgjord lunga, så kallad Ecmo-behandling. Sådant behandling finns inte på Åland och kommer inte heller att införskaffas, det kräver stora resurser och mycket personal.

Vid Åbo universitetssjukhus finns dock en Emo-maskin och enligt uppgifter till ÅHS kommer ytterligare en maskin att införskaffas på grund av svininfluensan.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Inget barn i respirator

■Nya Åland har nåtts av uppgifter om att ett barn på Åland blivit väldigt sjukt i svininfluensa och till och med ska ligga i respirator. Dessa uppgifter dementeras dock av **Wilhelm de Wilde**.

–Det är inget barn som behöver intensivvård, eller ligger i respirator, just nu på grund av svininfluensan, säger han. (ab)

Få svar på din fråga om svininfluensa

Det finns många frågor, oro och funderingar kring nya influensan A(H1N1), den så kallade svininfluensa. Nu kan Nya Åland, tillsam-

Skicka in fråga

Skicka in din fråga till Nya Åland, så sammanställer vi dem och ger vidare till ÅHS för svar.

Efterhand som svar och frågor kommer publiceras de i Nya Åland och senare även på ÅHS-hemsida www.ahs.ax.

Vi tar gärna emot din fråga via e-post redaktion@nyan.ax eller via sms 04573234444, det går även att faxa till 23449 eller ringa till 528442. (ab)

Fakta/Tänk på detta i svinistider

Använd! God handhygien gäller fortsättningsvis för att hålla influensa-smittan på avstånd. Tvätta noga och sprita gärna.

Foto: ANDREAS DIENERT

■Tänk på att inte sprida smitta till redan sjuka. Undvik att besöka någon på sjukhuset om du själv, eller någon i familjen, känner av minsta förkylningssymptom. ■Fortsättningsvis gäller det att tvätta händerna noga och

använd gärna handsprit.

■Nys och hosta i en pappersservett, som du sedan slänger, eller i armvecket.

■Fortsätt vara lika noga med handhygien och liknande även efter att du vaccinerat dig.

RÅNDRAMAT PÅ TORGGATAN

Rånarna bad väktarna och andra om ursäkt

”Det var inte meningen att det

De båda rånarna bad väktarna om ursäkt när rånrättegången avslutades i går i tingsrätten.

–Jag vill be om ursäkt för det lidande ni har utstått, sa 27-åringen.

–Det var inte meningen att det skulle bli så här, sa 19-åringen.

Största delen av gårdagen ägnades åt att höra Central kriminalpolisens tekniska utredare som undersökt vapnet – den uppborrade startpistolen – och patronerna som användes vid rånet utanför Ålandsbankens bankautomat den 19 juli.

Livsfarligt vapen

Vapnet, en Blow Mini Mod 2003, var modifierat för att passa till ammunition för kaliber 6.35 Browning. Vittnet hade provskjutit fem skott med pistolen och använt motsvarande patroner som på brottsplatsen.

–Pistolen klassas som vapen enligt finländsk skjutvapenlag, ett vapen som kräver licens. Pistolen var fullt funktionsduglig och skotten kunde ha orsakat livsfara.

För provskjutningen användes så kallat ballistiskt gelatin som till konsistensen påminner om mänsklig vävnad. Dessutom hade en hinna, motsvarande mänsklig hud, lagts på.

Provskotten trängde in mer än 15 cm i gelatinet och ku-

lornas hastighet var inte långt ifrån den som uppnås med ett vanligt vapen. Ett skott trängde så långt in som 22,5 cm.

Skadade kulor

Därför uppstod frågetecken när väktarens jacka undersöktes. Två hål hittades där två kulor gått in, det fanns skada på dragkeden och det fanns spår efter kulorna i jackans foder – men kulorna hade stannat i plagget. En av kulorna orsakade en skada i väktarens mage när den snuddade vid huden utan att ändå söndra t-tröjan som han bar närmast kroppen.

–Kulornas hastighet måste ha varit betydligt lägre än de som användes vid provskjutningen. Vi har ingen annan förklaring än att det fanns något avvikande hos patronerna som användes under rånet. Det är mycket ovanligt.

Värme och fukt

Orsaken till att kulorna inte fungerade som annan ammunition kan ha varit att de förvarats i hög värme och att det kommit in fukt mellan kulan och manteln.

–Men det går inte att bedöma av patronernas utseende hur de fungerar. Det är omöjligt att veta. Man ska aldrig underskatta ett vapens farlighet. Det finns otaliga exempel på att kulor har orsakat livsfara också med låga hastigheter och liten energimängd, sade Centralkriminalpolisens utredare.

Att jämföra med luftvapen – som inte kräver licens – går inte heller, enligt vittnet.

Oberäkneligt vapen

Var det ett oberäkneligt vapen, undrade åklagaren **Jens-Erik Budd**.

–Ja, absolut. Vapnet fungerade och avvikelserna med kulorna kom som en överraskning för oss.

”Jag skulle inte stå framför ett sådant här vapen om det avlossades”, sammanfattade vittnet som också konstaterade att väktarens skada skulle ha varit allvarigare om skottet hade träffat rakt och inte snett uppifrån och från sidan i den pösiga jackan.

Långt straff

Åklagaren yrkar på 6-7 års fängelsestraff för rånarna för grovt rån, grov stöld, dråpförsök och anstiftan till dråpförsök alternativt grov misshandel.

–Det handlade om en stor penningssumma, rånaren sköt vilt omkring sig på tätbefolkat ställe, rånet hade planerats av kriminella kretsar i Stockholms undre värld, en tredje person hade skaffat utrustning inklusive de mobiltelefoner som användes före rånet, 27-åringen har uppsåtligt riktat vapnet mot väktarna och avlossat flera skott mot väktaren och också vid ett tillfälle siktat mot hans huvud med pistolen. 19-åringen visste om vapnet, han måste ha utgått från at

det var funktionsdugligt, för inte skickar väl kriminella kretsar iväg 27-åringen med ett leksaksvapen?

Dömd för mordförsök

Han ansåg att båda de åtalade ska få skärpta straff på grund av tidigare domar: 27-åringen har dömts för försök till mord 1998 och grov misshandel 2002 i Svea hovrätt och till ett års fängelse för rånförsök i mars i fjol i Nacka tingsrätt.

19-åringen har dömts för två tidigare rånförsök 2008 och i maj i år.

Bad om ursäkt

Båda rånarna ville säga några ord till tingsrätten som avslutning.

–Jag räknar inte med att bli förlåten, men jag vill ändå be målsägandena om ursäkt för det lidande ni utstått. Jag hoppas att tingsrätten inte dömer mig som en hopplös återfallsförbrytare. Jag blir pappa om någon månad och jag vill så fort som möjligt börja ett nytt liv och lämna mitt gamla bakom mig, sa 27-åringen.

–Jag är hemskt ledsen för det som har hänt och jag hade inte räknat med att det skulle bli så här, sa 19-åringen.

Domen kommer den 26 november. De åtalade förpassas till häktet i Åbo under väntetiden.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Livsfarligt vapen. CKP:s utredare vittnade om att den och livsfarligt vapen. Under flytförsöket körde 19-åringen. 27-

Advokat berömde väktaren och Lindeberg

”Enormt civilkurage och mod”

–Väktaren och Ulf Lindeberg uppvisade ett enormt stort civilkurage och mod som stoppade rånarnas flyktförsök. Det hade inte pojkarna räknat med, sa 19-åringens försvarsadvokat Michael Lindén i sin slutplädering i går.

Med ”pojkar” menade han de båda rånarna.

Han bad tingsrätten ta hänsyn till att hans klient är ung och att han har en trasslig bakgrund i en av de kriminellt mest belastade stadsdelarna i Stockholm.

–I den miljön är det vanligt att rekrytera yngre personer för att begå brott på grund av spel- och knarkskulder. Enligt svensk lag får unga under 21 år en ganska kraftig ”ungdomsrabatt” av domstolarna, och det är något som cyniskt utnyttjas. Inget tyder på att 19-åringen gjort det här för egen ekonomisk vinning.

”Förkastligt”

Det är ingen ursäkt, sa advokaten, men möjligen en förklaring.

–Det som de har gjort är naturligtvis förkastligt.

Han påpekade att rånet inte var särskilt välplanerat – ridande polis fanns helt nära

Advokat Jens Lapidus.
Foto: ANNIKA ORRE

Ulf Lindeberg, som stoppade rånarna med en reklamskylt.

banken – och det rörde sig inte om särskilt stora pengar, sammanlagt 166.000 kronor.

–Jag tror inte att det skulle vara grovt enligt svensk rätt. Dessutom har 19-åringen haft en liten roll i rånet, och hans uppfattning var att vapnet var en leksaks- eller startpistol.

Skrämselskott

Bara ett vittne har sagt att 19-åringen ropade ”skjut då” till 27-åringen utanför banken, påpekade Lindén.

–Det går alltså inte att styrka att han verkligen har ropat. Men också om rätten kommer till att han har ropat, så betyder det inte att han velat att väktarna

skulle skadas utan i så fall uppmannat till ett skrämselskott.

”Inte drivande”

27-åringens advokat **Jens Lapidus** redogjorde för 27-åringens situation.

–Han har ekonomiska svårigheter, en kvinna i Thailand väntar hans barn. Det är inga skäl till att råna en värdetransport och han känner ånger för det – inget berättigar det han har gjort.

27-åringen har inte varit drivande, påpekar Lapidus.

–En tredje man framskymtar i åklagarens bevisning. Mannen har skaffat mobiltelefoner och hjälmar och sammanfört 27-

Beröm. Stockholmsadvokaten Michael Lindén, som biträdde 19-åringen (här med jacka över huvudet) i rånrättegången, berömde både väktaren och ”skyltmannen” Ulf Lindeberg för att de grep in och stoppade rånarna som försökte fly på moped.

Foto: ERKKI SANTAMALA

åringen och 19-åringen. Den tredje mannen har varit hjärnan bakom gärningen.

Hur farligt?

Den centrala frågan är, enligt advokaten, vapnet och dess farlighet.

–Vår inställning är att det handlar om det som lagen kall-

lar för ”otjänligt försök”, att skotten objektivt inte har kunnat leda till döden. Det var inte meningen att skotten skulle träffa. Enligt polisens definition är ett vapen livsfarligt om skottet tränger in mer än 10 cm i gelatinet. I det här fallet har skotten haft en mycket lägre hastighet än så.

Lapidus konstaterade att 27-åringen är tidigare dömd, men att han i dag försöker förändra sitt liv.

–Det har i och för sig inte gått så bra med tanke på rånet. Men han har fått en kraftig tankeställare.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

skulle bli så här”

uppborrade startpistol som rånarna använde den 19 juli på Torggatan var ett fullt funktionsdugligt åringen satt bakom med pistolen i höger hand. Arkivfoto: PRIVAT/FREDRIK TÖRNROOS

Rättsläkare Antti Jääskeläinen: Kulan kunde ha vållat livshotande skador

Kulan som träffade väktaren i magen kunde ha vållat livshotande skador, sa rättsläkaren Antti Jääskeläinen som undersökte skadan några dagar efter rånet.

Antti Jääskeläinen, som trots fyllda 70 jobbar på för fullt, ombads av polisen att undersöka väktarens skottskada i somras. I går vittnade han i tingsrätten.

–Jag drog slutsatsen att skadan hade förorsakats av en deformerad projektil. Själva skadan var inte farlig.

Han rekommenderade polisen att göra en rekonstruktion av skottlossningen.

–Den enklaste lösningen hade varit att gå till butiken och köpa en grisstek med svål, det motsvarar mänsklig vävnad och hud ganska bra. Sedan kunde man ha lagt på olika kläder och sett hur pro-

Rättsläkare Antti Jääskeläinen. Foto: ANNIKA ORRE

jektilerna tränger in om man riktar dem direkt mot huden.

Jääskeläinen säger, efter att ha obducerat totalt 25.000-30.000 kroppar under sitt yrkesliv, av vilka ett avsevärt antal varit skottskadade, att i princip vilka vapen som helst kan döda även om vapnet i

sig inte betraktas som farligt – också ett luftvapen.

–Jag utesluter inte att den kula som skadade väktaren kunde ha trängt ini bukhålan. Alla skador i tarmregionen kan vara livshotande. Det räcker med en läcka på en halv millimeter i tarmen. (ao)

Åsubutredning om Föglötunnel visar: Begränsade positiva effekter för Föglö

De regionala och lokala effekterna av en tunnel till Föglö är så begränsade att de inte kan användas som ett avgörande argument –varken för eller emot projektet.

Det visar Åsubs nya utredning.

Ålands statistik- och utredningsbyrå har på trafikavdelningens uppdrag utrett de regionala effekterna av en tunnel från fasta Åland till Föglö. Åsub har granskat vilka sysselsättnings- och befolkningsmässiga konsekvenser en tunnel kan få samt sett närmare på liknande erfarenheter från omvärlden.

Tunnelprojektet skulle inte medföra några genomgripande effekter på kommunernas långsiktiga befolknings- och näringslivsutveckling, konstaterar Åsub inledningsvis.

Pendlingsmöjligheter

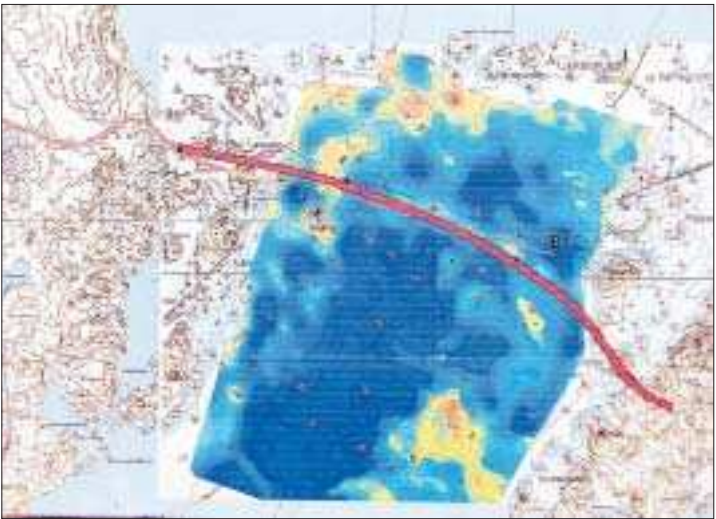
För Föglös del kunde förbättrade pendlingsmöjligheter visserligen medföra att fler väljer att flytta till kommunen samt ett ökat antal turister och sannolikt också fritidshusägare. Däremot är det svårt att se liknande positiva effekter på Föglös arbetsplatsutbud.

Aven om turisterna och fritidshusägarna ökar så innebär en nedläggning av färjtrafiken färre arbetstillfällen, påpekar Åsub. Samtidigt finns det en risk för att den lokala handeln och servicen utkonkurreras av företag på fasta Åland.

Andra åtgärder

Internationella erfarenheter visar att det är större chans till positiva arbetsmarknadseffekter om transportinfrastrukturen kombineras med andra näringspolitiska initiativ som sänkta lokala skatter eller bostadsbyggande. ”Några sådana planer har emellertid inte hittills presenterats i anslutning till det här aktuella tunnelprojektet –vare sig av landskapsregeringen eller av den berörda kommunen”, skriver Åsub.

Det går inte heller att utesluta att Föglö skulle förlora sin regionalpolitiska status som skärgårdskommun, vilket kan betyda mindre utvecklingsstöd

En fast förbindelse. En tunnel till Föglö får begränsade sysselsättnings- och befolkningsmässiga effekter, enligt Åsub. Rapporten blir nu en del av det sakunderlag som kommer att ligga till grund för framtida beslut om projektet. Illustrationen visar det förslag som utarbetats av det norska företaget Sintef berg- och geoteknik.

och överföringar från landskapsregeringen –och därmed sämre finansiella möjligheter för kompletterande näringspolitiska satsningar.

Litet plus för stan

För Mariehamn är effekterna marginellt positiva genom att fler Föglöbor kan tänkas börja arbeta i staden. Lemland och Lumparland, Föglös närmaste grannar på fasta Åland, kan komma att gå miste om potentiella nybyggare som i och med den fasta förbindelsen istället väljer att bosätta sig på Föglö.

När det gäller Kökar och Sottunga är det tillsvidare svårt att säga något om effekterna då en utbyggnad av ett nytt kortruttsystem med utgångspunkt på Föglö inte finns med i projektet i det här skedet.

Miljökonsekvenser

Avgörande för valet mellan en fast vägtunnelförbindelse eller en fortsatt färjtrafik, anser Åsub, måste vara vilka de långsiktiga inbesparingarna blir i förhållande till dess storlek. Den andra avgörande faktorn är vilka konsekvenser en ombyggnad skulle få på miljön.

Hela utredningen finns att läsa på Åsubs hemsida asub.ax.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Internationella erfarenheter av utbyggda transportsystem

Åsub har tittat närmare på de utvärderingar som gjorts av liknande projekt i Norden, övriga Europa samt USA och har sammanfattat de viktigaste slutsatserna i fyra punkter.

- Effekterna på befolkningstillväxt och regional ekonomi är som regel rätt små.
- De mest märkbara effekterna är kopplade till förbättringar i den regionala arbetsmarknadens storlek och sammansättning.
- En utbyggnad av transportsystem kan å ena sidan förbättra tillgängligheten för berörda glesbygger, å andra sidan stärks samtidigt större befolkningscentras centralortsfunktioner.
- De positiva effekterna förbättras om utbyggnaden sammanfaller med andra näringspolitiska insatser som bostadsbyggande eller sänkta skatter. (ak)

Regler för Östersjöfondens symbol

Snart kan det finnas ett regelverk för företag och konstnärer som vill förknippas med Östersjöfonden.

Det säger verksamhetsledaren Edgar Öhberg.

Östersjöfonden har under sina 20 år byggt upp ett varumärke som har ett värde i sig. Hur mycket är svårt att bedöma, men företag som Koff och Silja Line har använt fondens symbol i sin marknadsföring.

Fonden ingick en affärsmässig uppgörelse med Koff som gav bryggeriföretaget rätten att använda fondens symbol på dryckesetiketter. Som tack för det fick fonden ”en helt okej andel” av intäkterna, säger Edgar Öhberg.

–Och före min tid fanns det ett avtal med Silja Line, som gav rederiet möjligheten att exponera det miljömässiga i sin verksamhet genom att ha tillgång till vår logga (fondens symbol.

Östersjöfondens verksamhetsledare Edgar Öhberg värnar om hur fondens symbol används.

Reds anm.).

När den fastländske naturfotografen Janne Gröning gav ut en cd och dvd med naturbilder till tonerna av Vivaldis De fyra årstiderna lovade han att skänka en del av intäkterna till fonden.

Han hade haft kontakt med Edgar Öhberg före skivsläppet, och begärde ingen sponsring. Men kopplingen mellan produkten och fonden kan ge uppmärksamhet som bidrar till ökad försäljning.

Skivan sålde bra och Gröning

kunde sedan ge fonden närmare 1.000 euro.

Och när konstnären Marlene Lindbäck nyligen hade vernissage på galleri Skarpans såldes en mosaik till förmån för fonden.

Något formellt avtal fanns inte, men fonden fick pengarna och Edgar Öhberg uppskattar initiativet.

–Det finns många som vill stöda stiftelsen på olika sätt.

Han kan tänka sig formella avtal mellan fonden och företag eller konstnärer i framtiden.

–Nu lutar det åt att vi skapar ett enklare regelverk för styrelsens kännedom.

Dels handlar det om att fonden vill kontrollera hur symbolen används, men det gäller också affärsmässig relationer.

–Motparten vill få en viss möjlighet, och samtidigt skall vi kunna få en behållning i form av pengar.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Nina Smeds

Epost: nina.smeds@nyan.ax

Telefon: 528 406

Vi firar1-15 år

Jade Cosgrove i Finström Torrbolstad fyller 4 år imorgon den 14 november. Hon gratuleras av mamma, daddy och Jamie.

Vilma Andersson i Finström Bamböle fyller 10 år i dag den 13 november. Hon gratuleras av storasyster, mamma och pappa, mommo och fammi, Peppi och Pricken, Nisse och Luzi, Peppar och Martini.

Gratulerar85 år

GUNVOR ANDERSSON
Namn: Gunvor Karolina Andersson.
Född: den 15 november 1924 i Lemland Söderby.
Bor: på Sveagården i Lemland.
Familj: sonen **Karl-Erik** och dotter **Mayvor** med familjer.
Födelsedagen: Kaffepannan står varm på Sveagården på söndag, 15 november, mellan klockan 13 och 16.

TACK

Stort
TACK

för alla uppvaktningar och till alla som var med på vår 40- 50- och 60-års fest på Furulund i lördags. Det blev en glad och innehållsrik kväll tack vare er.

Tack även till er som hjälpte till med allt ståhej före och efter festen, till musiker, serveringspersonal och framför allt till Soltunas kockar.

Camilla, Anders, Ingegerd och Åke

Döda

NILS ”NISSE” MATTSSON
Onsdagen den 4 november avled **Nils Edvin Mattsson** från Geta i en ålder av 80 år. ”Nisse” var född den 29 november 1928 i Geta och gift med **Agnes**, född **Törnroos**.
Nisse var jordbrukare hela livet på gården Per-Ers som har varit i släktens ägo i 286 år. Han var en mycket hjälpsam person som var nöjd med tillvaron och han klagade aldrig. Han var också en sann djurvän och månade alltid om gårdens djur.
Även på senare tid, efter pensioneringen, var jordbruket ett stort intresse. Barnen, barnbarnen och barnbarnsbarnet låg honom också varmt om hjärtat.
Närmast sörjande är hustrun **Agnes**, barnen **Kerstin** och **Johnny** med familjer samt systern **Ruth** med familj.

Kom ihåg

■ ■ ■ **EDS:** Träff söndag 15.11 kl 14.00 på HandiCampen. Har du Ehlers-Danlos syndrom, eller är du under utredning? Kom med på vår första EDS-träff och träffa andra i samma situation!

■ ■ ■ **Hjärtebarnen på Åland - Vårt Hjärta:** OBS! Julpysslet på söndag 15.11 är inställt pga sjukdom/för få anmälningar.

■ ■ ■ **Norra Ålands Pensionärer:** Höstmöte i Rosengård onsdag 25.11 kl 14.30. Stadgeenliga förhandlingar, såsom val av styrelse, verksamhetsplan samt budget. Allsång efter mötet.

■ ■ ■ **Röda Korset:** Traditionell Lillajulmarknad fredag 27.11 kl 18.00-20.00 i Röda Korsgården.

■ ■ ■ **Zhineng qigong:** Kursen i Shenxin qigong 14-15.11 är inställd.

■ ■ ■ **Ålands intresseförening för psykisk hälsa-RESEDA:** I stället för månadmöte lördag 14.11 kl 12.30-18.00 hålls den omtyckta friskvårdsdagen .

■ ■ ■ **Ålands invalider:** Höstmöte torsdag 19.11 kl 18.00 på Park. Stadgeenliga förhandlingar. Vi åter middag tillsammans. Anmäl dig till HandiCampen tel 527 360 senast 13.11.

■ ■ ■ **Ålands lärarförening:** Höstmöte fredag 20.11 kl 19.00 på Ålands Hotell- och Restaurangskola, med efterföljande spakväll på Mariebad. Skriftliga förslag från medlemmarna och skolvisa anmälningar, med namns nämnande, till ÄLF:s medlemssekreterare Kerstin Haldin på lararforeningen@aland.net senast måndag 16.11.

■ ■ ■ **Ålandsforskarna:** Höstmöte lördag 21.11 kl 13.00 i Ålands Museum. Stadgeenliga förhandlingar. Folke Wickström och Jerker Örjans håller föredrag under rubriken ”Din vår historia, ett nytt sätt att skriva historia”.

UNDANBEDES

Eventuell uppvaktning

undanbedes

vänligen
Tage Eriksson

PRATSTUNDEN

Det finaste. Barnbarnet Melker, 2 år, och bilderböcker berikar dagarna för Isela Valve. Foto: JONAS EDSVIK

”Bilderboken har följt mig hela livet”

Man blir väl till mods i **Isela Valves** sällskap. Hon ser en i ögonen och blicken är fast och varm. På söndag fyller hon 60 år. Hon vill tala om bilderboken, som gått som en tråd genom hela hennes liv.
–En del rycker på axlarna åt mitt intresse för bilderböcker, vissa kan tycka det är barnsligt. Men som jag ser det börjar bilderboken redan med grottmålningar och kyrkomålningar.

Hon har en favorit som hon plockar fram. En bok hon tycker alla borde ha. Det är den svenska illustratören **Stina Wirséns** Djurboken. En enkel, färgglad pekbok med tydliga djurbilder.
–Här finns färg och form och när man läser den med riktigt små barn kan man göra ljud till.

Drivits av nyfikenhet

–Hela mitt liv har gått ut på att förstå bilderboken bättre. Jag har läst litteraturvetenskap, pedagogik, informationsvetenskap och religionsvetenskap. Jag har gått en dekoratörsutbildning med konsthistoria. Jag har studerat mycket och det är bara nyfikenheten som drivit mig. Jag har umgåtts vettlöst mycket med bilderboken hela mitt liv.
När barnen föddes läste, målade och skrev hon mycket för och med dem, så har hon arbetat som lärare, men mest som bibliotekarie och de tio senaste åren som lektor för Svensk bibliotekstjänst. Det har handlat om böcker, barn och barnböcker.
Isela skriver regelbundet omdömen om barnlitteratur för Svensk bibliotekstjänst, ett arbete som innebär en hel del makt och inflytande.
Hennes omdöme styr bibliotekens inköp av litteratur.
–En bra bilderbok måste till-

Fakta/Isela Valve, 60 år

Namn: Isela Valve f. Eriksson.
Född: 15 november 1949 i Kimito.
Bor: I Jomala.
Familj: maken **Timo**, sonen **Calle** med sambo **Cia** och barnbarnet **Melker**, sonen **Wille** med sambon **Linda**.
Viktigaste just nu: barnbarnet, Joel-boken, lektörskapet.
Hemlig last: ”Jag är nog en medicinkvinna...”
Födelsedagen: är bortrest. Förväntar sig ingen uppvaktning, men blir glad åt en inbetalning till nystartade Elsa-fonden som premierar engagerad bibliotekspersonal (Ålandsbanken 660100-01030170).

tala båda barn och vuxna. Den har allt: poesi, konstupplevelse, dynamik och humor och så är den kontaktskapande.
Medan vi talar går hon ofta till sin bokhylla och tar fram och visar böcker. Hennes första bilderbok som hon fick som treåring var **Gudmundur Thorsteinssons** Sagan om Dimmalimm. Så visar hon böcker av hennes favoritillustratörer **Kristina Digman** och **Giselle Potter** och andra skimrande böcker.

Helande färger

Själv har hon bland annat skrivit böckerna Ringen på isen och Valdemar Präst. Hon tar också fram och visar det senaste bokprojektet: Joels färger. En ännu inte publicerad bok som i bild och text berättar om konstnären **Joel Pettersson**.
–Jag hade jätteroligt när jag gjorde den. Det var när jag blev sjuk och inte orkade gå ut, då satt jag inne och klippte och klistrade. Jag vet inte hur jag skulle ha klarat mig utan bilderna och bilderböckerna. Som ord och musik tror jag att också färger kan vara helande.
Vi talar färger och hon visar sina färgpennor hon köpt i Järna, en speciell turkosgrön nyans som hon också har på pärmerna

som Joelmanuset finns samlat i. Hon bär själv en tröja i en varm orangenyans, en färg som går igen i ljuset på bordet och gardinerna i arbetsrummet.
Isela fick cancer för ett par år sedan. Boken Behandlingen – ett år i kräftans vändkrets som baserar sig på hennes dagboksanteckningar kom ut ifjol våras. Sjukdomen har kommit tillbaka och Isela är i dag pensionerad från sitt jobb på Mariehamns stadsbibliotek.
–Men idag har jag kvar essensen av mitt liv, bilderboken. Den berikar mina dagar nu: med barnbarnet Melker, Joel-boken och arbetet som lektor för Bibliotekstjänst. Jag har fått allt i livet med råge på. Jag har inte blivit rik på pengar men jag har familj, en intelligent katt, goda vänner och mina bilderböcker.
Har tillit
Jag vet att sättet hur hon förhåller sig till sin sjukdom har betytt mycket för många människor. Hon har aldrig gått med på att identifiera sig själv med sjukdomen. Hon accepterar och anpassar sig efter dagsformen, men verkar ha en enorm tillit till livet.
–Nej, jag stressar inte upp

mig. När allt är riktigt kaotiskt så sätter jag mig ner och väntar. Då brukar det reda upp sig.
Hon såg nyligen författaren **Johan Norberg** på teve.
–Han talade om att bara 10 procent av människans lyckokänsla har att göra med saker som familj, hälsa och pengar. Hela 50 procent är gener och 40 procent handlar om inställning. Hur man tar saker och ting.
Det var efter att hon skrivit boken Ringen på isen, baserad på Henrikslegenden, som hon fick reda på att hon själv har sina rötter i Nousis. Platsen där biskop Henrik mördades. Att hennes släkt därifrån bestod av läkekunniga människor.
–Då förstod jag bättre en del sidor av mig själv, att jag har en medicinkvinna i mig.
Hon tänkte sig också ett tag att bli sjuksköterska. Hon har arbetat som sjukvårdsbiträde på akutavdelning i Sverige, Finland och i Schweiz.
–Men sen när jag kom in på utbildningen hade jag fått lägenhet i Mariehamn och så blev det annat istället. Kanske det fanns någon mening med det, som sjuksköterska skulle jag inte heller fått vara med patienterna på samma sätt som ett biträde fick. Isela ler. Och jag har glömt bort att jag är på jobb. Man blir så glad och varm i hjärtat av att få vara i hennes närhet. I hallen när vi tar avsked tycker jag att Sankte Pär som hon målat på sin nyckeltavla blinkar lite åt mig. Och bilderna från böckerna hon visat skimrar innanför ögonen.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax
tfn 528 465

Skolmaten

Vecka 47, 16-20 november
Godby
Måndag: Gröt, smörgås och pålägg.
Tisdag: Rosépepparbiffar, potatis och sallad.
Onsdag: Ugnsbakad lax, potatis och råkost.
Torsdag: Kyckling, ris och currysås.

Fredag: Pizza med skinka och ost, sallad.
Kyrkby och Vikingaåsen
Måndag: Varm korv, potatismos och sallad.
Tisdag: Chili con Carne, ris och sallad.

Onsdag: Ugnsbakad lax med pesto, kallsås, potatis och sallad.
Tordag: Helstekt fläskfilé, pepparsås, potatis och sallad.
Fredag: Thaisoppa, mjukt bröd och pålägg.

Mariehamns stads grundskolor

Måndag: Gröt, sylt och pålägg.
Tisdag: Leverbiff, gräddsky och potatis.
Onsdag: Köttfärsgröta och potatis.
Torsdag: Kyckling, currysås och ris.
Fredag: Kötsoppa, ost och bröd.

Salladsbuffé alla dagar.

OBS! Det händer

FREDAG 13.11

DISCO

■■■ Idrottsgården (ingång från skolgården) kl 18-21.30. Drogfritt Megadisco för alla i åk 4-6.

MULTIKULTUR

■■■ Pub Bastun kl 20.00-01.00. "Umlungu–Inte nät på fett längel" Utställningen WE Q 2 X och Crisis, Vj Giri Tonto and his new friends The Buckets, livemusik och klubb. På scenen: Pålly Åster och "Tänk på barnen i Afrika" live Dj set.

MUSIKTEATER

■■■ Alandica kl 19.00. Musiken ur musikteatern Katrina. Musik: Jack Mattsson. Minnestext: Robert Liewendahl. Recitation: Gun Sjöroos. Sångtexter: Lars Huldén. Medverkande: Gun Sjöroos, Annika Sjölund, Sören Lillkung, Gabriel Suovanen, Mikael Fagerholm, Björn Blomqvist, Therese Karlsson m.fl.

NÖJE

■■■ Parks bar kl 22.00. Roger Lander.
■■■ Dinos bar kl 22.00. Dust.
■■■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj IBZ från Stockholm.

POETRY SLAM

■■■ Restaurang Pommern kl 19.00. Alla som skriver poesi är välkomna att delta. Dikterna skall vara originaltexter framförda av poeten själv inom en tidsram av tre minuter, utan rekvisita, musikinstrument eller andra effekter. Kl 18.00 mikrofonkurs med Elisabeth Ekman.

TEATER

■■■ Brändöhallen kl 18.00. "Pettson och Findus". Regi: Jukka Aaltonen.
■■■ Stadshuset kl 19.00. "Rödlack & Blåljus". Fars av Robert Liewendahl.

LÖRDAG 14.11

BILDERNA BERÄTTAR

■■■ Kumlinge Annagården kl 15.00. "Bilderna berättar" med Kent Danielsson.

BOKSIGNERING

■■■ Mariehamns bokhandel kl 13.00-15.00. "Fjärror i kol-lornas värld" av Ann-Christin Waller och Anni Wikberg.

DANS

■■■ Eckerö Ekeborg kl 20.00. Bjarne Ekblom.
■■■ Arkipelag restaurangen kl 22.00. Sunrize.

DOCKSPEL

■■■ Mariehamns bokhandel kl 13.15 och 14.00. Litet dockspel av Dolores Westerholm och Ann-Christin Waller. med kollorna och Viktigpetter.

GODBYMÄSSA

■■■ Ålands idrottscenter kl 11.00-17.00.
□ Kl 11.00. Mässan öppnar.
□ Kl 12.00. Invigning av Niklas Oriander.
□ Kl 14.00. Envisa sånggrupp uppträder.
□ Kl 15.30. Luciakandidaterna uppträder.
□ Kl 16.15. Lotteridragning utställarna.
□ Kl 17.00. Mässan stänger.

INSAMLING

■■■ Storagatan 10 (ingång från gården) kl 11.00-14.00. Hoppets Stjärna samlar in julkpaket för behövande i Lettland och Litauen. Inga kläder eller batteridrivna leksaker.

LOPPIS

■■■ Hammarland Skarp-nåtvägen 592 kl 11.00-15.00. Loppis.

MARKNAD

■■■ Jomala Rönngården kl 12.00-15.00. Liten lillajulmarknad. Hantverk, julpynt m.m.
■■■ Föglö Vikingaborg kl 11.00-14.00. Höstmarknad och loppis.

MUSIKTEATER

■■■ Alandica kl 15.00. Musiken ur musikteatern Katrina. Musik: Jack Mattsson. Minnestext: Robert Liewendahl. Recitation: Gun Sjöroos. Sångtexter: Lars Huldén. Medverkande: Gun Sjöroos, Annika Sjölund, Sören Lillkung, Gabriel Suovanen, Mikael Fagerholm, Björn Blomqvist, Therese Karlsson m.fl.

NÖJE

■■■ Parks bar kl 22.00. Roger Lander.
■■■ Dinos bar kl 22.00. Dust.
■■■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. OneHellofaBand från Stockholm.

TEATER

■■■ Stadshuset kl 19.00. "Rödlack & Blåljus". Fars av Robert Liewendahl.

TV

■■■ FST5 kl 15.55. Lokala tv-fönstret. Sjöräddningen på Åland, en sjöräddningsövning som leds av Gunnar Silander på sjöbevakningen.

SÖNDAG 15.11

GODBYMÄSSA

■■■ Ålands idrottscenter kl 11.00-17.00.
□ Kl 11.00. Mässan öppnar.
□ Kl 14.00. Soul Project uppträder.
□ Kl 15.00. Modevisning.
□ Kl 16.15. Lotteridragning utställarna.
□ Kl 17.00. Mässan stänger.

LOPPIS

■■■ Hammarland Skarp-nåtvägen 592 kl 11.00-15.00. Loppis.

TEATER

■■■ Stadshuset kl 14.00. "Rödlack & Blåljus". Fars av Robert Liewendahl.

MÅNDAG 16.11

BERÄTTARCAFÉ

■■■ Brändö församlings-hem kl 13.00. Lunch- och berättarcafé med hemlig gäst.

DIABETESDAG

■■■ Nya Apoteket, Norragatan 17, kl 12.00-17.00. "Diabetes–förstå och ta kontroll". Allmänheten kan kontrollera sott blodsocker och testa om det föreligger risk för diabetes typ 2. Upplysningar och råd om diabetes.

LUCIA

■■■ Lemlands bibliotek kl 18.30. Luciakandidaterna uppträder.

RADIO

■■■ Radio Vega kl 13.03. Livskraft: Manligt och Kvinnligt. I sitt arbete med personalutveckling och ledarskapsträning har Christoph Treier hått upp ögonen för hur stora skillnaderna är mellan mäns och kvinnors hjärnor.

SEVÄRT

MARIEHAMN

■■■ Folkhälsans allaktivitetshus, matsalen.

Målningar av Hagar Jansson, 92. Pågår till den 27 november.

■■■ Galleri Fäktargubben, Storagatan 14.

"Från slott till koja". Akvareller av Ann-Britt Eriksson. Pågår till 14 november.

Öppet måndag-fredag kl 12–17, lördag 10–14.

■■■ Galleri Kakelhallen, Köpmansgatan 11.

"Krim & Krams" – verk av Johanna Yliportimo, Sanna Vainionpää, Julle Tainio, Nea Silavuori, Nunnu Roselli, Heidi Reponen, Jarkko Rantanen, Kari-Petter Kakko, Anu Halmesmaa, Markku Haanpää och Tonja Goldblatt. Pågår till 21 november.

Öppet måndag-onsdag, fredag 10-17, torsdag 10-19 och lördag 11-14.

■■■ Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27.

"Krukor och fat" keramik av Solveig Mörn. Pågår till 21 november.

Öppet tisdag-fredag kl 11–17, lördagar 11–14.

■■■ Nordens Institut på Åland, Köpmansgatan 4.

Fotoutställning "Tillbaka till Peipussjön, Prichudie, Revisited, Ryska gammaltroende i Estland".

■■■ Sjökvarteret Österhamn.

En levande marin miljö med båtbyggeri, smide och annat hantverk jämte museum och restaurang. Här finns hamn för traditionella skutor och träbåtar med 300 m kaj och det mesta i serviceväg.

Öppet måndag-fredag kl 9–11.

■■■ Ålandstrafikens väntsal.

Liten busshistorisk utställning samt busshistoriska tidningar från de nordiska länderna att bläddra i.

Öppet måndag-fredag kl 9–17.

■■■ Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5.

Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12–16.

■■■ Ålands museum och Ålands konstmuseum.

Ålands museum firar 75 år. Museet grundades 1934 men redan 1897 togs det första initiativet till ett åländskt museum. Historien om de första staplande stegen, om samlingar som börjar växa och ta form, om tillfälliga utställningslokaler och utrymmesbrist och om drömmen om egna, permanenta lokaler som blev sann. Pågår till 29 november.

Combined Lines. Deltagande konstnärer: Maria Bajt, Peter Ern, Åse Frid, Guy Frisk, Klara Kritalova, Juha Pykäläinen, Johan Scott, Per Silén, Kurt Simons och Katja Syrjä. Pågår till 29 november.

Öppen salong för unga tecknare 16-23 år. Pågår till 22 november.

Torget

"Flygplanshistoria i miniatyr". Henrik Salminen fick sina första flygplansbyggsatser i mitten av 1950-talet. Det blev upptakten till ett livslångt intresse för flyghistoria. Genom åren har Salminen färdigställt ca. 200 modeller men samlingen rymmer även obbyggda satser, uppskattningsvis över 2.000 sådana. Pågår till 15 november.

Öppet tisdagar och torsdagar 10–20, onsdagar och fredagar 10–16, lördag-söndag kl 12–16. Måndagar stängt.

FINSTRÖM

■■■ Finströms bibliotek.

Pennhantverk av Marina Jansson. Pågår under november.

Öppet måndag-torsdag kl 12–20.

■■■ Godby hotell.

"Årstiderna", akvareller av Monika Palme. Pågår under november och december.

FÖGLÖ

■■■ Föglö bibliotek.

"Tvättakta återvinning". Konstutställning av Hannele Ögård-Forsman.

Öppet måndagar kl 10–13 och kl 16–19, onsdagar 10–13 och torsdagar kl 18–21.

JOMALA

■■■ Jomala bibliotek.

"Indianläger" Lågstadiebar-nens målningar, foton och andra saker de lagat ställs ut.

Pågår till slutet av november.

Öppet måndag-torsdag kl 14–20.

KÖKAR

■■■ Kökar bibliotek.

Annamaija Varjonen ställer ut Kökar-målningar.

Öppet tisdagar 12–14, onsdagar 14–19 och torsdagar 10.30–13.30.

LUMPARLAND

■■■ Lumparlands bibliotek.

Utställning av tavlor målade av amerikalumparlänningen Carl Ruben Walline äventyrare och målare utvandrad från Lumparland till Amerika. Pågår till 25 november.

Öppet tisdagar kl 16–20 och onsdagar kl 14–15 och 16–20.

Lördag den 19.9 öppet 13–16.

SUND

■■■ Sunds bibliotek.

Ritva Vasama ställer ut sin samling av blomvaser.

Sunds skola klass 1-2 har forskat om rymden.

Höstfärger. Akvareller av Tosarby daghem avd.3 1-3 år.

Höstträd. Barnen i familjedagvården i Sund har använt höstlöv i sina konstverk.

Öppet måndag och torsdag kl 17.30–20.30, tisdag 10–16.

VÅRDÖ

■■■ Strömsgården.

Cathrin Blombergs mormors/Lisa Blombergs spetsar och farmors/Valborg Karlssons frivolté-arbeten.

Ett litet ord

vi vill ha välstånd. Och då tänker jag inte på pengar. Så här i slutet av kyrkoåret är det inte budget och ekonomiplan som gäller i första hand. Det handlar om bokslut. Det är tid för eftertanke. Tar jag miljön på allvar? Ser jag mina medmänniskor? Tar jag mig själv på allvar? Det är jobbiga frågor. Helst vill jag ruska dem av mig. Ändå tror jag att vi måste leva nära de här frågorna för att bli mera människor. Och för att känna att Gud är närmare än vårt eget hjärta.

Juanita Fagerholm-Urch

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd

Baltic Excellent: Hallstavik 13.11, Terneuzen 17.11, Chatham 18.11, Braviken 23.11, Hallstavik 24.11.
Birka Exporter: I trafik Le Havre - Portsmouth.
Birka Transporter: I trafik Holland-Norge.

Birka Shipper: Sagunto 13.11, Piraeus 17.11, Alexandria 19.11, Beirut 21.11, Izmir 23.11.

Birka Carrier: Hull 14.11, Helsingfors 17.11, Kotka 18.11, Helsingfors 21.11, Immingham 24.11, Hull 25.11.

Birka Express: Helsingfors 13.11, Bilbao 17.11, Antwerpen 20.11, Helsingfors 23.11, Kotka 24.11.

Birka Trader: Antwerpen 13.11, Helsingfors 16.11, Kotka 17.11, Helsingfors 20.11, Bilbao 24.11.

Godby Shipping

Link Star: Mariehamn t.o.m. 31.12.
Midas: Gdynia 16.11, Raumo 18.11, Gdynia 23.11, Kotka 25.11, Raumo 27.11, Gdynia 30.11, Raumo 2.12.

Mimer: Amsterdam 16.11, Rouen 18.11, Raumo 24.11, Kotka 26.11, Amsterdam 30.11, Rouen 2.12.

Miranda: Kotka 16.11, Antwerpen 23.11, London 24.11, Kotka 30.11.

Misana: Ferrol 17.11, Santander 18.11, Kotka 25.11, Raumo 26.11,

Santander 3.12.

Misida: Kotka 16.11, Raumo 17.11, Hull 21.11, Ferrol 24.11, Santander 25.11, Kotka 1.12, Raumo 3.12, Ferrol 10.12.

Mistral: Antwerpen 16.11, London 17.11, Kotka 23.11, Antwerpen 30.11, London 1.12.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Zeebrügge 16.11.

Auto Bank: Bremerhaven 17.11.

Auto Bay: Santander 16.11.

Belgard: Upplagd i Mariehamn.

Borden: Upplagd i Åbo.

Bravaden: St Petersburg 16.11.

Estraden: Harwich 16.11.

Fingard: Upplagd i Åbo.

Klenoden: Mäntyluoto 16.11.

Najaden: Amsterdam 16.11.

Nedgard: Upplagd i Mariehamn.

Nordgard: Tunadal 17.11.

Norking: I trafik Zeebrügge/Tilbury.

Norqueen: I trafik Zeebrügge/Tilbury.

Norsky: I trafik Zeebrügge/Teesport.

Norstream: I trafik Zeebrügge/Teesport.

Ostgard: Moerdijk 16.11.

Seagard: Fredrikshamn 16.11.

Swegard: Lexious 12.11.

Sydgard: Kaskö 17.11.

Trenden: Karleby 16.11.

Westgard: Grangemouth 17.11.

30-tal kurade i Sund

■ I måndags firades Kura skymning på Sunds bibliotek med drygt 30 personer närvarande, rapporterar **Sonja Berglund**. **Ingmar Berglund** läste

Fänrik Ståls sägner, **Graham Robins** föreläste om "Krig och fred på Åland", **Kim** och **Marianne** från Geta uppträdde med visor.

Alands HANDELSKAMMARE

BOKSLUTS- OCH SKATTEDAGARNA 24-25.11.2009

Flera föreläsningar kring aktuella frågor om beskattning, redovisning och företagande. Åtta ämnen och nio föreläsare på två dagar. Missa till exempel inte Björn Lundén som föreläser kring prissättning av varor och tjänster.

För program, information och anmälan, besök vår hemsida www.chamber.ax, på telefon 29 029 eller per e-post info@chamber.ax

Varmt välkomna!

Diabetesföreningen på Åland r.f

FUNDERAR DU ÖVER DIN LIVSSTIL?

För mycket mat? Felaktig mat? För mycket jobb?

Stress? Ingen tid för motion?

Finns det risk för diabetes?

Det går att ta kontroll!! Kom in och gör ett risktest och kolla samtidigt ditt blodsocker!

Vi finns på

NYA APOTEKET måndag 16.11 kl 12-17

Stora problem med nya Skarven

Landskapet fick inte det som beställdes

Mycket tyder på att ms Skarven inte kommer att kunna ta den last som man planerat.

En färsk utredning visar nämligen att färjans tekniska data inte överensstämmer med de siffror som står i kontraktet.

Trafikminister Veronica Thörnroos (C) Foto: ERKKI SANTAMALA

Det har varit mycket prat och skrivelser i tidningsspalterna om att allt inte skulle stå rätt till med nylevererade Föglöfärjan ms Skarven.

–Många tog också personligen kontakt med mig och påpekade att allt inte var som det skulle. Det var gamla sjöbjörnar som var tveksamma, säger trafikminister Veronica Thörnroos (c).

För att få klarhet i om priset om problemen hade någon förankring i verkligheten tog Thörnroos initiativ till en utredning om Skarvens fartygsdata.

Överensstämmer inte

Företaget Asce i Mariehamn utförde utredningen omedelbart och siffrorna som kom fram talade sitt eget språk: Skarvens data överensstämmer inte med det som står i kontraktspecifikationen.

Förenklat kan man säga att färjan, som är beställd med en total dödvikt på 350 ton, i stället har 299 dödviktton och att hon olastad har en slagsida om 4,2 grader åt babord.

–Nu vet vi att allt prat om problem stämmer, säger Thörnroos.

Oberoende utlåtande

Exakt vad utredningens rön för med sig i praktiken vet landskapet däremot inte ännu.

Thörnroos har vänt sig till Viking Lines tekniska avdelning för att få ett oberoende utlåtande i frågan. Om Viking åtar sig uppgiften är ännu inte bestämt.

–Tidigast då vi får ett expertutlåtande kan vi ge besked om den framtida trafiken på Föglö. Vi vet ju inte heller var i processen det har brustit, var det har gått

fel och också det måste utredas, säger Thörnroos och tillägger att en ekonomisk revision har beställts för turerna kring Skarven.

Tvingas kompensera

Frågan hur det som har kommit fram påverkar Föglötrafiken är alltså helt öppen men mycket tyder på att ms Skarven inte blir den perfekta nya förbindelse som alla har hoppats på.

Nya Åland ringer upp Henrik Karlsson, vice rektor på Ålands högskola och sjökapten med stor fartygskännedom, och ber om en snabb första analys av utredningen.

–Skarven är uppenbarligen tyngre än man tänkt och går djupare. Krängningen åt babord betyder att man tvingas kompensera med ballast och sannolikt också att man inte kommer att få med sig all last, säger Karlsson.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Orosmolnen hopas.

Nya stoltheten ms Skarven är inte det hon borde vara, färjans tekniska data överensstämmer inte med de i kontraktet.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Utredningen:

Så här skriver Tage Lindfors på ASCE ab i sitt svar till landskapet:

Samtliga uppgifter baserar sig på ms Skarvens kontraktspecifikation och lastmanual vilka trafikavdelningen försett oss med.

1. Allmänt om fartygets stabilitet

Fartygets stabilitet är till fullo uppfyllt och godkänd av sjöfartsverket. Samtliga lastfall uppvisar en godkänd djupgång, ingen trim eller slagsida samt god marginal på stabilitetskraven.

2. Fartygets verkliga dödvikt mot kontraktspecifikationen

Skall enligt specifikationen vara 350 ton vid vattendensiteten 1,01 t/m³. Enligt lastmanualen är den 291 ton vid vattendensiteten 1,005 t/m³. Detta motsvarar en dödvikt om 299 ton vid vattendensiteten 1,01 t/m³.

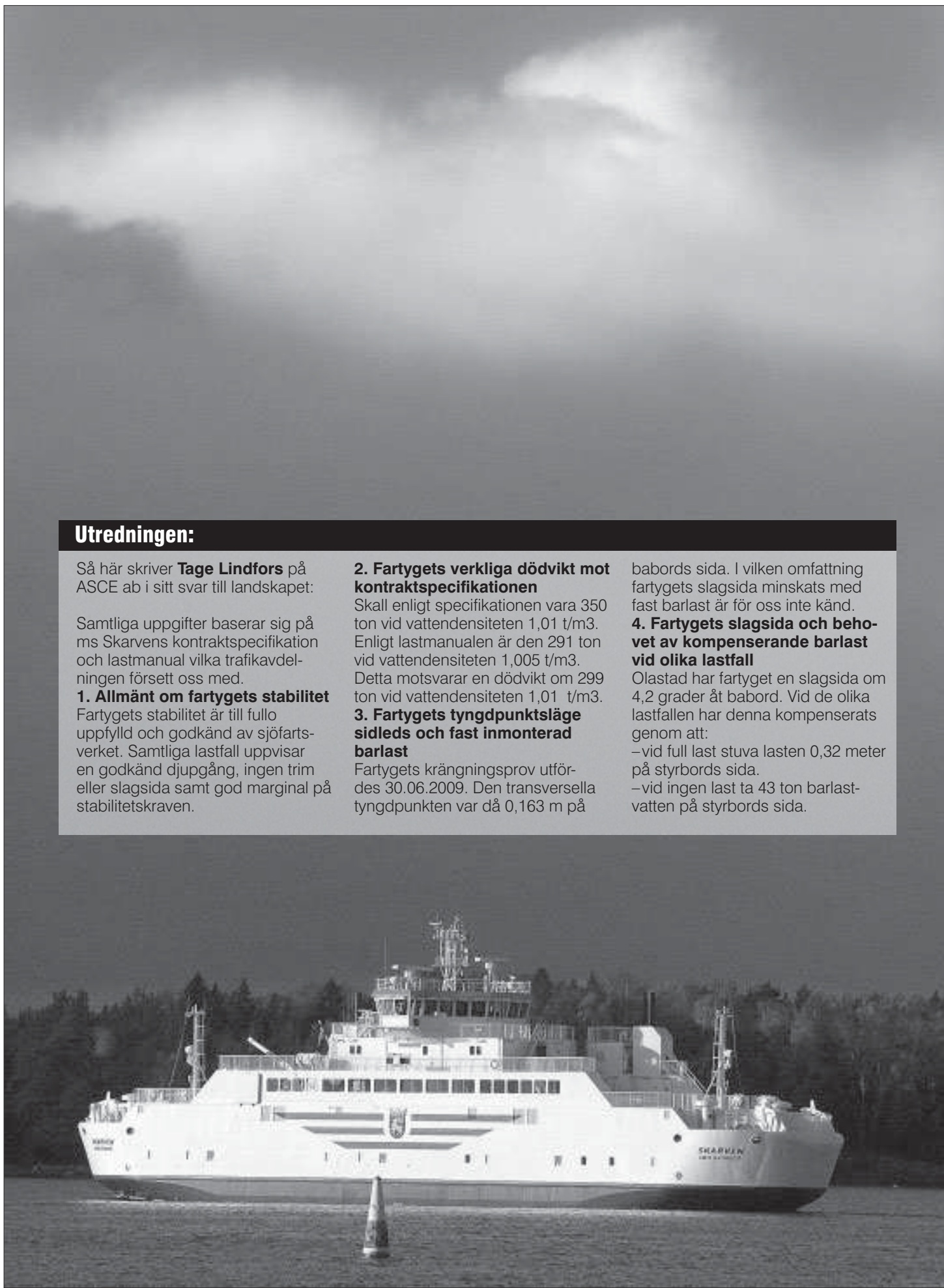
3. Fartygets tyngdpunktsläge sidleds och fast inmonterad barlast

Fartygets krängningsprov utfördes 30.06.2009. Den transversella tyngdpunkten var då 0,163 m på

babords sida. I vilken omfattning fartygets slagsida minskats med fast barlast är för oss inte känd.

4. Fartygets slagsida och behovet av kompenserande barlast vid olika lastfall

Olastad har fartyget en slagsida om 4,2 grader åt babord. Vid de olika lastfallen har denna kompenserats genom att:
–vid full last stuva lasten 0,32 meter på styrbords sida.
–vid ingen last ta 43 ton barlastvatten på styrbords sida.

(S)-oro för egen parlamentsplats

Liberalerna vågar inte ställa krav på en åländsk plats i EU-parlamentet, anser Socialdemokraterna.

–Går det inte att utse en åländsk förhandlare, någon som Lasse Wiklöf som kunde konstatera att komma överens med fastlägningarna? undrade partimedlemmen Harry Karlsson under ett möte i onsdags.

Den preliminära tidtabellen är att lagutskottet ska fastställa sitt betänkande om Lissabonfördraget på tisdag nästa vecka. Samma dag inleds budgetdiskussionen i lagtinget. Det betyder att det kan dröja till sista veckan i november innan lagtingsledamöterna får diskutera betänkandet.

Som Nyan berättade igår har den Socialdemokratiska gruppen låtit partiets medlemmar bestämma hur deras lagtingsledamöter ska rösta. Barbro Sundback (S), Carina Aaltonen (S) och Camilla Gunell (S) ska rösta ja till Lissabonfördraget. Det bestämde partimedlemmarna under ett möte i onsdags.

Efter en livlig diskussion och med många frågor från ett tjugotal medlemmar avgjordes frågan genom slutanvändning, berättar partisekreterare Anders Hallbäck i ett pressmeddelande. 19 röstade för ett ja till Lissabonavtalet – en medlem avstod.

Det som väckte mest frågor var hur Åland ska arbeta vidare för att få en plats i EU-parlamentet.

–Är det realistiskt att tro på det som finländska politiker lovar? undrade förre partisekreteraren Ola Andersson.

Kräver parlamentsplats

Barbro Sundback har inte tappat hoppet om en åländsk plats i EU-parlamentet. Sundback, som sitter i lagtingets lagutskott, hänvisade till statsrådets principbeslut om åländskt inflytande i EU-arbetet och där står det bland annat att läsa följande:

”Det finns ett behov av att kompensera landskapet för den behörighet som genom EU-medlemskapet har överförts till unionens kompetensområde. Regeringen medverkar till att utveckla landskapets inflytande på arbetet i Europaparlamentet och fortsätter

att i kommande förhandlingar på gemenskapsnivå om fördelning av parlamentsplatser hävda Ålands internationella särställning och självstyrande status.”

–Finland är en rättsstat och att statsrådet skriftligt har lovat att arbeta för en åländsk parlamentsplats gör att regeringen är uppbounden av sina löften, sade Sundback vid mötet.

Efterlyser tydlighet

Barbro Sundback menar att Liberalerna måste vara tydligare i förhandlingarna med Helsingfors och hon fick medhåll på mötet.

Sundback anser att Liberalerna ”inte vågar ställa några som helst krav i Helsingfors.”

–Ålänningarna måste kräva

Säger ja. Socialdemokraterna Camilla Gunell, Barbro Sundback och Carina Aaltonen kommer att rösta ja till Lissabonfördraget men har inte tappat hoppet om en åländsk plats i EU-parlamentet. På bilden också partisekreterare Anders Hallbäck.

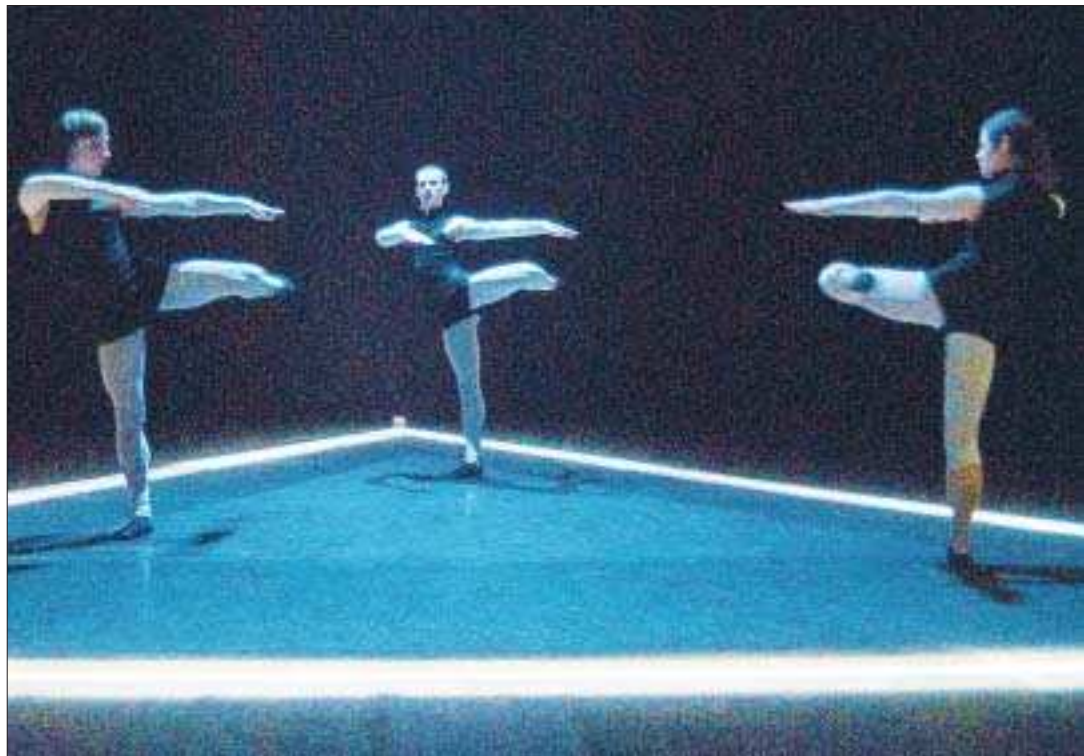
Arkivfoto: JONAS EDSVIK

mycket mera av Finland i den här frågan.

Enligt Barbro Sundback har Ålandsminister Astrid Thors förklarat att så fort Lissabonavtalet har trätt i kraft så ska

fördelningen av parlamentsplatserna börja diskuteras inom EU.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Gästspel. Alandica får ett litauiskt dansgästspel nästa vecka.

Foto: RASKOVSKIS

Dansgästspel i Alandica

Nu bjuds det på högklassig dans och musik i Alandica. På torsdag, den 19 november, gästspelar balettdansare från Litauens nationalopera och balett i Alandicas auditorium.

”Trimatrix, Three Movements” är en musik- och dansproduktion baserad på musik av den litauiske percussionisten Tomas Dobrovolskis, som blev bekant för den åländska publiken 2008 under de balistiska musikdagarna.

– Genom verket ”Trimatrix, Three Movements” har Tomas Dobrovolskis strävat till att sammanbinda tre olika polimetriska linjer som sedan kopplats ihop med koreografin där vattnets tre former som existerar i naturen, det vill säga is, vätska och ånga kommer fram, skriver Nordens institut som är arrangör för gästspelet i ett pressmeddelande.

– För koreografin står Loreta Juodkaite som är en av Litauens mest spännande

koreografer för tillfället, berättar man också.

Dansen framförs av tre dansare från Litauen. Under kvällen framför Tomas Dobrovolskis även ett solonummer och kvällen avslutas med ”To do this don’t do that” som är ett samarbete mellan den Loreta Juodkaite och den franske koreografen Thomas Lebrun.

Föreställningen ges kl 19. Biljetter fås i förköp från Nordens institut. (jk)

Fredag 27 november

HELLFUELED

Ett av Sveriges bästa
”Old School” Heavy Metal Band!

Nya albumet
”Emission of Sins”
släpps 27 november!

Åldersgräns 18 år
Entré 8 € (ej förköp)
Fri entré före kl. 22.00

Delbetala!
Skräddarsy din
finansiering med
Aktivfinans!

Matbord + 6 stolar
2390€

Få 100€
att handla
annat för!

Matbord Wilma i laserad vit, 190x105 cm **935€**. Stol Wilma, klädd sits i tyg Ellinor blå **265€**. Skänk Wilma **1465€**. Flatvävd matta Memory i ull, beige, 170x240 cm **255€**.

BOKA BORD!

Köp valfri matgrupp och få 100€
att handla annat för hos oss.*

Få 100€
att handla
annat för!

Matbord
+ 6 stolar
735€

Matbord Ljusterö i oljad massiv ek, 180x90 cm **415€**. Stol Resö i brun läderimitation + extra tygklädsel i svart **95€**. Paketpris! Bord + 6stolar **735€**.

Matta
105€

Ryamatta vit eller svart 135x190 cm.

Taklampa
60€
(85€)

Taklampa Swing i svart el. vitt trä, Ø 39 cm.

Matbord + 6 stolar
985€

Få 100€
att handla
annat för!

Matbord Pedro i svartbetsad askfanér, 180x90 cm **415€**. Stol Resö i svart läderimitation + extra tygklädsel i grått som på bild **95€**.

Mariehamn Lövdalsvägen. 018-317 44. Mån-ons 9-17.30. Tor 9-19. Fre 9-17. Lör 10-14. *Gäller matbord + minst 4 stolar över 500€ under perioden 11/11-30/11 och kan ej kombineras med andra erbjudanden. Reservation för slutförsäljning. Mer information om fullständiga delbetalningsvillkor på www.mio.se

mio

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Det kommer inte lika många som är intresserade av fransk filosofi längre. Nu verkar de flesta vilja ha sin bok signerad av Guillou.

BRUTUS ÖSTLING, bokförläggare, i DN-intervju

I kväll minns ”Katrina” Jack

Nykomling och veteran. Sofie Asplund är en av de nya på scenen medan Sören Lillkung varit med från början.

–Det här värmer verkligen hjärtat!

Gabriel Suovanen talade säkert också för de övriga solisterna när man samlades i Alandica i går. I kväll är det premiär för minneskonserten för **Jack Mattssons**, ”Katrina minns Jack”.

Som Nyan tidigare berättat ger solisterna ur musikteatern ”Katrina” en konsert med **Jack Mattssons** musik till **Lars Huldéns** sångtexter. Mellan sångnumren läser skådespelaren **Gun Sjöroos** en text om Jack Mattssons liv och gärning som **Robert Liewendahl** ställt samman.

Björn Blomqvist, som tillsammans med **Sören Lillkung** tagit initiativet, berättar att han och **Mikael Fagerholm** redan tidigare diskuterade möjligheten att göra en konsert till tioårsminnet av den första uppsättningen av musikteatern men att det då inte kunde bli av och sedan gick Jack Mattsson bort för två år sedan.

Solister

Blomqvist är mycket glad över att **Gabriel Suovanen** och de flesta andra av solisterna kunnat ställa upp. Utöver Suovanen, Lillkung och Blomqvist själv, även **Thérèse Karlsson** och **Mikael Fagerholm**. Nya inhoppare är **Sofie Asplund** och **Frida Söderdahl** som gör de roller som sjöngs av **Annika Sjölund** och **Katja Brandt** i den första uppsättningen av musikteatern.

Att musikteatern betytt mycket för dem som var med intygar **Sören Lillkung**.

–Vi har hållit kontakt med varandra hela tiden, säger han och menar att det också gäller dem som hade talroller, som **Jan-Erik Berglund**, **Kaj Lybeck** och andra.

Lillkung lyfter också fram de positiva minnen man har av

Premiärklart. Björn Blomqvist har lokalt hållit i trådarna för ”Katrina minns Jack”. I bakgrunden symtar Sofie Asplund och Sören Lillkung.

Jack Mattsson och det intresse denne visade när musikteatern blev till.

–Jack var med under repetitionerna och han såg alla föreställningar som vi gav.

Orkestersamarbete

En viktig sak som möjliggjort den konsertversion som nu skall ges är enligt Björn Blomqvist det samarbete som man kunnat etablera med musikhuset i Jakobstad och Jakobstads Sinfonietta, ledd av **Anna-Maria Helsing**.

–Att Jakobstads sinfonietta tagit med konserterna i sitt årsprogram betyder att man från Jakobstad står för ersättningen till musikerna medan vi hjälper med logi och transporter, säger Blomqvist.

–Det är samma kontakt mellan Österbotten och Åland som också finns i romanen ”Katrina”. Åland är viktigt för musikutbildningen i Jakobstad, inflikar Sören Lillkung som noterar att det finns åländska musikstuderande i orkestern.

Anna-Maria Helsing som tidigare gästade Åland med Wegelius kammarstråkar har, utöver sitt uppdrag för Jakobstads sinfonietta i år även utsetts till

Dirigent. Anna-Maria Helsing leder Jakobstads sinfonietta. Till vänster barytonsångaren Gabriel Suovanen och Annika Wester, sinfoniettans intendent.

ny konstnärlig ledare för Uleåborgs symfoniorkester och är den första kvinnliga dirigenten i landet med ett sådant uppdrag.

Om Jakobstads sinfonietta berättar Helsing att den byggs på Jakobstads orkester.

–Grunden för sinfoniettan är nio halvtidsanställda musiker, en sträckkvartett och en blåskvintett och det betyder att vi kan göra mycket kammarmusik.

Orkestern fungerar som övningsorkester för studerande vid Musikhuset, den finlandssvenska musikutbildningen i

radion gav ut men i dag är den svårt att få tag på.

–Tyvärr är den slutsåld, något som är mycket ovanligt när det gäller en skiva med klassisk musik säger Katrinakonserternas producent **Carol Forsblom**.

Han verkar misströsta när det gäller att få radion att ge ut en ny upplaga.

–Man svarar att radion inte är något skivbolag. Det skulle nog vara lättare att göra en ny, säger Forsblom.

Utöver de föreställningar av ”Katrina minns Jack” som varit inplanerade till i kväll och lördag eftermiddag kommer man ytterligare att ge en tredje föreställning på lördag kväll.

Grundplåt för fond

Som Nyan tidigare berättat går överskottet från konserterna till en planerad fond till Jack Mattssons minne.

Avsikten är att stöda åländska musikstuderande men enligt Björn Blomqvist är ännu inga beslut fattade om hur fonden skall förvaltas.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Foto: Jonas Edsvik
jonas.edsvik@nyan.ax

Minna-Lisa Mattsson och Camilla Heidenberg ger julkonsert i Alandica den 20 december.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Julstämning kallar duon

Minna-Lisa Mattsson, sång, och **Camilla Heidenberg**, piano, den julkonsert man kommer att ge i Alandicas auditorium söndagen den 20 december kl 19.30. Konserten bjuder på såväl traditionella julsånger som eget material i jazziga tongångar. Redan nu kan man boka biljetter till konserten via Alandica.

Minna-Lisa Mattsson och Camilla Heidenberg har också tidigare gjort framträdanden tillsammans. Även förra julen gav de konsert och i mars gästade de Nordens instituts kultursoppa i konstmuseet. □

Fredrik Pacius, violinist, tonsättare

och dirigent av nordtysk härkomst, bidrog starkare än någon annan till att utveckla Finlands musikliv under 1800-talet. Pacius föddes 1809 i Hamburg och fick sin musikaliska utbildning under den klassicistisk-romantiske tonsättaren **Louis Spohr** i Tyskland. Efter att en tid ha verkat som violinist i Stockholm engagerades han som musikhögskolans lärare vid universitetet i Helsingfors. Han utvecklade kör- och orkesterverksamheten i storfurstendömet huvudstad, samtidigt som han gjorde egna kompositioner som ”Kung Karls jakt” – den första finländska operan – och nationalhymnen ”Vårt land”.

Svenska litteratursällskapet ger nu ut musikvetaren **Tommi Mäkelä**s studie över Pacius liv och verk. Mäkelä var verksam i Tyskland mellan 1996 och 2008. ”Fredrik Pacius, kompositör i Finland”, here boken som över-satts till svenska av **Gösta Grassman**. □

Deckardrottningen Agatha Christies

belgiske detektiv Hercule Poirot figurerar i en ny bok 33 år efter hennes död, skriver FNB-Reuters.

Agatha Christies dotter hittade manuskriptet till ”The Incident of the Dog’s Ball” på vinden för fem år sedan.

Boken publicerades i Storbritannien i september. Nu ska den även publiceras i The Strand Magazine i USA.

–Det är en typisk Agatha Christie, säger Strands chefredaktör **Andrew Gulli**. □

EN NATT PÅ MUSEET

Vad händer på museet när personalen har gått hem?
Vilka är det som rör sig där i mörkret?
Kom med på en vandring och möt figurer ur det förflutna.

fredag 20 nov

OBS -endast förhandsbokning och endast för barn, 6-12 år.
Första turen startar kl 19 och en tur i museet tar ca. 45 minuter, under tiden bjuder vi föräldrarna på te och smörgås i museets entré. Boka på tfn: 25426.

Mazzarella Finlandianominerad

Merete Mazzarella finns med boken ”Ingen saknad, ingen sorg – En dag i Zacharias Topelius liv” bland de nominerade till Finlandiapriset i litteratur.

Merete Mazzarellas Topeliusbok är utgiven på svenska av Söderströms och Atlantis och på finska av Tammi.

Dokumentärromanen recenserades i Nyan av Benita-Laanti Helander som bland annat skrev: ”Ingen stor bok till volymen, men som vanligt när det gäller Mazzarella sprängfylld med aktuella beröringspunkter att reflektera vidare över.”

Sex nominerade

De övriga Finlandianominerade är: **Turkka Hautalas** debutroman ”Salo” (Gum-

merus), **Kari Hotakainens** ”Ihmisen osa” (Gummerus), **Antti Hyrys** ”Uuni” (Otava), **Marko Kilpis** polisroman ”Kadotetut” (Gummerus) och **Tommi Melenders** ”Ranskalainen ystävä” (WSOY).

Nomineringsjuryn består av professor **Liisa Steinby** vid Åbo universitet, författaren och kritikern **Olavi Jama** samt Aamulehtis kontaktchef **Saara Vesikansa**.

Spänningsintriger

Juryn är mest förvånad över att så många romaner, också de som vill berätta något om den här världen och inte bara roa läsaren med en stereotyp produkt, mycket ofta har en likadan vålds- och spänningsintrig som kriminalromaner.

–Trots den här iögonenfallande trenden fanns det ändå

Nominerad. Merete Mazzarella, här på Mariehamns litteraturdagar, finns bland de nominerade till årets Finlandiapris. Foto: JONAS EDSVIK

bland böckerna som juryn läst flera fina verk som på ett intressant sätt skildrar och dryftar människans varande i den här världen.

Pristagaren offentliggörs den 2 december. Det är kulturrådet **Tuula Arkio** som väljer vem som får priset på 30.000 euro.

(FNB/NÅ-jk)

FREDAG

Äntligen

■ TITTES TRÄDGÅRD

■ VIN & MAT

■ KRÖNIKA

■ FRÅGELÅDAN

■ SERIER

■ NÖJE

Pekka Tuominen, 66 år, ordförande

ÄNTLIGEN FREDAG TIPSAR

Tittar på: Nya tv-serien Glee. Den verkar konstig och annorlunda och jag hoppas att den lever upp till mina förväntningar.
För övrigt... ska det rullas sushi i kväll. Men Idol eller Poetry slam efteråt? Det är frågan.

Tanja Lönnqvist, reporter

Lyssnar på: Har precis blivit nyförälskad i Opeth och förkovrar mig i hela diskografin.
För övrigt... är dagens soundtrack Mauro Scocco - Hem till Stockholm. Farväl Åland!

Dennis Ekeberg, Åland 24

Tittar på: Komediserien "Cougar Town" med Vänerskådisen Courtney Cox. Billig, lättillgänglig humor.
För övrigt... är det sushikväll hos A i kväll. Mumma!

Malin Tillström, nyhetschef/reporter

Lyssnar på: Soundtrack till filmen Shortbus och i morse blev det några låtar från Cilihilis senaste skivan Not listening.
För övrigt... tycker jag du ska komma förbi Åland 24s monter på Godbymässan i helgen och lämna en videohälsning till nära och kära. Den kanske sänds i tv nästa vecka!

Lise Kälén, Åland 24

PEKKA TUOMINEN, 66, ORDFÖRANDE

På resa 200 dagar om året

Han blir nervös när den sista färjan till fasta Åland har gått, han delar med sig av allt utom sina cigaretter – och han somnar inte längre på sammanträden.

Invalidaktivisten Pekka Tuominen har nått pensionsåldern men har inga planer på att varva ner.

Först de goda nyheterna: Pekka Tuominen har inte rört en cigarett sedan 1961.

De dåliga nyheterna är att han fortfarande är en ivrig rökare, och att han lär fortsätta med det så länge lungorna går för egen maskin.

–I gymnasiet kunde det gå två paket cigaretter om dagen. Det blev dyrt. Så 1961 bestämde jag mig för att bara röka cigarr och pipa.

Oftast blir det pipa, av flera orsaker. När han rör sig ute på stan kan han få trevliga kommentarer av damer som gillar stilen, och det händer att främmande barn vill hålla honom i handen. Pipan symboliserar tydligen trygghet för flera generationer.

Cigarrökningen är knepigare. Dof ten är starkare – frun låter honom inte röka inomhus – och det kan ta 45 minuter att avnjuta en god cigarr. Så det kräver planering. Och han har skaffat sig flera ovänner genom åren när han vägrat dela med sig av cigarrlagret som han själv importerat via en firma i Köpenhamn.

–När feströkarna fått i sig några glas brukade de komma till mig och be om en cigarr.

Pekka, som alltid tagit rökningen på stort allvar, säger nej.

Annars delar han, som en god socialdemokrat, alltid och gärna med sig. Kanske lärde han sig det när han växte upp nära barnhemmet i staden. Han lekte med barnen och om han hade något att bjuda på så gjorde han det.

Föräldrarna kom från fastlandet men möttes på Åland. Mamman **Svea** flyttade hit från Ekenäs med sin familj 1926. Några år senare kom målarmästaren **Eero** från St Karins för att söka jobb men hittade en fru. När enda barnet Pekka föddes deltog Eero i fortsättningskriget.

–Tydligt hade han fått permission någon gång. Farsan var en vanlig soldat. Han var ganska ovillig att skjuta folk. Mot slutet av kriget arbetade han på en sjukhusförläggning i Villmanstrand.

Pekka hade läshuvud och gick igenom Ålands lyceum med sikte på juridikstudier i Helsingfors. Han nådde det målet, men sedan gick det inget vidare.

–Jag hudade aldrig i en tent, men jag avlade inte tillräckligt många, förklarar han.

Studielivet kom i vägen. Han blev snabbt ordförande för det åländska studentgillet och tillbringade mycket tid på Åbo nation. Där träffade han sin blivande fru Haije, som har en klar minnesbil av deras första möte:

–Han stod där vid pianot och såg jävligt viktig ut.

Men som klubbhövding hade han tillgång till barskåpet, något som gjorde intryck på henne. De gifte sig 1969. Efter flytten till Åland tio år senare gled de isär och bodde sedan länge i varsin lägenhet. Den korta förklaringen var att de hade varit ”för mycket tillsammans”.

–Vi har inga barn, så att bo åtskils

Fakta/Pekka Tuominen

Namn: Pekka Ensio Tuominen.

Ålder: 66.

Bor: I egna hemshuset på Skräkvägen i Västernäs.

Familj: Frun Harriet, journalist på Nya Åland.

Gör: Är ordförande.

Vill... förbättra världen.

Kan: –Se ovan.

var inget logistikproblem.

Haije hade en bastu och lagade goda middagar, så Pekka hälsade väldigt ofta på. De flyttade ihop igen efter en brand i hans lägenhet. Och 1998 köpte de huset på Skräkvägen där de bott sedan dess.

Efter juridikstudierna skaffade Pekka sig raskt en ekonomexamen. Det här var mot slutet av 60-talet när radikala krafter tog över i många europeiska studentrörelser. Finland var inget undantag. Hösten 1968 ockuperades det gamla studenthuset Vanha i protest mot en påkostad jubileumsfest. Pekka följde med ockupationen från Åbo nations fönster. När studentbladsredaktören **Arvo Salo** skrev den politiskt laddade Lappooperan något år tidigare använde han nationsmedlemmarna som testpublik.

Så Pekka såg protesterna, men han var redan litet för gammal för att delta. Han blev primuselev på handelshögskolan och ”politisk broiler”. Vägen till riksdagshuset gick via uppdrag för **Ingvar S Melin**, riksdagsman och direktör i arbetsgivarförbundet. Och sedan blev Pekka den åländske riksdagsmannen **Evald Häggbloms** högra hand.

–Jag var hans tolk och politiske rådgivare. Vi hade ett fint samarbete. Evald hade en enorm förmåga att skapa kontakter.

Däremot drog Pekka inte jämnt med **Gunnar Häggblom**, suppleanten som

tog över när Evald avled 1976. När Gunnar Häggblom blev invald 1979 flyttade Pekka hem till Åland. Han ställde upp för socialdemokraterna i landstingsvalet –på en enmanslista. En orsak var partibråk kring röstmagneten **Lasse Wiklöf**.

–Jag ville markera att jag hade en egen linje.

–Kandidaterna på hans lista fick en skjuts i valet. Lasse ville själv välja vem som skulle vara på den listan. Det skapade en djup konflikt.

Pekka blev inte invald. De följande åren var han lektor i historia och samhällskunskap i Kyrkby högstadieskola, och sekreterare för föreningen Norden.

Och sedan kom tragedin. Den 2 maj 1983 satt han bakom ratten i en personbil som gled över i det motsatta körfältet på en landsväg i Jomala. En passagerare i bilen som han frontalkrockade med avled.

–Jag förlorade medvetandet och hade inga minnesbilder av vad som hände vid olyckan.

Det spekulerades i huruvida Pekka hade varit alkoholpåverkad.

–Jag fördes till sjukhuset och sedan med ambulansflyg till Åbo. Personalen tog omedelbart blodprov och kontrollerade alkoholhalten. Jag hade 0,0 promille.

Flera år senare fick han en förklaring till varför han tappade kontrollen över bilen – han led av sömnapné.

–Ibland blev jag väldigt trött på dagen, jag kunde somna på ett möte om det var ointressant.

Hjälp fanns att få. Numera sover han med en mask som blåser in luft. Han har blivit piggare och den enda bieffekten är att han då och då blir snuvig.

Efter olyckan var han sängliggande två månader. Bäckenet var sönderslaget och läkarna skruvade ihop det så gott det gick. Det har blivit flera opera-

tioner genom åren. I dag rör sig Pekka med viss möda, men han klarar han sig med käpp.

–Även om olyckan var en tragedi så gav den mig en annan inriktning i livet. Och jag blev mera ödmjuk än vad jag annars skulle ha varit.

Han ställde upp i landstingsvalet på hösten 1983 och nu kom han in. Sedan raggade **Maj-Lis Johansson** upp honom till Ålands invalider, där han senare blev ordförande liksom i Ålands handikappförbund. Och så öppnades dörrar till andra uppdrag, både i Finland och ute i världen. I dag reser han runt 200 dagar per år.

Han är ordförande för Invalidförbundet, med 34.000 medlemmar och en stor serviceproduktion med över 2.000 anställda. Han leder också förbundets koncernbolag.

Om man frågar vad Pekka gör så kallar han sig kort och gott ordförande. Titeln säger inte så mycket på svenska, med på finska – puheenjohtaja – har den en helt annan tyngd. Folk förstår att han är en viktig man. Om han inte är på plats på förbundet när någon söker honom säger sekreteraren att ordföranden hedrar det ena eller andra evenemanget med sin närvaro.

Det blir också en hel del resor till Bryssel och runtom i världen. Han är skattemästare i European Disability Forum, en takorganisation för Europas handikapporganisationer och remissorgan för EU.

–Vi representerar 65 miljoner personer med funktionsnedsättningar, så politikerna lyssnar på oss.

Via EDF är han skattemästare i den internationella takorganisationen för funktionshindrade IDA och han är viceordförande i stiftelsen för Rehabilitation International med verksamhet över hela världen. Till detta kommer en rad uppdrag i Norden. Och när FN-konventionen för handikappade manglades fram i New York satt han med där.

Pekka lär fortsätta pendla några år till. I EDFs styrelse sitter han ytterligare fyra år. Invalidförbundet har frågat om han kan fortsätta som ordförande och han har sagt ja. Beslutet fattas i januari. Ett stilla pensionärsliv på någon stuga lockar inte alls.

–Jag är en asfaltmariehamnare. Jag tycker inte om jordbruk, jag vill inte stoppa fingrarna i marken.

Han har provat på skärgårdslivet. När han och Haije lånade **Gustaf Widedéns** smultronställe Skansbacka på Föglö höll han ut högst tre nätter åt gången.

–Jag är en för orolig själ för sådant. Om man sitter i en segelbåt kan man alltid kasta loss. Men när den sista färjan gått för kvällen kunde jag känna att jag var fångad. Jag vill alltid ha möjligheten till en snygg reträtt, när jag blir indriven i ett hörn så blir det besvärligt.

Att Pekka är ett politiskt djur vet alla som mött honom. Men det politiska livet har sina sidor. Han stors fortfarande av hur han, när socialdemokraterna tog plats i landskapsstyrelsen, stod i lagtingets talarstol och hyllade samarbetet med ett parti som han inte ville ha något att göra med.

Nu har han lämnat lokalpolitiken bakom sig. Han har fullt upp med Finland och EU.

–Jag skulle inte kunna sköta någon-ting ordentligt här hemma.

Få ut det mesta av livet medan du kan – den filosofin delar han med frun.

–Jag är ateist, jag tror inte på ett liv efter detta. Alla religioner har en idé om meningen med livet. Det måste vara tungt för en del att veta att människan är ett djur som alla andra och skall den vägen vandra.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax

KRÖNIKA

Godsägare på låtsas

Lockan var mycket och jag borde redan ha lämnat vinmässan på Grand Hôtel i Stockholm för hinna till färjan. Vi skulle förmodligen ha en trögflytande efterfemjagvillhem-trafik att tampas med innan vägen till Kapellskär var fri, men det var så svårt att slita sig. Genom att flytta sidledes ett par steg från bord till bord kunde jag resa genom de stora vinländerna i Europa. Diskutera Champagnes nya odlingsområden med en ödmjuk vinproducent därifrån – två steg åt vänster – prata biodynamisk vinodling med en lättsam vinmakare från Alsace – två steg åt vänster – smula roströd sand från Rioja mellan fingrarna och få en inblick i norra Spaniens framtidsutsikter. Till sist släppte jag taget, tackade arrangörerna, rusade mot utgången – och tvärnitade vid sista ståndet. Portvin – det hade jag inte hunnit prova än. Jag ville gärna avsluta dagen med ett litet smakprov av det blodröda, eldiga vinet. Producenten hette Quinta de la Rosa och kvinnan bakom bordet hette **Sarah Bergqvist** vilket ledde till att jag glatt tilltalade henne på svenska efter att ha provat hennes utsökta Vintage Port.

Men det visade sig att hennes modersmål var engelska. På två minuter hann vi sedan reda ut att hennes släkt hade svenskt påbrå men att hon själv var uppvuxen i Portugal där hon och hennes man rustat upp det gamla familjegodset med tillhörande portvinsproduktion. Vi hann också under dessa minuter komma fram till att vi båda hade släkt (ingift) i England och att vi båda drev ett B&B. Vi hann byta kort, skaka hand och bjuda in varandra till våra respektive ställen.

”**Sen försvann hon. Vi var alldeles ensamma på hela egendomen.**”

Fyra månader senare körde jag och min man in med hyrbilen mellan två vitkalkade stenpelare prydd av två vakande jätteörnar. Vi var framme vid vårt mål – Sarah Bergqvists B&B på Quinta de la Rosa i Dourodalen. Vi såg inte en levande själ förrän två hundar kom och hälsade på oss. I släptåg hade de en kvinna som på bruten engelska välkomnade oss, visade oss byggnaden och vårt rum, sällskapsrummet, köket, vinerna och frukostrummet. Sen försvann hon. Vi var alldeles ensamma på hela egendomen. Inga andra gäster, ingen personal, inga grannar. Bara vi, brasan i sällskapsrummet, portvinerna på hyllorna och den storartade utsikten.

Solen var på väg ner och lyste brandröd över de terrasserade vinodlingarna på den branta slutningen. Dourofloden låg i skugga och slingrade sig som en svart ål långt nedanför oss. Jag ville så gärna ställa mig på balkongen, fylla lungorna och släppa ut ett Ronjas-kri över allt vackert, men jag nöjde mig med ett glas portvin och ett försök till ett Skallepärsskutt på terrassen. Vi svassade omkring på ägorna med våra portvinsglas, och det kändes nästan som om allt var vårt. Vi lekte med tanken att Sarah Bergqvist och hennes man hade installerat sig hos oss i Kvarbo, matat katten och just nu stod och högg ved framför verkstaden.

Nästa kväll fick vi sällskap av ett ungt holländskt par. Vi åt middag tillsammans och tyckte alla fyra att det kändes märkligt och spännande att bli lämnade alldeles ensamma på en anrik portvinsegendom. Vi pratade hela natten och de berättade att de separerat länge för att kunna åka på den här resan. En av dem var arbetslös och de hade sålt sin bil för att ha råd med flygbiljetterna. Men de var bekymmerslösa och positiva – och vi pratade länge om holländsk och åländsk mentalitet.

Innan vi lämnade Portugal nästa morgon för att ta oss till Madrid och flyget hem lämnade vi sju av våra reklamvinflaskor som vi fått av olika vinproducenter under vår vinresa utanför det holländska parets dörr. De hade en hel vecka kvar på sin sagoresa, och för oss var det dags bryta förtrollningen.

Ella
Grussner Cromwell-Morgan

Mogen fallfrukt fångad i spansk bubbelbutelj

Portvinsplats. Här vid portvinsproducenten Quinta de la Rosas egendom bodde Ella några nätter under sin Portugalvistele.

Ordet champagne klingar vackert och dyrbart i våra öron, och champagne används ofta som samlingsnamn för alla mousserande viner i världen.

Men ordet är namnskyddat och får bara användas för mousserande viner framställ-

da enligt den traditionella metoden i distriktet Champagne i norra Frankrike. För inte så länge sedan stämdes en rysk producent som kallade sitt mousserande vin ”samlingsnamn” på etiketten.

Den traditionella metoden innebär att de eleganta bubblorna i vinet skapas genom att

det färdiga vinet får jäsa en gång till i flaskan. Jag ska inte gå in på mer detaljer, men just denna rätt så kostsamma och arbetskrävande metod ger vinet en alldeles speciell karaktär och kvalitet

Men det är ingalunda så att bara äkta champagne görs på det viset. Det finns mängder

av fantastiska mousserande viner som görs på exakt samma sätt. Cava är Spaniens svar på champagne.

VECKANS MOUSSERANDE

När vi bodde några nätter i det spanska bubbelmeckat Penedés passade vi så klart på att prova så mycket som möjligt av de lokala skatterna. Vår värd på vårt lilla Bed and breakfast diskuterade gärna vilka producenter han uppskattade mest i området.

Han var själv tysk och drev stället tillsammans med sin spanska hustru. Han tyckte själv att han hade rätt så bra koll på vinläget i deras närmaste omgivning, och lyckades inte riktigt gömma sin skepsis när vi berättade att vi bland annat skulle besöka vinjätten Torres, trots att han själv aldrig varit där.

Han försäkrade sig om att vi även skulle besöka andra producenter och bjöd på en flaska utmärkt Cava som var hans egen favorit. För några veckor sedan hittade just den producenten till vårt Alko.

Vinet doftar som en höstmärkt äppelträdgård full av fallfrukt i gräset. Sötaktiga toner av våtbark och löv finns också, och vinet har en skön och okomplicerad ciderfruktighet som känns fräsch och inbjudande.

Till skillnad från äkta champagne som ibland kan vara så syrlig att man får hicka är det här vinet mer balanserat och lättdruckat med en livlig citruston som virvlar runt i munnen tillsammans med den höstmogna frukten.

Vin: Can Vendrell Cava Brut.
Druvsorter: Macabeo, Xarel.lo, Parellada.
Alkoholhalt: 12,5 %.
Producent/Vingård: Albet i Noya.
Ursprung/klassificering: DO Cava, Spanien.
Lagring: 12 månader på butelj.
Förslutning: Naturkork.
Hållbarhet: Drink nu eller spara tre år.
Serveringstemperatur: Runt 6-8 grader.
Pris: 12,79 euro.
Artikelnummer på Alko: 583887.

Passar till: mer än man tror! Det är så fantastiskt gott och fräscht med mousserande vin till mat, och det finns sådan variationsrikedom att man kan hitta ett gott bubbelvin till vilken rätt som helst. Det duger till så mycket mer än aperitif och ostron!

Till denna fruktiga cava passar många smakerika fisk- och skaldjursrätter och även rätter av ljust kött. Tapas med lufttorkad skinka, tapenade och paté är också en höjdare. Själv drack jag det med chilimarinerade, parmesangraterade grönmusslor med persilja och olivolja och lite smörlungad spaghetti. Gissa om det var gott.

VECKANS RECEPT

Veckans recept är en fisksoppa komponerad av Åland Culinary Team.

Fisksoppa för fyra personer

- 300 g blandad fisk
- 4 dl fiskbuljong
- 1 dl grädd
- 2 st morötter
- 100 g selleri
- 2 st palsternackor
- 100 g potatis
- 1 knippe dill
- Salt

Tärna fisken. Skala och tärna rotsaker och potatis. Koka upp buljongen, tillsätt grädden och smaka av med salt. Tillsätt potatis och rotsaker och koka dessa mjuka. Tillsätt sedan fisken. Skär dillen och vänd ner den i soppan.

Soppa i kylan smakar fint. Receptet hittar du här intill. Foto: JONAS BACKMAN

KRÖNIKA

Min mammas sambo

Min mamma har en ny sambo. Han är rödhårig, ganska liten. Men trevlig. De träffades för första gången i somras, i en förort söder om Stockholm. Ljuv musik uppstod. (**Tomas Ledin?**) Den blivande sambon hoppade av glädje, min mamma föll handlöst till marken. De rullade runt i gräset och hänglade. I natt är jag din. Oh my god.

Min mammas sambo är arbetslös. Det är lite störigt, det medger båda. Varje dag då mamma går till jobbet ställer han sig på köksbordet och tittar efter henne genom fönstret. Tänker att dagen kommer att bli lång och innehållslös. Tänker på vad som skulle kunna göras härnäst.

Han tar fram hennes gamla behåar ur garderoben, pysslar med dom en stund. Det är rätt kul. Äter ett knäckebröd. Sedan blir det en god bok. Mamma och hennes sambo älskar böcker. Och det är bara en av sakerna som förenar dem. Andra gemensamma intressen är: 1) långa skogs promenader, 2) lantchips, 3) mysiga tevekvällar, 4) sovmornar. Och ganska ofta kollar de en film. De "softar", "chillar" och "tar det piano" som min mammas sambos sambos dotter skulle ha sagt för ungefär åtta år sedan.

Min mammas sambo plockar alltså ner **Gunnar Ekelöfs** "Samlade dikter" ur bokhyllan. Det är pärmen som lockar honom, den är liksom krispig. Ja, en riktig bokslukare är han. Läger sig till rätta i soffan och hugger in. Inte så pjåkigt. God litteratur är som skärgårdsseglatser och Mercedespraliner. Måste avnjutas långsamt.

Han kliar sig i nacken, vänder blad (hundöron), slickar sig på snoppen. Ingen ser ju ändå.

Man kan säga att min mammas sambo gör allt för att fördriva tiden på ett meningsfullt sätt. Inte är det lätt i en tvårumslägenhet. Och det här väntandet är så frustrerande. Egentligen är det väldigt lite vettigt som blir gjort, det får han ju erkänna. Man kan liksom inte påbörja något, ta tag i det. I rädsla för att bli avbruten. Då han tröttnat på romanerna vankar han fram och tillbaka mellan kök, vardagsrum och sovrum. Allt är sig likt. Dricker lite vatten och sätter i halsen. Hostar upp något på mattan, ett grässtrå. Det får hon ta sen. Arbetsfördelningen.

Ja, hon försörjer honom. Av naturen är han en sådan som föredrar friheten, de stora vidderna, vådring, vittring. Men nu är saker som de är och han finns här, i hemmets lugna vrå. För att skapa trivsel, för dem båda. Värme och kärlek. En inredningsdetalj, säger vissa, lagom spydigt sådär. Vilket fruntimmersgöra! fryser någon annan. Men han tar inte illa upp. Come on, det här är tvåtusentalet. Ingen sårad manlighet. Hon är kvinnan i hans liv och hon behöver honom. Han behöver henne. Något annat vore otänkbart.

Nu hör han bilen. Han springer ut i hallen. Nu hör han stegen i trappen. Han ropar hej. Nu hör han nycklarna i låset. Han hoppar jämfota. Hon kommer in. Han välter omkull henne. Hon faller pladask. Allt annat vore otänkbart.

Alkoholfritt är trendigt me

God festdricka? Ida Öhberg, Cecilia Söderlund och Maéva Hachem tror inte att det är så stor smakskillnad på vanlig öl och alkoholfri.

Svenska tidningar rapporterar att försäljningen av alkoholfria produkter har ökat det senaste året, både på restauranger och på Systembolaget. På Alko har man inte märkt av någon sådan trend, men kanske beror det på det smala utbudet?

Nöje bestämde sig för att ta lärdom av nyktre politiker Danne Sundman och testade den alkoholfria öl och cider vi kunde hitta.

På Flasback forum och svenska dagstidningar har den "alkoholfria trenden" diskuterats under årets lopp.

Men det där med alkoholfritt är lite godtyckligt eftersom drycken får innehålla upp till 0,5 procent alkohol

för att kallas alkoholfri.

Nöjes testpanel, bestående av **Cecilia Söderlund, Ida Öhberg** och **Maéva Hachem**, testade två cider och två öl med låg eller ingen alkoholhalt. Passar de bra till fest, eller kan man lika gärna dricka läsk var frågan?

Panelen tycker att alkoholfri öl är ett bra alternativ om minderåriga vill provsmaka. –Då kan föräldrarna köpa

det till barnen i stället så att de vet om de gillar öl eller inte, säger Ida.

Kulturell skillnad

Panelen är oeniga om vilken öl eller cider som är godast. Maéva tycker tvärt emot de andra.

–Jag är från Frankrike, kanske är det en kulturell skillnad, gissar hon. Överlag tycker de att det

När väninnans man är otrogen...

Vad gör man då egentligen?

En utdragen debatt har förts i Messa Nyan-spalten under hösten. En kvinna såg sin kompis man hängla med en annan tjej och hon frågar sig hur hon ska agera.

Otaliga svar och åsikter har messats in, men vad säger experten?

Den tredje november kom det första messet: "Vad gör jag när jag ser min väninnas man sitta och hängla med en minst 20 år yngre kvinna". Messet har up-

penbarligen väckt känslor och åsikter. Vissa tycker att hon självklart ska berätta, andra inte.

Familjerådgivare Hildgard Bondesson, vad tycker du?

–Det där är svårt. Några av mes-sarna vill skydda henne, andra är förbannade på den otrogne mannen.

Men vad ska väninnan göra?

–Det beror ju lite på om hennes kompis har familj eller om det här är ett tillfälligt förhållande.

Men hur som helst är det nog viktigt att det kommer fram. Om man är otrogen är det ju ett tecken på att något är fel och då kan man behöva hjälp.

Var går gränsen för otrohet?

–Det är individuellt. Någon kan känna sig bedragen av kontakter på internet eller att man helt enkelt inte får tillräckligt med bekräftelse. För andra går gränsen om partnern ligger med någon annan.

Det är viktigt att man diskuterar det här när man blir tillsam-

mans med någon så att man vet var man ska lägga gränsen.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

■ ■ ■ Till dig, väninnan. Skulle jag vara din väninna skulle jag känna mig väldigt sviken av dig om du inte berättade om min otrogna man. Vad spelar det för roll om hans relation med den yngre upphör utan någon annans ingripande, ingen vill väl oavsett vara tillsammans

med ett svin? En bra vän berättar. Hur skulle det vara om något undanhöll något sådant för dig? Skulle inte förvåna om er vänskap upphör om hon får veta vad du undanhållit. Hoppas gör det rätta. **040.**

■ ■ ■ Berätta åt din väninna!

Hon vill nog veta. Och vi tjejer måste hålla ihop! **0457.**

■ ■ ■ Du som sett din väninnas man med en yngre tjej, säg absolut ingenting! **Orolig.**

■ ■ ■ Du som undrade vad man ska göra om man såg

sin väninnas man hängla med en annan kvinna. Berätta direkt till väninnan! **0457.**

■ ■ ■ Du som undrade vad man skulle göra om man såg sin väninnas man med en yngre tjej. Håll käften! **0457.**

■ ■ ■ Jag skulle absolut säga till min väninna om jag sett hennes man hängla med en annan tjej som dessutom är så mycket yngre. **0457.**

■ ■ ■ Du som såg din väninnas man! Varför messa Nyan när du ska messa din väninna. **Häls. Bränd.**

en utbudet knapert

Golden cap, alkoholfri päroncider

Alkoholhalt 0,0%

Omdöme:

Cecilia: Smakar läsk men mer festligt.

Ida: Som Pirkkas päroncider men burken ger lite mer Redbull-känsla.

Maéva: Inte för sötslig som vanlig Golden cap brukar vara.

"LITE REDBULL-KÄNSLA"

Stowford press, äppelcider

Alkoholhalt 0,5 %

Omdöme:

Cecilia: Smakar ättika och vinäger.

Ida: Fy, den smakar rutten frukt!

Maéva: Helt underbar, som en fransk cider jag brukar dricka. Det här är grejer det!

"SOM ÄTTIKA OCH VINÄGER"

Buckler, öl

Alkoholhalt: mindre än 0,5 %

Omdöme:

Cecilia: Usch, smakar jäst.

Ida: Den är inte söt i alla fall, man kan nog dricka mycket av den här.

Maéva: Det här är bättre än vanlig öl, smakar mer som lättöl.

"BÄTTRE ÄN VANLIG ÖL"

Nikolai, öl

Alkoholhalt: 0,0 %

Omdöme:

Cecilia: Den här smakade mer och starkare än Buckler.

Ida: Man blir torr i munnen av den.

Maéva: Den luktar fotsvett och tonfisk.

"BLIR TORR I MUNNEN"

känns mera festligt att ha med alkohofria drycker på fest.

–Namnen och flaskorna känns lite tuffare och mer festfaktor, säger de.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Lika som bär

■Tidningen Ålands vd Dan-Johan Dahlblom och Janne Hansson från årets Bonde söker fru.

Konst och klubb på Bastun

■På fredag kan man njuta av både konst och dans på Bastun. Vj:n, videojockeyn, Giri Tonto och The Buckets kommer att finnas på plats för att förhöja stämningen under dansen.

Under kvällen kan man även kolla in utställningen WE Q 2 X och Crisis, och några kortfilmer.

Livemusik framförs av åländska bandet På-ly Åster.

Tid: 20-01

Inträde 3 euro

Åldersgräns 16 år

Det händer på Dinos och Arken

Arken

I kväll ser Dj IBZ från Stockholm till att dansgolvet blir fullt i nattklubben.

I morgon, lördag, spelar OneHellofaBand från Stock-

olm covers i nattklubben. Sunrise spelar dansmusik i restaurangen.

Dinos

Rockbandet Dust litar i publiken både fredag och lördag.

FRÅGELÅDAN

Hanna Lindblom är 15 år och går i Godby högstadieskola. På fritiden spelar hon innebandy i IF Fram och fotboll i Östernäs damlag.

Till vilket årtal skulle du resa om det fanns en tidsmaskin?

– Tio år framåt i tiden. Jag vill se hur jag lever då.

Du får ge vem som helst vilken present som helst. Vad ger du och till vem?

– Då ger jag min mamma ett nytt kök. Så slutar hon kanske att tjata!

Varför behövs bussar?

– Så att jag kommer in till stan. Och så sparar det på miljön.

Har du någonsin vält en ko?

– Nej, det har jag inte.

Berätta om ditt konstigaste uppvaknande.

– När jag låg och sov vaknade jag av en lurvig sak i min säng. Jag trodde först det var en pålsgräja jag har, men det var en kattunge!

Vad tycker du om dödshjälp?

– Om man är helt förlamad och inte kan prata tycker jag man kan få dödshjälp.

Du hittar en väska med 100.000 euro.

Vad gör du?

– Sätter in dem på banken!

Om man bygger hus i framtiden är det bra att ha pengar.

Vad vill du se mer av på Åland.

– Klädbutiker!

Varför sjunger du i duschen?

– För att jag inte vågar sjunga bland andra.

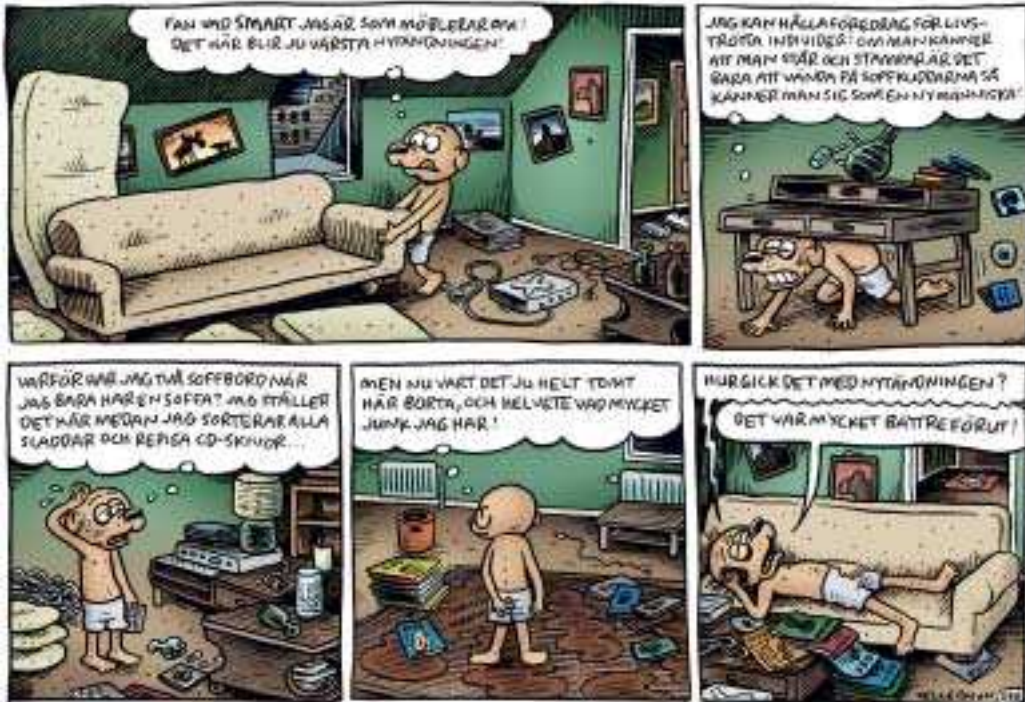
Vad dricker du helst?

– Vatten, det är gott till allt.

MALIN TILLSTRÖM

ROCKY

HÄLGE

Utnyttjar naturen. Där skogen tar vid söder om trädgården har Jimi röjt upp en liten stig ner till en bäck och det här festbordet.

Trädgårdsmästaren själv. Jimi Blake utanför sitt polska trähus. Till vänster syns ena ändan av den tiotals meter långa aralia-allén som skapar trädgårdens entré.

Lysande färger. Med stora fält av rosa och gula kandelabervivor visar Jimi Blake att det går att få även de skuggigaste partierna i en trädgård att prunka glatt.

Moderna toner bland bergen

Irlands största samling av prydnadsgräs och mycket, mycket annat finns i en privat trädgård vid Wicklowbergen söder om Dublin.

Högt på en kulle har trädgårdsprofilen Jimi Blake skapat en modern och trolsk trädgård i samspel med naturen.

Irländaren Jimi Blake hade både en trädgårdsmästarexamen och flera års arbetserfarenhet med sig i bagaget då han 2003 bestämde sig för att det var hög tid att förverkliga de egna idéerna och visionerna.

Tillsammans med systemen June köpte han ett drygt 8 hektar stort område och på sin halva, en stor och hög kulle, grundade han trädgården Hunting Brook. (www.huntingbrook.com)

– Jag började genast anlägga trädgården, det var i september. Jag jobbade som en idiot hela vintern och i maj öppnade jag platsen för allmänheten, berättar Jimi Blake.

Botaniska upptäcktsresor

– Nästan allting som växer här har jag antingen drivit upp själv från frön och sticklingar eller fått av andra trädgårdsmästare, säger Jimi.

En stor del av fröna har han samlat in under botaniska upptäcktsresor till främst Kina och Tibet. Ett iögonenfallande resultat av de resorna är den långa allé av tiotals araliaträd (*Aralia echinocaulis*) som välkomnar besökaren vid entrépromenaden.

Under araliornas skira grönska finns långa, mycket långa, rabatter.

– Jag har gjort om rabatterna ett par gånger. Livet är alltför kort för att låta bli att gräva upp det man inte är nöjd med!

Irlands största

I juni dominerade rosa lupiner och ljusblå trädgårdsveronika i de långa rabatterna, snart skulle det bli sommarblommor som huvudsakligen stod för prakten.

För ett år sedan var det

Fascinerande grönska. Långt inne i den trolska lunden finns en enkel sittplats bland trädormbunkar och olika växter. Här eftersträvar Jimi Blake en känsla av meditativ lugn.

Rustikt hantverk. Lokala förmågor har byggt grova men vackra möbler till Hunting Brook.

jätteverbena (*Verbena bonariensis*) och orangefärgade dahlior som fick fylla ut tomrummen. Vad det blev i år var oklart vid tidpunkten för vårt besök men i det stora växthuset fanns gott om alternativ att välja mellan.

I rabatterna finns dessutom grästuva efter grästuva, Jimi Blake har Irlands största sam-

ling prydnadsgräs.

– Gräset binder samman trädgården med naturen och åkermarkerna, säger han med en gest mot de vida vyerna över berg, skog och kulturlandskap.

Olika kombinationer

När man har vandrat upp längs den tiotals meter långa

aralia-allén kommer man fram till det lilla huset. Det är en för irländska förhållanden ovanlig byggnad helt i trä som Jimi har köpt från Polen.

Kring framsidan av huset finns olika temarabatter där gräs och bambu återkommer i olika kombinationer, ibland tillsammans med stora bladväxter, ibland med skira blommor.

Lokala hantverkare har snickrat några robusta utemöbler efter gamla modeller och nästan dolt i grönskan stöter man på ett och annat diskret litet konstverk.

På andra sidan huset finns en köksträdgård, som är som ett smycke, och en liten hönsgrård. Härifrån går också stigen in i det allra heligaste, lunden.

Växtsamlarens Mekka

Lunden på Hunting brook är växtsamlarens Mekka. Här finns de unika växterna, som till exempel ovanliga orkidéer och *Trillium*-arter, antingen tronande i ensam majestät eller samlade i små bestånd.

För att helhetsintrycket inte skall bli plottrigt eller splitttrat har Jimi planterat rarite-

terna tillsammans med stora bestånd av vanligare växter som till exempel ormbunkar, hostor, blå nunneört (*Corydalis cashmeriana*) och röda kandelabervivor (*Primula bee-siana*).

Trädormbunkar är ett återkommande element och de mörka stammarna skapar en säregen atmosfär. Det är trolskt och alldeles underbart vackert.

Betydande trädgårdsprofil

Jimi Blakes personliga och moderna trädgård har sin ringa ålder till trots redan blivit berömd och han själv räknas som en av Irlands mest betydande trädgårdsprofiler.

Diskret konst. Det här lilla lejonhuvudet är placerat så att alla inte upptäcker det.

Ny tillväxt. Det finns en trädormbunke, *Dicksonia antarctica*, som klarar minus 14 grader. Så kallt blev det hos Jimi Blake i vintras och några av hans ormbunkar frös men dog inte.

Förtjusande skönhet. Den blå nunneörten lyser i olika nyanser. Inför de stora fälten i lunden på Hunting Brook kunde man bara kippa efter andan, så vackert var det.

Han jobbar som trädgårds-konsult och han reser landet runt och håller föredrag. Hemma på Hunting Brook ordnar han olika typer av kurser och på en åker på ägora har han grundat en kolonilottsträdgård för att få människor att tänka i vidare gröna banor.

Jimi Blake inspirerar och influerar men en som inte verkar vara speciellt påverkad av honom är storasyster June som har skapat sin egen trädgård bara ett stenkast från Hunting Brook. Den presenterar jag nästa fredag.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Foto: SEPPO SARKKINEN

Jarl-Thure Eriksson ny kansler i Åbo

Hammarlandsfödde Jarl-Thure Eriksson, rektor emeritus och professor, har av universitetskolegiet vid Åbo akademi valts till kansler för perioden 1 januari 2010 till 31 december 2014.

Jarl-Thure Eriksson.
Foto: STEFAN ÖHBERG

–Kanslern ska främja vetenskaperna och universitetets samverkan med samhället samt bevaka universitetets allmänna intresse och ha tillsyn över verksamheten vid universitetet. Den som väljs till kansler ska ha verkat förtjänstfullt till fromma för vetenskapen, konsten eller universitetsväsendet, skriver Åbo akademi i ett pressutskick.

Eriksson har tidigare varit bland annat rektor för Tammerfors tekniska universitet.

Nu efterträder han **Christofer Taxell** på posten som kansler. (mt)

Oförändrad skatt i Lumparland

■**LUMPARLAND.** Kommunfullmäktige i Lumparland beslöt enhälligt på torsdagskvällen att kommunalskatten för nästa år ska vara oförändrad, alltså 18,5 procent.

Den allmänna fastighetsskatten klubbades till 0,3 procent och skatten för fritidsbostäder till 0,9 procent. Stadigvarande boende liksom lokalen Furborg kräver ingen skatt. (mt)

Lumparlänningar stöder miljökontor

■**LUMPARLAND.** Kommunen ska bidra med 1,61 euro per invånare till finansieringen av Agenda 21-kontoret nästa år.

Det beslöt Lumparlands kommunfullmäktige enhälligt i torsdags kväll.

(mt)

FK

FastighetsKonsult^{RFM}

Torggatan 3. | tel 29 066 | www.fk.ax
– ledande mäklare och fastighetsvärderare –

UTARRENDERAS

Jaktmarker – i Toböle, Saltvik utarrenderas.

Till arrende erbjuds jaktmarker om totalt ca 323 ha i Toböle, Saltvik. Markerna är sammanhängande i ett skifte med gränser mot bl. a. Toböle träsk, Karviken och Flatö fjärden. Markerna utarrenderas för jakt på rådjur och småvilt. Arrendetiden är 5 år räknat från den 1 januari 2010. Kartor över jaktområdet och villkor för arrendet framgår av prospekt som kan hämtas på vår byrå. Slutna skriftliga anbud med angivande av årsarrende skall inlämnas till Ålands Fastighetskonsult Ab, Torggatan 3, Mariehamn senast måndagen den 30 november 2009 kl 16.00. Arrendegivarna förbehåller sig fritt rätten att anta eller förkasta givna anbud samt även rätten att anordna auktion mellan anbudsgivare.

Förfrågningar: Roger Karlsson, Tel: 291496

Intresserad av våra övriga objekt?
Besök oss på www.fk.ax
Torsdagsöppet till kl. 18.00

Vill ha effektivare avfallshantering

■**KUMLINGE.** Kommunstyrelsens uppföljning visar att under de åtta första månaderna av samarbetet med KLARA-Skärgårdens renhållning har insamlingsrundorna blivit fler än beräknat. Det är det åländska företaget Miro transport som transporterar avfallet.

Det ökade antalet insamlingsrundor beror delvis på att man har infört skilda kärl för platsförpackningar.

–Det är Klara som ska organisera avfallshanteringen optimalt och de har nu ålagt att få ner antalet rundor, säger kommundirektör **Jim Eriksson.** (ns)

Ett stort TACK
till alla som gjorde
DAMERNAS *afton*
till en lyckad kväll.

Tack för att Du hjälper Lions hjälpa!

TAKE CONTROL

g-Force Stud

- Utmärkt dragförmåga på snö och is.
- Suveräna köregenskaper på hala underlag.
- Effektiv bromsning på is.

Rollic

Karlbergsvägen 2. Tel 23 611
Rundbergs Bil & Service Ab. Tel 15 222

CYKEL VECKA PÅ TRÄNINGSVERKET

Vecka 47 får du testa på Träningsverkets cykelklasser helt **kostnadsfritt!** Under veckan kommer vi att köra både temaklasser, teamklasser och även en **välgörehetscycling!**

Som medlem har du också möjlighet att beställa **Shimano cykelskor** och **Suunto pulsklockor** till specialpriser!

Mera information om varje pass och hela cykelveckan finns på vår hemsida www.traningsverket.fi

Missa inte välgörehetscyclingen!

PROGRAM UNDER CYKELVECKAN:

MÅNDAG 16.11
kl. 17.30: Cycling45
kl. 19.00: Cycling30

TISDAG 17.11
kl. 17.00: Cycling30
kl. 18.30: Cycling60

ONSDAG 18.11
kl. 18.00: Kombi
kl. 19.00: Cycling90

TORSDAG 19.11
kl. 17.15: Cycling60
kl. 19.00: Cardiocore

FREDAG 20.11
kl. 07.00: Wake Up Cycling30/45
kl. 16.30: Cycling30

LÖRDAG 21.11
kl. 10.30-15.30 **Välgörehetscycling**
SÖNDAG 22.11 kl. 16.30: Kombi

Vi bjuder på frukost åt alla tränande på fredag mellan kl. 07.30-09.00

OBS!

Missa inte välgörehetscyclingen! Träningsverket betalar **4 euro/cyklad timme/kund** till Barn- och familjecancerfonden!

4 € /cyklad timme/kund
till välgörehet

Hasses
UR & GULD AB

SPORT
center

TRÄNINGSVERKET
Träning för alla.

Handelslänken 1, Jomala • Tel. 23 003 • info@traningsverket.fi

ÅLANDS
CANCERFÖRENING
/BARN- OCH FAMILJE-
CANCERFONDEN

Nya Åland

www.traningsverket.fi

Ålands Idrottscenter fyller 5 år

det firar vi med en lång jubileumsvecka
fylld med roliga happenings.

Specialpriser i simhallen 13-22.11

Barn u. 4 år gratis
Barn, ungdomar och pensionärer 1 €
Vuxna 2 €

Servering poolside

Ta en paus och njut av en kall läsk, god kopp kaffe, glass eller bakverk. Nu öppnar vi ett serveringsområde i simhallen.

Bus och Kul

Nya, häftiga och stora vattenleksaker. Dessa kommer att vara i poolen fredagar, lördagar och söndagar.

Godbymässan

14 – 15 november håller öppet kl. 11-17 bägge dagarna.

Discosim

20 november från kl. 18. 30 FÖR ALLA i åk. 3-6 på hela Åland. **Fritt inträde!**

PIZZA Ålands Idrottscenter Special

Nyhet vid Wirrans Thai House från den 13 november

Selina Säl-loppet och Godbyrundan

22 november kl. 13.00 vid Ålands Idrottscenter. Se separat annons

Allt vad du behöver och ändå klöver över

F:ma **ERIK MATTSSON**

Vi firar Ålands Idrottscenter med flera extrafina priser

Drygt 220.000 besökare sedan starten. Vi tackar för förtroendet och hoppas ni fortsätter att må bra hos oss.

Välkommen önskar hela personalen!

Jubileumsdagar 13-22 november

Ålands Idrottscenter

41555 • info@idrottscenter.com
www.idrottscenter.com

Inför fordonspooler för lr-bilar, tycker utskott

LAGTINGET. De äldre bilarna i landskapets fordonspark borde bytas ut mot nya som släpper ut mindre koldioxid. Det föreslog bland andra Roger Jansson (FS) i en motion 2008.

Nu har social- och miljöutskottet tittat närmare på förslaget.

Landskapsregeringen har på utskottets begäran tagit fram en fordonsförteckning där utsläppen av koldioxid framgår. Utskottet konstaterar att fordonsparken idag består av sammanlagt 106 personbilar, paketbilar, lastbilar och arbetsfordon. Totalt släpper fordonsparken ut drygt 630 ton koldioxid per år. Ålands hälso- och sjukvårds fordonspark saknas i sammanställningen.

Det har inte funnits någon klar plan för hur utbyte av äldre fordon ska ske, konstaterar utskottet. Vidare tycker man att landskapet borde minska antalet fordon, till exempel kunde fordonspooler ge en ökad samordning.

Dessutom förespråkar utskottet att landskapet köper in en eller flera el- och hybridbilar. "Större och kraftfullare

Åland 1. I landskapets fordonspark finns sammanlagt 106 personbilar, bland dem Åland 1 som skjutsat bland andra kronprinsessan Victoria. Foto: ERKKI SANTAMALA

fordon än vad som faktiskt behövs bör inte införskaffas."

Eftersom en plan för utbyte av fordon av miljöskäl utlovas i budgetförslaget för 2010 föreslår utskottet att Roger Janssons motion förkastas.

Landskapsregeringens mål är att få ner CO2-utsläppen med 150–200 ton per år.

Utskottsbetänkandet behandlas i lagtinget nästa vecka.

ANNIKA KULLMAN

Utförsäljningen i utelagret fortsätter.....

Kläder, skor, böcker,
glas, porslin m.m.

Vi har fått in fina butiks-/
kontorshyllor och några
diskar.

Välkommen och fynda!

Öppettider
ons, tor, fre kl 16-19
lörd kl 10-16

Socialmissionen på Åland r.f

tel. 040 594 1825, Seija

Gnistrande helger

Boka årets julfest på HavsVidden. Njut av vårt julbord där traditionella rätter möter åländska specialiteter. Julbordet serveras 27.11 - 20.12. Vill ni njuta lite extra stannar ni kvar över natten. När det är dags att dra sig tillbaka till rummet väntar nybäddade sängar och på morgonen står vår härliga frukostbuffé uppdukad.

Julbord 45 €
inkl. glögg och kaffe.
Barn till och med
15 år betalar 1 €/år.

Julbordsweekend 125 €
inkl. eftermiddags-kaffe med
hembakade god-saker, fri
tillgång till pool och bastu,
julbord inkl. glögg och kaffe,
logi i "Rum för två" och
frukostbuffé.

Boka bord på tel 49 408.

HavsVidden
Åland

www.havsvidden.com

UNDER GODBYMÄSSAN 14-15.11

håller vi butiken extra öppet lö-sö kl.11-17 med

20% rabatt på ALLT

(fredag-söndag)

Med vårt bonuskort betyder det 30% rabatt...

I butiken hittar du två av marknadens ledande fodermärken för hund o katt, tugg- och tandvårdsprodukter, vitaminer och tillskott, reflexelar, hud- och pålsvårdsprodukter mm.

Du vet väl att vi erbjuder gratis kostrådgivning för ditt djur?

Årets viktminskare är *schäfern*

Gizmo, ägare Svante Nordblom.

Gizmo har gått ner 8,5 kg, från 53,5 kg till målvikten 45 kg.

Grattis!

Ålands smådjursklinik

Långkallesgränd 2, Godby
Tel. 38961, www.smadjurskliniken.ax

LED lampan är här!

Ett miljövänligt och giftfritt alternativ.

Byt dina gamla glödlampor till LED vid nästa byte. Passa direkt bara att skruva i.

Rostskydda dina produkter med ISOTROL spray

Vi finns på Godbymässan den 14-15/11
Monter 66

F:ma HE MARIN • Eckerö

Tel: 38627 • GSM: 0457 5301 322

E-mail: hemarin@aland.net • www.hemarin.net

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Jag har inte tagit något beslut än
ZLATAN OM DET BLI EN FORTSÄTTNING I LANDSLAGET ELLER INTE

Ett genrep av hög klass

–många visade bra form inför specialmästerskapen

Bra form. Vanessa Eriksson (längst fram i bild) och Frida Johansson, som båda tränar i elitgruppen, visade god form på klubbmästerskapet. Särskilt Frida som tog hem tre guld och ett silver.

GYMNASTIK. 50 MGF-gymnaster gjorde i onsdags kväll upp i klubbmästerskap i redskapsgymnastik och trampolin. Ett genrep inför specialmästerskapen nästa helg.

15-åriga Frida Johansson visade att formen var god och var nära att ta hem storslam i sin klass flickor E.

–Det är som en belöning för allt slit, säger hon.

I Mariehamns gymnastikförenings, MGF, elitgrupp tränar 15-åriga Frida Johansson fem gånger i veckan. Under onsdagens klubbmästerskap visade hon att den hårda träningen gett resultat. Totalt gick hon hem med guld i hopp, bom och fristående och ett silver i barr.

–Det är roligt när det går bra, man blir så glad. Det är som en belöning för allt slit, säger hon.

Och den fina formen var ett gott besked inför de tuffare specialmästerskapen, FSGM, som går av stapeln i Österbottnen den 21-22 november.

–Klubbmästerskapen var lite som en uppvärmning inför den tävlingen. Och klart att jag vill att det ska gå bra i Jakobstad. Det ligger redan flera års träning bakom men fram tills dess ska jag träna extra mycket, säger hon.

Stor trupp

Men Frida Johansson är inte den enda gymnasten från MGF som åker till Jakobstad utan sammanlagt skickar MGF en trupp på 27 stycken.

–Jag tycker klubbmästerskapet var ett riktigt bra genrep inför specialmästerskapen. Överlag gick det bra för de flesta och för dem som

Siktat högt. Milena Iström är här uppe på bommen men till specialmästerskapen i Jakobstad nästa helg är det främst i favoritmomentet fristående som hon har höga förväntningar. Om hon lyckas hålla sig frisk på årets tävling vill säga. När det var dags att tävla förra året drabbades hon nämligen av magsjuka.

glömde bort vissa delar var det bra att de gjorde det nu och inte på specialmästerskapen, säger **Ylva Grüssner**, Mariehamns gymnastikförenings verksamhetsledare.

Utvecklingsgrupp

En av de lite yngre flickorna som också åker till Jakobstad är 11-åriga **Milena Iström** som tränar i utvecklingsgruppen, gruppen under elitgruppen.

–Det är en grupp för oss som har kommit ganska långt redan och tränar tre gånger i veckan för att utvecklas ännu mer, säger hon.

Hennes favoritmoment är fristående och på klubbmästerskapet tog hon också hem bronspengen i det momentet i klassen flickor C.

–Matta är det som jag gillar bäst för att jag är vig. Och jag försöker att ta djupa andetag och inte stressa upp mig, utan att istället tänka att det här inte är på liv och död. I bland gör man det för att man så gärna vill få bra resultat, säger hon.

Text & foto:
MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

GYMNASTIK

FLICKOR B, 26 deltagare

HOPP: 1) Hagström Lina 8,90, 2) Zetterström Elin 8,80, 3) Knahepe Amanda 8,50 3) Nyberg Andrea 8,50, 5) Björni Matilda 6,80.

BOM: 1) Knahepe Amanda 9,20, 2) Nyberg Andrea 9,15 3) Eriksson Josefine 9,10, 4) Björni Matilda 7,70, 5) Brunberg Emma 7,80.

BARR: Fellman Jenny 7,20, 2) Björni Matilda 6,90, 3) Knahepe Amanda 6,50, 3) Eriksson Josefine 6,50, 5) Hagström Lina 5,90.

FRISTÄNDE: 1) Rask Emma 9,20, 2) Nyberg Andrea 9,10, 3) Fellman Jenny 9,00, 3) Zetterström Elin 9,00, 5) Brunberg Emma 7,20.

FLICKOR C, 12 deltagare

HOPP: 1) Pellas Paulina 9,00, 2) Strand Deidre 8,70, 3) Pussinen Emma 8,60, 3) Roberts Celine 8,60 3) Tomtén Linn 8,60.

BOM: 1) Mattsson Lina 8,40 2) Tomtén Linn 8,00 3) Karlsson Sofia 7,80, 3) Henriksson Lovis 7,80, 5) Pussinen Emma 7,50.

BARR: 1) Pussinen Emma 8,90 2) Mattsson Lina 8,60, 3) Roberts Celine 8,50 4) Strand Deidre 8,30 4, 5) Manelius Mollie 8,10.

FRISTÄNDE: 1) Karlsson Sofia 8,00 2) Mattsson Lina 7,20 3) Iström Milena 6,90 4) Manelius Mollie 6,80 5) Tomtén Linn 6,70, Gustavsson Linn 6,70.

FLICKOR E

HOPP: 1) Frida Johansson 11,50, 2) Vanessa Eriksson 11,10, 3) Hanna Pussinen 10,90, 4) Fanny Lindfors 10,65, 5) Frida Lindfors 10,60.

BARR: 1) Fanny Lindfors 10,00, 2) Frida Johansson 9,40, 3) Hanna Pussinen 8,60, 4) Frida Lindfors 7,80.

BOM: 1) Frida Johansson 9,60, 2) Frida Lindfors 9,40, 3) Hanna Pussinen 8,80, 4) Vanessa Eriksson 8,20, 5) Fanny Lindfors 8,10.

FRISTÄNDE: 1) Frida Johansson 12,40, 2) Hanna Pussinen 11,80, 3) Vanessa Eriksson 11,00.

FLICKOR F, 1 deltagare

1) Malin Pussinen, hopp: 12,10, barr: 8,30, bom: 8,10, fristående: 12,50.

POJKAR I

RÄCK: 1) Winkelmann Viktor 9,1, 2) Winkelmann Albin 8,5.

FRISTÄNDE: 1) Winkelmann Viktor 8,8, 2) Winkelmann Albin 8,5.

Medaljörer. I flickor B tog Lina Hagström hem guld i hopp, silvret gick till Elin Zetterström och Amanda Knahepe och Andrea Nyberg delade på bronsset.

NGD och Våsc spelar hemma

■INNEBANDY. BK NGD möter på lördag KaKo hemma i Baltichallen. Senare samma kväll tar Våsc emot KIK på samma ställe.

BK NGD ligger för närvarande med fyra poäng på nionde plats i tabellen, KaKo har spelat ihop lika många poäng och ligger strax före på åttonde plats.

Våsc ligger inför helgens omgång sist i tabellen efter att ha förlorat sina fyra första matcher. Motståndarna KIK ligger fyra med tre vinster och en förlust. (ml)

Fotbollssajt rättar sig själv

■FOTBOLL. Fotbollskanalen.se, som i onsdags gick ut med nyheten att förre Åland United-tränaren **Robert Dahlin** blir ny finsk förbundskapten, har rättat sig själva.

Kanske handlar det om ett språkligt missförstånd, men nu skriver sajten: ”Någon ny förbundskapten för Finlands damlandslag är ännu inte klar. Åland Uniteds Robert Dahlin utsågs emellertid till Finlands bästa damtränare vid årets finska fotbollsgala.” (mt)

Rafinha skrev på för mästarna

■FOTBOLL. Brasilianen **Rafinha** flyttar från Tampere United till HJK. Yle berättade igår att spelaren skrivit på ett tvåårskontrakt med de regerande finska mästarna.

–Många klubbar, också utländska, var intresserade av hans tjänster. Han kan spela på många olika spelplatser och hämtar med sig mera snabbhet och skicklighet, säger HJK:s sportchef **Tuomo Saarnio** till Yle. (ml)

Öhman nätade två gånger om

■INNEBANDY. Ålänningen **Hannes Öhman** blev tvåmålsskytt när hans Storvreta IBK besegrade Tyresö Trollbäcken IBK med klara 7–3 på hemmaplan. Öhman gjorde både 2–0 i första perioden och 4–0 25 sekunder in i den andra. Öhman stod dessutom för två assist till lagkamraten **Kim Johansson**.

Storvreta ligger femma i Svenska Superligan på 17 poäng efter åtta omgångar. (mt)

SKYTTE

Gevär, rörligt mål Cup 1 30+30.

A: 1) Ted Holmström 549, 2) Björn Kjellin 372.

A60: 1) Håkan Lindroos 431.

A70: 1) Jens Harberg 417.

Pistol, lagserie 5

1) Tomas Mörn 560, 2) Cecilia Lund 548, 3) Mauno Väyrynen 537, 4) Rune Karlsson 519.

Sport på gång

LÖRDAG

Innebandy

Baltichallen

BK NGD-KaKo 17.00 .

Våsc-KIK, 18.30

Brasilianen Ady fortsätter i MyPa

■KOUVOLA. Den erfarne mittfältaren **Ady** fortsätter i fotbollsligalaget Myllykosken Pallo.

Ady kom till från JJK till Mypa i våras och har nu tecknat på för ytterligare en säsong hos MyPa. Han spelade 17 matcher i år och gjorde två mål i dem.

–Ady är inte mer junior, och hans erfarenhet hjälper det unga laget, säger MyPas sportutvecklingschef **Marco Manso**.

Ady är 36 år. I och med kontraktet med Ady är MyPas lag för nästa år klart, man har 19 spelarkontrakt.

–Vi har tre klara förstärkningar, sade Manso och räknade upp **Antti Okkonen**, **Pele Koljonen** och **Konsta Hietanen**.

Manso sade att klubben hade velat behålla fler ur det gamla gardet men att klubben inte hade råd med det. (FNB)

Alén leder TPS-damer

■FOTBOLL. **Jouni Alén**, som spelade med IFK Mariehamn säsongen 1990, har utsetts till ny tränare för TPS damlag. Han assisteras av **Johanna Björklund**, som samtidigt fortsätter spela i försvaret.

Alén har skrivit på för två år framåt, medan Björklunds

kontrakt är ettårigt. Åbolagets nya tränare kommer närmast från grannstaden S:t Karins, där han tränat KaaPo i division 1. Som spelare representerade Alén även TPS och Jaro.

TPS slutade nia i damligan förra säsongen. (FNB)

IFK och Ob bröt sponsoravtal

–klubben riskerade dryga böter

ISHOCKEY. Politisk reklam, likt den som IFK Mariehamns hockeyherrar haft för Obunden samling på sin utrustning, är inte tillåten enligt det Svenska ishockeyförbundet.

Eftersom klubben spelar i det svenska seriesystemet gäller de reglerna, och avtalet har nu brutits.

Det politiska partiet Obunden samling har sponsorerat IFK Mariehamns hockeyherrar och i gengäld reklamplats fått på spelarnas hjälmar och klubbtor. Detta strider mot de reglerna som de Svenska ishockeyförbundet har satt upp.

Eftersom IFK spelar i Upplands division IV, alltså i det svenska systemet, så lyder klubben under de svenska reglerna.

–Enligt våra tävlingsregler är det inte tillåtet att bära reklam med politiska budskap. Detta gäller även partinamn, säger **Lars G Karlsson**, tävlingschef på svenska ishockeyförbundet, och hänvisar till förbundets tävlingsregler kap.11 § 11.1.

Dryga böter

Enligt Karlsson finns det tre olika saker som kan hända om man bryter mot den regeln.

–Antingen får man en tillrättaläggelse eller så kan det bli tal om en straffavgift eller

Otillåten sponsring. Snart försvinner reklamen för Obunden samling som finns på IFK:s hockeyutrustning. Och gör den inte det riskerar IFK dryga böter.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

en bötessumma. Men eftersom jag inte känner till det enskilda fallet kan jag bara kommentera generellt, säger han.

Föreningar som bryter mot reglerna kan enligt Karlsson tilldömas böter från disciplinnämnden och då är maxsumman 500.000 kronor. Om det är förbundet själva som utdelar en straffavgift ligger maxsumman på 25.000 kronor.

Enligt IFK:s styrelseordförande **Fred Lindberg** visste föreningen inte om att de bröt mot någon regel.

–Vi antog att det var okej eftersom vi har sett andra lag göra reklam för politiska partier. Men nu när det har rörts om så mycket är vi flera stackare som förlorar en hel del sponsring, säger han.

Hur stor summa är det ni går miste om?

–Jag vill inte gå in på hur mycket det är, men det rör sig om en hel del pengar, säger Lindberg.

Lars G Karlsson däremot säger sig inte känna till några andra fall.

Igår kväll kom ett pressmeddelande om IFK och Ob i samråd beslutat bryta avtalet.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Inga finaler för Kägla-bowlare

■ BOWLING. Totalt 223 bowlare fanns med i Nyköping när den femte deltävlingen av bowlingtouren Super Six gästade Nyköping. Två ålänningar fanns med i kvalificeringstävlingarna, båda från BK Kägla.

Charles Nylund slog ihop

1.175 poäng över sex serier vilket placerade honom på plats 100. **Malin Bamberg** fick ihop 1.055 poäng och blev 186:a. De 30 bästa gick vidare till finalspelen.

En tävling av touren återstår, den spelas i Malmö vid månadsskiftet. (mt)

Sporten kom ihåg

■ agility.ax: Träningshelg för Catrin Ekbåge från Sverige 5-6 december. Läs mer på hemsidan www.agility.ax. För mer info går det också bra att kontakta Anna Karin, tel 040 505 1037.

■ agility.ax: Höstmöte 26 november 19.30 på ÅKD:s kansli. Servering. Alla medlemmar välkomna!

■ IFK Mariehamns ishockeysektion: Stadgeenligt årsmöte onsdag 25 november klockan 18.00 i Islandias Cafe Nedsläppet. Välkommen.

■ IFK Mariehamn orientering: Höstmöte torsdag 12 november 18.30. Idrottsgårdens konferensrum. Alla upp.

■ Ridsport: Hopptävlingar på Stall Aftonsol fredag 20 november 18.00 till cirka 21.00. Klasser 40/50 cm clear round, 60/70 cm A:1d, 80 cm A:1d och 90 cm A:1d. A:1d-grundomgång och omhoppning efter ny startsignal. Anmälan senast 18 november tel 33629 eller aftonsol@aland.net.

■ RK Sleipner: Hopptävling 22 november 12.00. Klasser: 1) 50 cm (RYTTARE som ej startat 70 el högre och ej startar klass 2), 2)

70 cm (RYTTARE som ej startat 90 el högre och ej startar klass 1). Proposition finns på hemsidan. Anm senast ti 17.11 kl 20 via hemsidan, mail sleipner@aland.net eller tel 13418. Frågor: Sussi 040-7523903.

■ ÅID-skidor: Intresseanmälan till gemensamt skidläger i Orsa Grönklitt alt Idre den 3 - 6 december görs senast vecka 47 till Stig 040-5935444. Vi åker med egna bilar och står för kostnaderna själva.

■ ÅID-skidor: Intresserade av VM på skidor för veteraner i Falun med start 20 februari gör en intresseanmälan till Lennart 040-8657070 eller Stig 040-5935444 senast onsdag nästa vecka. Skidlicens måste lösas.

■ ÅMK Folktrace: Höstmöte på Karl-Ers i Bjärström på söndag 18.00. Alla nya och gamla välkomna. Vid frågor ring Åse 04575243908

■ ÅSSF: Sportskytteföreningens stödskytte med luftgevär, 10 m. 20 skott, cup 4, tisdag 17 november 13.00 i Bredmo skyttehall.

■ ÅSSF-skytte: Luftgevär Cup III, Bredmo, tisdag 17 november kl 18.15.

Paf presenterar årets idrottskompis

Priset årets idrottskompis tilldelas den person eller de personer som lägger ner sin själ i och gör stora insatser för en förening eller idrott. Arbetet utförs många gånger i det tysta och personen är sällan en frontfigur.

Du vet säkert vem vi menar? Skicka in ditt förslag senast den 7 december till Ålands Idrottsförbund, Neptunigatan 23 eller idrottsgalan@idrott.aland.fi

Priset delas ut på Idrottsgalan den 23 januari 2010.

Idrottsgalan
2010 ★

SPORT

ÅKK favorit vid lag-FM i styrkelyft

KRAFTSPORT. I helgen avgörs lag-FM i styrkelyft och bänkpress i Salo.

Ålands kraftsportsklubb ska vara det starkaste laget i styrkelyft, men i bänkpress måste man överträffa sig själv för att ta medalj.

Jimmy Pero, Emil Sundberg, Ove Lehto och Kenneth Sandvik utgör ÅKK:s lag när lag-FM i styrkelyft avgörs på lördag. Tävlingen avgörs på Wilkspoäng och i förhandsanmälningarna ligger ÅKK på första plats med totalt 2019,74 poäng.

–Men det där är lite missvisande. Ove (Lehto) har gått ner kanske tio kilo sedan han tog sina 123,20 poäng i februari, så han har nog tappat i styrka också, säger Kenneth Sandvik.

Sandvik själv är osäker på hur man kommer att prestera på lördag. Under VM i Indien förra veckan fick han problem med magen och dessutom skadade han baksidan av låret.

–Så jag vet inte riktigt hur mycket jag vågar ta i marklyft. Men vi får hoppas att Emil (Sundberg) och Jimmy (Pero) är i bra form i alla fall.

Fyra lag gör upp

Sandvik tror att kampen om styrkelyftmedaljerna blir jämn

Siktat på medalj. Kenneth Sandvik tror att Ålands kraftsportsklubb ska ha en bra chans att ta medalj när lag-FM i styrkelyft avgörs i helgen. På sin egen form är han emellertid lite osäker.

Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

och intressant. Lagen So-Vi, KP och TNT har enligt förhandsanmälningarna 1986,29, 1966,04 och 1960,99 wilkspoäng vardera, och Sandvik tror att det är med just de här lagen man får slåss om medaljerna.

–Det borde stå mellan fyra lag och vi ska vara med och slåss om medaljerna, men som sagt kan vi nog räkna med att ta färre poäng än vad vi anmält oss på.

ÅKK deltar också i lag-FM

i bänkpress som avgörs på söndagen. Då är det **Marcela Sandvik, John Lindholm, Ove Lehto** och Kenneth Sandvik som utgör laget.

–Där har vi nog inget att hämta men vi tänkte att när vi ändå reser dit kan vi stanna en extra dag. Men det ser nog mörkt ut för oss den här gången, säger Sandvik.

ÅKK ligger med 823 kilo på en tiondeplats bland de förhandsanmällda lagen, 207 kilo

efter JoPuPo som i år lyft 1030 kilo tillsammans.

ÅKK har även några reserver med till Salo. **Kenny Williams, John Lindholm** och **Marcela Sandvik** är styrkelyftlagets reserver och Jimmy Pero, **Anders Johansson**, Kenny Williams och Emil Sundberg utgör reserver i bänkpresslaget.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

RIKSNYTT

Stolt vd. –För kvaliteten står framför allt Viking Lines kunniga och motiverade personal, säger Viking Lines vd Nils-Erik Eklund. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Viking Line prisat för sin kvalitet

Viking Line har vunnit Finlands kvalitetspristävling och också Resebranschens kvalitetspris för utomordentligt arbete för utvecklingen av verksamhetens kvalitet och konkurrenskraft.

Priset överräcktes i går kväll av president Tarja Halonen vid en galatillställning i Helsingfors.

resultat. Det här görs enligt den så kallade EFQM-modellen (European Foundation for Quality Management).

–Viking Line fick jämna och höga poäng inom samtliga utvärderingsområden. Bolaget vann även Resebranschens kvalitetspris, som delades ut för första gången, skriver Viking i ett pressmeddelande.

Motiverad personal

–Priset, som beviljats på basen av utvärderingar av externa sakkunniga, visar att vi är på rätt väg i vårt arbete; från säkerhets- och miljöledningssystem samt ledarskap till utveckling av tjänstekvaliteten i enlighet med EFQM-modellen, säger Viking Lines vd **Nils-Erik Eklund**.

–För kvaliteten står framför allt Viking Lines kunniga och motiverade personal, till vilkas förtjänst största delen av kvalitetspriset hör, säger Eklund i pressmeddelandet.

Att priset är förenat med en rejäl dos prestige förstår man inte minst av det faktum att det var president Tarja Halonen som på galatillställningen i går kväll överräckte det till Nils-Erik Eklund.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Arajuuri tror på tuff match mot Spanien

FOTBOLL. I dag möter Finlands U21-landslag Spanien i EM-kvalet och Paulus Arajuuri är uttagen till truppen.

–Det blir en fin men tuff match säkert, säger han.

Finlands U21-landslag har hittills mött Polen, Holland och Liechtenstein i EM-kvalet. Mot de sistnämnda vann man med 4-0 men mot Polen blev det förlust med 1-2 och i de två matcher man spelat mot Holland har man förlorat med 0-2 och 0-1. Därmed ligger Finland näst sist i gruppen.

–Vi har en väldigt tuff grupp, det visste vi från början. Vi visste att det skulle bli svårt när man möter lag som Spanien,

Holland och Polen, säger Arajuuri, som ändå anser att landslaget gjort en helt godkänd insats hittills.

–Det var väldigt små marginaler mot Holland hemma, vi låg under med 0-1 men hade ändå några kanonchanser i slutet.

Arajuuri säger att landslaget tar en match i taget och försöker låta bli att stirra sig blint på ställningen i gruppen.

–Det är bara att göra sitt bästa i varje match och försöka njuta. Bara att få uppleva en sådan sak som en match mot Spanien borta är väldigt fint.

Att få testa hur han står sig mot spelarna i de andra lagen är också något Arajuuri uppskattar.

–Till exempel när man spelar

Landslagsman. Paulus Arajuuri är uttagen till den U21-trupp som just nu befinner sig i Spanien för att spela en EM-kvalmatch. Foto: STEFAN ÖHBERG

mot Holland och möter de killar som man känner igen från tv från när man har kollat på Premier League, det känns roligt att testa hur man klarar sig mot dem.

Hur tycker du att du klarat dig hittills?

–Helt okej. Men när man märker att man hänger med så vill man hänga med ännu bättre. I

den första matchen var jag nöjd när jag kände att jag klarade mig bra, nästan lika bra som jag gör i Veikkausliiga, men nästa gång vi mötte Holland var jag sur för att jag inte klarade mig bättre.

Finland möter Spanien på bortaplan ikväll klockan 20.00 finsk tid.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Hundratals drog iväg på öspelskryssningen

Det var full aktivitet i Vikingterminalen i går då hundratals personer skulle få sina rese- och drinkbiljetter och värdekuponger till öspelens slutfest – kryssningen med ms Rosella.

–Vi har gjort vårt allra, allra bästa för att försöka nå alla de som jobbade i somras, säger öspelens vd Terese Flöjt.

På namnlistorna till kryssningen med Rosella fanns sammanlagt 420 namn men då det var dags att checka in i går visade det sig att flera personer hade fallit bort på vägen.

De som inte fanns på någon lista fick följa med ändå och det betyder att det slutliga

antalet festande funktionärer och andra öspelsmedhjälpare ombord på charterkryssningen antagligen var omkring 450.

–Programmet är en välkomstdrink, mingelunderhållning, mat och dryck, dansbandet Looking back, DJ-musik, trubadur... Meningen är att vi delvis skall kunna anpassa programmet efter stämning och behov, berättar Terese Flöjt innan det är dags att gå ombord.

Gamla minnen

–Man skall framför allt kunna umgås och prata av sig gamla minnen.

Har det varit svårt att få fram en inbjudan till alla som var involverade i somras?

Långbenta vänner. Redan i terminalen bjöds öspelsresenärerna på underhållning av svenska Lattjobolaget som skickligt rörde sig på styltor. Foto: TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN

–Det är ju många som var med. Vi har haft annonser i tidningarna, vi har låtit alla djungeltrummor ljuda... Vi har gjort vårt allra, allra bästa för att försöka nå alla.

Hur dyr blir den här kryssningen?

–Oj... Får jag återkomma när det är färdigt?

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

HS: Talmannen vill låta vaccinera statsledningen

■HELSINGFORS. Riksdagens talman **Sauli Niinistö** (Saml) vill skydda statsledningen mot svininfluensa. Niinistö skulle låta vaccinera republikens president samt regeringens ministrar omedelbart, enligt Helsingin Sanomat. Talmannen tror att folket skulle låta statsledningen gå före i vaccineringskön.

Riksdagsmän som inte tillhör någon riskgrupp skulle

Niinistö däremot låta köa i vanlig ordning. Han påpekar också att han inte själv vill ha vaccinet förbi kön. I den officiella hierarkin är talmannen den näst högsta personen i landet genast efter presidenten, före ministrarna.

President **Tarja Halonen** berättade i Helsingin Sanomat redan på onsdagen att hon inte vill ha vaccinet i förtid. (FNB)

Svininfluensan nu en epidemi

■HELSINGFORS. Svininfluensan har nu brett ut sig till en epidemi i hela Finland. Enligt myndigheterna har tiotusentals finländare drabbats av sjukdom.

Social- och hälsovårdsministeriet uppmanar arbetsplatserna att lätta på från-

varobestämmelserna senast nu. Då får hälsovården bättre resurser att sköta allvarliga fall och att vaccinera folk.

Största delen av finländarna får sjukdomen i lindrig form. Svininfluensen smittar dock något lättare än den vanliga säsonginfluensan. (FNB)

DEBATT

(S)-nej till tunnel, ja till Medis

■ **Landskapets** förslag till budget för 2010 har fokus på avveckling och neddragningar vilket ger negativa signaler till hela Åland. I stället för att ingjuta hopp och framtidstro leder landskapsregeringen samhället djupare in i den ekonomiska krisen.

Flera av de sparåtgärder landskapsregeringen föreslår är nödvändiga, men där finns också förslag som i onödan skadar och söndrar verksamheter. Samtidigt finns det fortsättningsvis pengar till projekt som man mycket väl kan ifrågasätta. Så här vill socialdemokraterna stuva om i budgeten för 2010:

Vi vill slopa 900.000 euro för fortsatt undersökning av en tunnel till Föglö. Dessa pengar vill vi använda klokare. Vi vill ha ett stödsystem för upp- rustning och kvalitetshöjning av turistboendet, allt ifrån uthyrningsstugor, stugbyar till gästhem och hotell. Det allra största hindret för turismnäringens fortsatta utveckling är den låga boendestandarden. Vi anser att det är hög tid att offensivt rusta upp för bättre konjunkturer.

Naturbruksskolan föreslås läggas ner. Vi föreslår att man där skapar ett ekologiskt utvecklingscentrum som bl.a. tillhandahåller kursverksamhet, marknadsföring, produktutveckling, landsbygdsföretagande och -turism, förnybar energi och försäljning av ekologiska produkter.

Möjligheterna är många. Ett ekocentrum behövs om vi tillsammans ska förverkliga visionen om den gröna ön inriktad på gröna jobb och hållbar utveckling.

I stället för att exploatera de omistliga naturvärdena på Stornäset i Kastelholm föreslår vi att man utreder Jomala gårds förutsättningar att bli golfbana.

Vi anser inte att landskapsregeringens förslag att flytta företagsrådgivningen från bl.a. Ålands handelskammare till Ålands teknologiceentrum är en bra idé. Vi är övertygade om att den bästa kompetensen och trovärdigheten finns hos branschens egen intresseorganisation. Vi ser hellre att samhällsuppgifter som

kan tillhandahållas av externa organisationer flyttas ut ur förvaltningen.

Nu jobbar landskapsregeringen i motsatt riktning gällande en rad olika verksamheter.

Inom utbildningssektorn anser vi att plundringen av Medis är oacceptabel. Medis tillhandahåller ett mångsidigt kursutbud för alla på Åland. Dessutom har nyligen alla landskommuner skrivit på avtal så att alla ålänningar kan erbjudas kurser på lika villkor vilket betonades i regeringens handlingsprogram.

Nu föreslår landskapsregeringen att man ska minska anslaget med 160.000 euro, vilket gör att kursutbudet minskar med 30 procent. Det är ett dråpslag för alla kursdeltagare, speciellt för dem som bor på landsbygden. Medis kursdeltagare är till 75 procent kvinnor, vilket illa överensstämmer med regeringens jämställdhetsmål.

Socialdemokraterna sparar inte på gamla och sjuka! Nedläggningen av Gullåsens avdelning Övergårds som är

förlagd till Grelsby sjukhus visar att landskapsregeringen inte tar ett helhetsansvar för de gamla. Nu skriver man i budgeten att det är Mariehamns stads ansvar att ta hand om dem. Enligt vår lagstiftning är det ÅHS som ska tillhandahålla hälso- och sjukvård på Åland, inte kommunerna.

Vårt förslag är att hålla Grelsby sjukhus intakt till 2011 då Trobergshemmet i Mariehamn och det nya psykiatrihuset vid ÅHS står klart och patienterna tryggt och säkert kan flyttas över.

Vi vill bibehålla nuvarande avgiftsnivåer inom ÅHS. Det är inte de sjuka som ska betala krisen i landskapets ekonomi. Denna prioritering står vi för framom en höjning av jordbruksstödet med 2,2 miljoner euro varav 1,6 ska tas av åländska skattebetalare. Dessa 1,6 miljoner föreslår vi att flyttas över till ÅHS för att bibehålla Övergårds och annan kvalitet och service inom hälso- och sjukvården.

Ålands Socialdemokrater

Kombi-katamaran. En snabb katamaran som kan ta 28 bilar, det är lösningen på skärgårdens problem säger insändarskribenten.

Blir skärgården ett pensionärsreservat?

■ **Det goda** med skärgården och dess attraktiva miljö är att den i stort ser likadan ut som när jag var barn. Men vad händer i byarna och skärgårdssamhället när tiderna förändras?

Man läser om nedlagda skolor, hotade butiker och kommuner som står inför den omöjliga uppgiften att uppehålla ett välfungerande samhälle. Befolkningsunderlaget sviktar och utkomstmöjligheterna är begränsade.

Samtidigt finns det skärgårdskommuner som har bärkraft, medan andra är hotade. Vad är skillnaden mellan dessa? Skiljelinjen är främst, ett jobb i stan. Det är endast fyra ord men där går skiljelinjen.

I de flesta skärgårdsbyar är kommunen en viktig arbetsgivare, sjöfolk bor gärna där de har sina rötter. Kommunerna Föglö och Vårdö som kunnat ta del av arbetsmarknaden i stan har utvecklats mest i positiv riktning. Man måste kunna bo i skärgården, men jobba i stan. Alltså helt eller delvis ta del av arbetsmarknaden utanför kommunen där man bor.

Det är viktigt att inse att både utbildning och arbetsmarknad har förändrats under de senaste 10 åren. Förbättrad data- o telekommunikation med e-mail har gjort många arbetsuppgifter mer flyttbara.

Svaret för skärgårdens strukturella problem heter snabbtrafik och pendelrutter åtminstone under 10

månader av året. Vill man se fler barnfamiljer bo i skärgårdskommunerna bör man jobba för snabbtrafik. Vill man bevara butiken bör man jobba för snabbtrafik. Vill man öka möjligheter till distansjobb i skärgården bör man jobba för snabbtrafik.

Tänker man på skärgårds- trafikens kostnader bör man fort jobba för snabbtrafik. Beaktar man miljöbelastning bör man jobba för snabbtrafik. Så till bilarna. Ett 1.000 tons lastfartyg är ett väldigt litet fartyg, däremot behövs en rejält fartyg eller en stor färja om man önskar lasta 1.000 ton bilar. Bilar är lätta och passar bra ihop med snabbtrafik, på trafikministerns bord ligger en ritning på en norsk Kombi-katamaran som lastar 28 bilar och för övrigt liknar våra skärgårdsfärjor.

Tyvärr saknar trafikavdelningens ledande tjänstemän förmåga att tänka nytt, det får de väl inte betalt för. Vad som för övrigt försiggår på den avdelningen är minst sagt bedrövligt.

Semester ja, men på vems bekostnad?

■ **I en** insändare kritiserar jag för att inte begripa hur tungt det är att vara bonde. Jag antar att kritiken beror på att jag i lagtinget ifrågasatt skattebetalarnas skyldighet att finansiera utgifterna för avbytarserVICEN. I servicen ingår rätt till årsledighet, veckoledighet och vikarieledighet. Hittills har lantbrukarna inte betalat något för årsledigheten. Nu föreslås att lantbrukarna också skall betala en mindre avgift för årsledigheten, 15 euro per dag.

Min invändning mot systemet är inte den att lantbrukarna och särskilt mjölkbönderna inte behöver sina lediga dagar. Frågan är om det är samhället som skall finansiera verksamheten. År 2008 tog 136 lantbrukare ut 4.089 dagar i årsledig-

het (30 dagar per lantbrukare och år). Dessutom beviljades samma 136 lantbrukare 184 dagar i veckoledighet och 1.540 dagar i vikarieledighet.

Löntagarna och företagarna deltar i finansieringen av sin semester. En tid fanns ett stöd för småföretagares semester men det har försvunnit eftersom nästa ingen pga av byråkratiska villkor kunde utnyttja sin rätt. Enmansföretag har av naturliga skäl ytterst svårt att ta ut semester och katastrofen hotar om någon sjukdom slår till.

Det är en viktig jämlikhets- och rättvis princip att behandla alla lika. I det perspektivet finns det starka motiv för att ifrågasätta avbytarssystemet finansiering.

Jag tror säkert att lantbrukarna behöver avbytar-service och att deras arbetsbörda är stor men är det löntagarnas och företagarnas sak att finansiera verksamheten eller är det lantbrukarnas eget ansvar. Det är det som är frågan.

Vänliga hälsningar
Barbro Sundback

www.nyan.ax

► LEDIGA PLATSER

Ålands landskapsregering

lediganslår ett vikariat som

Administrationschef/Chefsjurist

vid kansliavdelningens allmänna byrå för tiden 2.1 – 6.6.2010.

Behörighetskrav för tjänsten är inom juridisk fakultet vid universitet eller därmed jämförbar högskola erkänd av nationell utbildningsmyndighet avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier samt förtrogenhet med ledarskap och förvaltningsuppgifter.

För ytterligare information hänvisas till Ålands landskapsregerings hemsida eller officiella anslagstavla.

Kontaktperson: förvaltningschef Arne Selander, tel. 25170 eller 0457-343 44 70.

Ansökningshandlingar skall vara landskapsregeringens registrator tillhanda **senast den 30 november 2009 kl. 16.15.**

Ålands landskapsregering
PB 1060
22111 Mariehamn
www.regeringen.ax

Stans lott?

■ **Fråga** till lantrådet och landskapsregeringen:
Eckeröhallen får enligt budgetförslaget ny konstgräsmatta till 100 procent.
Vad får Mariehamn?
Carl-Johan Wikström

I budgetförslaget finns 10,4 miljoner euro för om- och nybyggnation av sjöfartsmuseet.
Mvh
Mats Perämaa
finansansvarig

► SKOLOR & KURSER

Fristående yrkesprov för vaktman

Kurser för yrkesprov till

Vaktman däck/maskin startar den 8.3.2010 och till **Matros** startar den 1.2.2010.

Godkänt genomförda yrkesprov ger behörighet för arbete på fartyg, på däck och/eller i maskin. Mer information om utbildningen fås från skolan.

Ansökningsblanketter finns på vår hemsida, <http://www.sjomansskolan.ax>, eller fås från skolans kansli. En obligatorisk anmälningsavgift på 50€ inbetalas samtidigt med anmälan till Andelsbanken på Åland 557804-10006580. Summan dras av från kursavgiften. (Om den sökande inte påbörjar kursen tillfaller anmälningsavgiften skolan.)

Sista ansökningsdag är den 31 december 2009. Du sänder din ansökan direkt till skolan på nedanstående adress:
ÅLANDS SJÖMANSSKOLA
PB 52, 22101 MARIEHAMN tel. 018-5380, fax 018-532 288, e-post: info@sjomansskolan.ax

► KUNGÖRELSER

KUNGÖRELSE

För handläggning av nedannämnd fastighetsförrättning och i samband därmed eventuell rågång hålls efternämnda sammanträde i följande kommuner. Till detta sammanträde kallas sakägare och rågrannar samt innehavare av servituts-, arrende- och annan nyttjanderätt. Sakägares frånvaro utgör dock inget hinder för verkställandet av förrättningarna.

LEMLAND, FÖGLÖ
Torsdagen den 26 november 2009 kl. 10.00 på Ungdomslokalen Valborg i Lemland, Söderby, fortsätter skifte av samfälliga land-, vatten- och tillandningsområden i Flaka by och i samband därmed rågång, fastställande av delägarförteckningar samt ev. fastställande av överförande av andelar i samfälliga.

Vattenrågångarna berör bl.a. angränsande vattenområden i Lemland och Föglö.

Mariehamn den 12 november 2009

Förrättningsingenjör Nils-Erik Bäckblom
Egentliga Finlands lantmäteribyrå/Åland
Torggatan 16 (PB 68) 22100 MARIEHAMN
Tel. 040 868 6414

 LANTMÄTERIVERKET - FAKTA OM LANDET

Pengarna till Obama?

■**Det** är mycket troligt att en del av pengarna som **Sture Carlsson** och de ca 1.500 ålänningarna och finlän-darna investerat i Nordeas mermaidlån ”jungfrulån” gått till **Barak Obamas** och **Hillary Clintons** valkam-panjer.

Nordea har nämligen placerat en del av pengarna i Freddy Mac och Fannie Mac, som är amerikanska bolåneinstitut. Dessa två institutioner har sedan år 2000 varit utsatta för utredningar och rättegångar för oegentliga affärer. Mellan åren 1989 och 2008 har pengar därifrån pumpats in i politiska val, där de mest kända kandi-daterna Barak Obama fått 105.849 dollar och Hillary Clintorn 75.550 dollar.

Att Nordbanken i Finland även investerat i tre stycken

isländska banker; Kaupting, Glitnir och Landsbank verkar inte vara riktigt affärs-mässigt klokt heller.
Birgitta Johansson
Mette Sundman

► SÄLJES

Litet hus i Spanien nära Fuengirola.

Helt lugnt läge, vid utsikt. Stor solig terrass, liten trädgård. Fullt inrett. Tel 16 463

► ÖVRIGT

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Vaccin mot svininfluensa /A H1N1)

Ges till friska personer i åldern 6 månader-till och med 8 år.

V 47 /16.11-20.11.09
Enligt följande:

För barn 6mån-7 år

-bosatta i Mariehamn och på Södra Åland på barnrådgivningen i Mariehamn (ÅCS vån 3)

Enligt efternamn

16.11, (A-E) kl. 14.30-18.00
18.11 (F-J) kl. 14.30-18.00
19.11 (K-R) kl. 14.30-18.00
20.11 (S-Ö) kl. 13.00-16.00

-bosatta på Norra Åland på barnrådgivningen i Godby

16-18.11 kl.9.00-11.00 och kl.14.00-16.00

Vaccinering påbörjas i skolor för berörda elever t.o.m 8 års ålder enl direktiv från skolhälsovårdarna.

Bosatta i skärgården skall kontakta respektive hälsovård

► LEDIGA PLATSER

Posten Åland har huvuddelen av sin verksamhet inrymd i Postterminalen i Sviby. Terminalen är över 12 000 m² stor och planer finns för ännu en utbyggnad. När vår fastighetschef nu går i pension så organiserar vi om och bildar en ny driftsenhet för terminalen. Därför söker vi en:

Driftschef

Som Driftschef får du ansvar för service och underhåll av produktionsmaskiner, fastighet, brandsäkerhet, elsystem, miljö och städning. Befattningen har personalansvar för vaktmästare, produktionstekniker och städpersonal.

Dina arbetsuppgifter är i första hand att:

- leda utvecklingsarbetet inom respektive ansvarsområde
- bygga upp rutiner för att säkerställa underhållet av fastigheten
- koordinera personalstyrkan inom enheten
- samordna resurser inom de olika affärsområdena

Arbetet sker i nära samarbete med övriga enheter och driftschefen ingår i Postens ledningsgrupp.

Du är tekniskt mångkunnig, gärna med ingenjörsbakgrund inom el- och automationsteknik. Du ska också ha ett stort intresse av att leda andra genom ett modernt och aktivt ledarskap.

Tillträde sker enligt överenskommelse. Närmare upplysningar om befattningen lämnar personalchef Johan Haglöf, tel: (0)18 636 714, e-post: johan.haglof@posten.ax.

Du ansöker genom att senast 27.11.2009 ladda upp ditt CV och ett personligt brev via ett ansökningsformulär på hemsidan **www.posten.ax/jobb**. Din ansökan kan även postas till: Posten Åland, Johan Haglöf, PB 1000, 22111 MARIEHAMN.

POSTEN ÅLAND, PB 1000, 22111 MARIEHAMN
TEL växel 6360 • FAX 636 608
E-POST brev@posten.ax
INTERNET www.posten.ax

► ÖVRIGT

Dahlbloms
MÅLERI

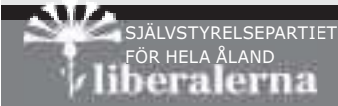
Målning och tapetsering utföres.

Tel 31175
gsm 0407468271

► MÖTEN

Liberalerna i Hammarland HÖSTMÖTE

söndagen den 22 november 2009 kl. 18.00 på Hammarbo
Stadgeenliga förhandlingar
Diskussion om aktuella politiska frågor.

► MÖTEN

Ålandstorskarna r.f. HÖSTMÖTE

lördagen den 21 november 2009 kl. 13.00 i Ålands Museum, Mariehamn.

- Stadgeenliga förhandlingar
- Folke Wickström och Jerker Örjans håller föredrag under rubriken

”Din vår historia, ett nytt sätt att skriva historia”

Styrelsen

► LEDIGA PLATSER

Till vår avdelning Finance & Accounting i Mariehamn söker vi en

Controller med koncerninriktning

sök nu

Paf koncernen är ett innovativt och snabbt expanderande nordiskt spelbolag. Vår mission sedan 40 år är att skapa spänning och underhållning som berör människors liv, genom att erbjuda penningsspel på internet, ombord på fartyg och på land i en säker, social och ansvarsfull miljö. Vi verkar på en dynamisk och mycket konkurrensutsatt marknad med ambitionen att Paf skall bli ett internationellt ledande spelunderhållningsbolag. Under 2008 omsatte Paf koncernen över 107 miljoner euro, med en vinst på 27 miljoner euro. Paf koncernen har över 400 anställda placerade i Mariehamn, Helsingfors, Stockholm, Tallinn och Madrid.

Paf's avdelning Finance & Accounting hanterar föreningens och dotterbolagens redovisning samt koncernrapportering. Belastningen på avdelningen har ökat och vi behöver utöka vår avdelning med en Controller med koncerninriktning. Som Controller på Pafs huvudkontor kommer du bland annat att ansvara för utveckling, samordning, kontroll och sammanställning av koncernrapportering samt uppgörande av koncernbokslut.

Välkommen med din ansökan senast 2 december 2009. För mer information kring tjänsten vänligen besök **www.grouppaf.com**

► LEDIGA PLATSER

Leakomatic Ab är ett ungt företag i stark tillväxt med ambitionen att bli marknadsledande i Norden med produkten vattenfelsbrytare. Produkten grundar sig på en patenterad uppfinning som på ett enkelt och säkert sätt möjliggör observationer samt avstängning/varning av läckage och flöden i trycksatta ledningssystem. Affärskonceptet är mycket attraktivt och har redan mottagits väl på den finska, åländska och svenska marknaden. Vi är ett företag som ser vår marknad/affärspartners såväl inom konsument- som B2B-segementet. Bolaget har en bred ägarstruktur och trygg kapitalbas.

Vi söker nu en:

Verkställande Direktör

Hos oss får du en mycket viktigt roll och ett mandat att utveckla företaget. Vi förväntar oss ett aktivt arbete inom området försäljning och marknadsföring. Vi vill ha dig som kan leda företaget framåt inom affärs- och produktutveckling samt ta ett övergripande resultatansvar.

Din huvuduppgift blir att expandera verksamheten och marknaden, initialt mot Sverige och Finland. Grunden är lagd genom att företaget redan idag har ett nära samarbete med flera aktörer inom bl.a. försäkringsbranschen. Företaget har också engagerade och kunniga medarbetare.

Vi vill ha dig som känner att detta är en utmaning, som tror på starkt entreprenörskap och engagemang. Du har förmåga att leda projekt och vana av att förhandla, du har social kompetens och är en relationsbyggare som sätter ”affären” i fokus. Du har troligtvis en lämplig utbildning inom t.ex. ekonomi och marknadsföring, samt några års arbetslivserfarenhet.

Är du rätt person för oss? Maila ett fritt formulerat brev samt CV, senast den 30 november, till **sven-harry.boman@aland.net**. Du kan också posta ditt svar till: **S-H Boman, Elverksgatan 10, 22 100 Mariehamn**. Märk kuvertet med **”Leakomatic”**. Ev frågor riktas till styrelsens ordf. Sven-Harry Boman på telefonnummer +358-400-475 490 eller via mail.

Renligt och trendigt i nya butiker

Annorlunda. Susanne Karlsson vill förmedla en känsla i sin nya butik. Inredningen är fynd från gamla hus och ladugårdar.

Det öppnas nytt, läggs ner och flyttas en hel del bland Mariehamns butiker nu. På fredag öppnas till exempel en ny butik med dammode, och Niklas Kjeldsen kommer efter 25 år att överlåta vykortsförsäljningen till nya ägare.

På fredag utökas utbudet av damkläder i staden. I Gefotos lokaler i Sittkoffs öppnar **Susanne Karlsson** butiken SoFia mode och design. –Jag ska sälja kläder för kvinnor i olika åldrar. Mina märken är helt nya för Mariehamn, avslöjar Susanne Karlsson. Butiken kommer även att sälja en del inom inredning och Karlsson kallar den för en livsstilsbutik. Hon var tidigare med och drev klädbutiken Tara och har även

jobbat med möbler och inredning. –Det här blir en mixad kompott av mina intressen, säger Karlsson. **Gefoto krymper** I och med hennes inflytt blir Gefotos lokaler mindre. Ateljéverksamheten som tidigare var i den delen av butiken som vetter mot gatan kommer att flyttas. –Den kostar för mycket pengar och används för lite, säger **Karolina Holmström**, på Gefoto. Var man ska ha ateljén i stället är inte bestämt. **Mindre Bazar** Även godis- och maskeradbutiken Bazar ska flytta till Sittkoffs. Vid årsskiftet flyttar ägare **Gunilla Lindroos-Friman** butiken till Steel

FM:s gamla lokal. Bazar ligger i dag i Apoteksgården som ska rivas. Den nya lokalen är 30 kvadratmeter mindre. –Jag får krympa ihop mig lite och delvis minska ner på vissa grejer, men det är nytt och fräscht och jag känner mig optimistisk, säger Lindroos-Friman. **Mera städ** Sedan en månad tillbaka finns nya städfirman Cleapartners vid Ålandsplan. **Sune Jansson**, som tidigare var delägare i Feja, bestämde sig för att öppna eget sedan han blivit utbränd. –Jag sprang in i den bekanta väggen och tog på mig lite för mycket jobb, säger Jansson. Förutom att sälja fosfatfria städmedel erbjuder han

Renlighet i fokus. Sune Jansson är expert på städteknik och föreläser i ämnet.

även tjänster som städplanering och utbildningar. **Nya vykortssäljare** Niklas vykort har sålt den åländska rörelsen av företaget. Ägaren **Niklas Kjeldsen** råkade ut för en arbetsolycka förra sommaren och klarar inte längre av arbetet. –Det känns märkligt, jag har sålt otroliga mängder vykort under de 25 år jag funnits på Åland, säger Kjeldsen. Nu måste han dra ett streck och försöka att inte

börja plocka om på vykortshyllorna i butikerna. –Jag får väl hålla lite koll på avstånd, säger han. Vykortsförsäljningen på Åland kommer nu att tas över av **Stefan Sundman** och **Krister Sandberg** på Baltic Alandia. Försäljningen utomlands kommer Kjeldsen att trappa ner efter hand. **TANJA LÖNNQVIST** tanja.lonnqvist@nyan.ax **Foto: JONAS EDSVIK** jonas.edsvik@nyan.ax

Tonnage-skatten i riksdagen

■ De av så många starkt efterlängtrade ändringarna i tonnageskattelagen var i veckan uppe till första behandling i riksdagen. –Det är med stor spänning som vi sett fram emot den nya lagen. Regeringens proposition om ändringar av tonnageskattelagen är en positiv utveckling. Propositionen visar att regeringen har en vilja att stärka den finska och åländska flottans konkurrenskraft internationellt, sade riksdagsledamot **Eli-sabeth Naucleur** i sitt inlägg i debatten. Men Naucleur pekade också på problem i propositionen. –Det finns problemområden i det nya förslaget. För det första är det så kallade tidsfönstret på tre år under vilket ett bolag kan ansöka om godkännande som tonnageskatteskyldig en allt för kort tid, sade Naucleur och föreslog att tiden bör förlängas till till exempel fem år. –För det andra måste det tas i beaktande att rederier som med säkerhet blir utanför tonnageskatteregimen också har en möjlighet att bilda reserveringar för fartygsanskaffningar och miljöinvesteringar. Hit hör passagerarfartygen och de små rederibolag vilkas skattebörda inte underlättas genom de föreslagna ändringarna av tonnageskattelagen. Naucleur konstaterade dessutom att det finns möjligheter till betydligt mera stöd inom ramen för vad EU tillåter. (tt-s)

Missnöjd med företagshälsovården

■ **BRÄNDÖ.** Ärendet om att köpa företagshälsovården i kommunen av något annat företag än det man nu har avtal med återremitterades till kommundirektören för vidare beredning. Kommunen har sedan ett antal år tillbaka köpt företagshälsovården från ett företag i Mariehamn. Det nuvarande avtalet kan sägas upp från och med den 1 januari 2010. Både kommundirektören och ekonomichefen anser att det finns brister i intresset hos företaget att ge företagshälsovård utöver absolut miniminivå. Företaget har endast besökt kommunen en gång och har även annars visat litet intresse för att hjälpa med bland annat kurser för de anställda i kommunen skriver man i kommunstyrelsens kallelse. Nu lades ett förslag fram på kommunstyrelsens möte om att konkurrensutsätta företagshälsovården. Förfrågan skulle sändas till minst tre olika företag på Åland och i riket med absolut krav på svenskspråkig service. (ns)

Beställde vara som inte kom

■ En person har beställt en vara via internet. Beställningen skedde i oktober det här året, men varan har fortfarande inte anlänt. Nu har en polisanmälan om misstänkt bedrägeri gjorts sedan företaget bakom varan inte gått att nå. (mt)

De gjorde en egen film

–Det är en äventyrsfilm med inslag av skräck. Så beskriver **Simon Holmström** och **Simon Jansson** sin film ”Drömmarnas stuga” som nyligen hade premiär i Alandica. Sx2 –två gånger Simon –kallar Simon Holmström och Simon Jansson sitt produktionssamarbete som nu har resulterat i en halvtimmes film. Det hela började på filmfestivalen Veras verkstad för ungdomar då killarna fick blodad tand för hantverket med de rörliga bilderna. –Man får framföra ett budskap och underhålla, är svaret på frågan varför film fascinerar. –Det är ganska svårt och därför också en utmaning. **Fyra huvudroller** I ”Drömmarnas stuga” är Simon Jansson regissör och Simon Holmström, som har en semiproffs kamera i HD kvalitet, har filmat. Dessutom har

vänner och bekanta medverkat i fyra huvudroller och lika många biroller. –Budgeten har varit liten, det har mest handlat om småpengar till transporter och mat, berättar killarna. Filmen spelades in i somras i Geta. **I utkanten** –”Drömmarnas stuga” handlar i korthet om att fyra ungdomar lämnar stadslivet och åker ut till en stuga i utkanten av Åland. Där börjar det hända något..., berättar Simon Jansson. –Det är en äventyrsfilm med inslag av skräck. Målgruppen är ungdomar. Men det blev inte en ungdomspublik som först fick ta del av ”Drömmarnas stuga”... **Positiv feedback** Då filmklubben Chaplin och Nordens institut på Åland nyligen visade den kritikerrosade isländska filmen ”The amazing truth about Queen

Nya filmmakare. Simon Jansson (till vänster) och Simon Holmström har gjort en äventyrsfilm. Nu söker de efter manus till nästa film. Foto: JONAS EDSVIK

Raquela” i Alandica hade ”Drömmarnas stuga” premiär efteråt. –90 personer såg den och reaktionerna var mest positiva, i synnerhet filmklubben Chaplin gav positiv feedback. Simon Holmström och Simon Jansson berättar att fil-

men säljs till intresserade för 10 euro. **Söker manus** –Det är en symbolisk summa för att täcka utgifterna. Den som är intresserad kan ringa mig på 04573428214, säger Simon Holmström.

Har ni något nytt på gång? –Ja, vi tänker göra en film till vårvinterns Vera-festival. Nu söker vi efter ett lämpligt manus, ett drama eller en dramakomedi. **TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN** titte.tornroth@nyan.ax

TV-programmet

6.15 Go'kväll (R) [5372868]
7.00 Rapport [78413]
7.07 Regionalt [202052684]
7.28 Gomorron Sverige
10.30 UR [1331690]
13.00 Rapport [59684]
13.05 Debatt (R) [9459435]
13.50–14.20 Mitt i naturen (R)
15.15 Dansbandskampen (R) [243428]
16.45 Hemliga svenska rum (R) [606503]
17.00 Rapport [43400]
17.05 Gomorron Sverige [305077]
18.00 Hannah Montana (R) [39690]
18.25 Plus (R) [40348]
Konsumentmagasin. Programledare: Sverker Olofsson.
18.55 Sportnytt [5563771]
19.00 Rapport med A-ekonomi [64771]
19.10 Regionala nyheter [8578526]
19.15 Go'kväll [418955]
Magasin. Författaren Theodor Kallifatides är middagsvärd och har dukat sitt bord och bjuder fyra önskegäster på fantasimiddag. Programledare: Joachim Vogel. Även 14/11, 15/11
20.00 Kulturnyheter [87690]
20.15 Regionala nyheter [1713416]
20.30 Rapport med A-ekonomi [874]
21.00 Doobidoo [60503]
Musikalisk frågelek. Del 10 av 12. Fyra skådespelare tävlar Sofia Ledarp och Björn Kjellman mot Cecilia Frode och Rikard Wolff. Programledare: Lasse Kronér. Även 14/11, 19/11.
22.00 Skavlan [66787]
23.00 Broarna i Madison County **[FILM]** [5004771] Amerikanskt drama från 1995. I rollerna: Meryl Streep, Clint Eastwood.
1.10 Kulturnyheter (R) [4645153]
1.25 Playa del Sol (R) [5944917]
1.55 Sleeper cell (R) [2055066]
2.55 Sugar rush (R) [1005998]
3.25 Final call [4945191]
[FILM] Amerikansk action från 2004. I-rollerna: Kim Basinger, Chris Evans.
4.55 Babel (R) [8641511]
5.25–5.55 Hype (R) [9979443]
Även 14/11.

10.30–16.50 24 direkt [83843416]
16.50 Sverige! (R) [3194077]
Kulturmagasin. Dansaren och koreografen Anna Vnuk lockar ny publik till dansscenerna med sina jordnära föreställningar.
17.50 Hype (R) [81413]
Nöjesmagasin. Franska popbandet Phoenix gästar programmet. Även 14/11och senare i dag.
18.20 Nyhetstecken [2353868]
18.30 Oddasat [99936]
18.45 Utiset [614042]
Finskspråkiga nyheter.
19.00 Programstart: Olja [49787]
Norsk dokumentärserie från 2009. Del 1 av 5. En sista brunn. Historien om den norska oljeindustrin, från 1960-talet fram till våra dagar.
19.55 Rapport [9585313]
20.00 Vem vet mest? [1481]
Frågesport. Även 15/11.
20.30 UR: Ramp [2892]
Ungdomsmagasin. Bloggaren och författaren Alex Schulman berättar om tonårskval och familjerelationer.
21.00 Keith Haring [41139]
K special. Den amerikanske konstnären Keith Haring (1958-1990) har lämnat spår efter sig runt hela världen.
21.55 Radiohjälpen: Bort från gatans tiggeri [1097619]
22.00 Aktuellt [4145]
22.30 Seriestart: Trädgårdspoteket [3416] Brittiskt trädgårdsmagasin. Del 1 av 6. Programledaren James Wong kokar soppa på gojibär mot förkylning.
23.00 Sportnytt [23503]
23.15 Regionala nyheter [9672684]
23.25 Rapport [3986868]
23.30 Brotherhood [68481]
0.20 Berlin Alexanderplatz (R) [6759207] Del 13 av 14.
1.20 Kobra (R) [6218153]
Kulturmagasin. Även 15/11.
1.50–2.20 Babel (R) [2644424]
Svenskt litteraturmagasin. Möt Salman Rushdie, den indisk-brittiske författaren, aktuell med en ny roman. Varför lockas han av 1500-talets Indien? Även 15/11 och senare i dag.

7.30 Montel Williams show [8256787]
Amerikansk pratshow från 2007.
8.25 Spin city (R) [4917042]
8.55 Alla älskar Raymond [5720684]
9.25–9.50 How I met your mother [3231684]
10.40 Rachael Ray [6193955]
11.30 Våra bästa år [3531690]
12.25 Project runway (R) [8282077]
13.20 How I met your mother (R) [1706351]
13.45 Alla älskar Raymond (R) [189503]
14.15 Oprah Winfrey show [484619]
15.10 Extreme home makeover [6022226] Amerikansk inredningsserie.
16.05 Funniest pets and people [4365400] Amerikansk underhållning.
16.35 Funniest pets and people [8110961]
17.00 Project runway [640503]
Amerikansk realityserie från 2007.
18.00 Hell's kitchen [651619]
Amerikansk realityserie från 2008.
19.00 Navy CIS [756503]
Amerikansk dramaserie från 2009. Del 1 av 23.
20.00 NCIS Los Angeles [752787]
Amerikansk kriminaldramaserie från 2009. Del 1 av 22.
21.00 Morden i Midsomer [8113503]
Brittisk deckarserie från 2008. Del 1 av 7. En 90 år gammal fejd blossar upp igen när namnet på en soldat som avrättades för feghet efter slaget vid Somme läggs till på en minnessten.
23.05 6:e dagen [62402874]
[FILM] Amerikansk action från 2000. I-rollerna: Arnold Schwarzenegger, Michael Rapaport.
1.40 Rage and honor 2 [7103356]
[FILM] Amerikansk thriller från 1993. I-rollerna: Cynthia Rothrock, Richard Norton.
3.25 Bachelor party [97649801]
[FILM] Amerikansk komedi från 1984. I-rollerna: Tom Hanks, Tawny Kitaen.
5.10–6.00 Montel Williams show [9847153]

6.15 Veterinärerna (R) [24059416]
6.50 Nyhetsmorgon [95911145]
11.00 Nyhetskanalen [981042]
11.05 Efter tio [2436085]
12.00 Nyhetskanalen [723435]
12.05 Efter tio, forts [4750955]
12.55 Hem till gården [598961]
13.20 Hem till gården [7065752]
13.55 Nyhetskanalen [6239348]
14.00 Trav [641348]
14.25 Förlossningskliniken (R) [9470412]
15.30 Nyhetskanalen [234085]
15.35 Jon, Kate och åtta barn [1364400]
16.05 Ghost whisperer (R) [8220416]
17.00 That '70s show (R) [835684]
17.25 That '70s show (R) [666787]
18.00 Förkväll [836067]
Svenskt magasin från 2009. r. Programledare: Elisabet Höglund, Yvonne Ryding, Carin da Silva.
18.50 Dagens flex [1600752]
18.55 Förkväll, forts [6313665]
19.20 Keno [567042]
19.30 Lokala nyheter [314495]
19.35 Lokalt väder [6059706]
19.40 Ekonominyheterna [8680145]
19.50 Vädret [8686329]
20.00 Nyheterna [503868]
20.30 Postkodmiljonären [502139]
21.00 Idol 2009 [378394]
Svenskt underhållningsprogram från 2009.
22.30 Cirkus Möller [688503]
Svensk komediserie från 2009. Del 4 av 8.
23.00 Nyheterna, sporten och vädret [746810]
23.25 Idol 2009 [2485955]
Även 15/11.
23.55 Flashforward [6849139]
Även 15/11.
0.55 Boston legal [7163998]
1.50 På heder och samvete [28411627]
[FILM] Amerikanskt drama från 1992. I-rollerna: Tom Cruise, Demi Moore.
4.30–6.15 Feed [1023849]
[FILM] Australisk thriller från 2006. I-rollerna: Alex O'Loughlin, Patrick Thompson.

6.00–10.00 Godmorgon med A-laget
14.00 Mat med Tina
14.30 Men Gud!
Del 1 av 3. Det handlar om livets stora frågor.
15.00–15.29 Space Trainees
Del 4 av 12. Ombord på rymdfärjan s/s Blondinbella leker livet för Ted och Kaj och Miss Robot Universum.
16.26 Luciakandidaterna 2009
Årets Luciakandidater presenteras. Redaktör: John Stark.
16.37 Hill Street Blues (R)
17.25 Obs
Aktualiteter
17.55 TV-nytt
18.00 BUUS-fredag
Stor och liten.
18.30 Barnen på Luna
Del 1 av 8. Fyra barn förlorar sina föräldrar i en flygolycka. Ödet för dem samman och de bestämmer sig för att rymma med båten Luna, som blir deras nya hem i Stockholms skärgård.
19.00 Boktid
”Klass” är det stora litterära diskussionsämnet i Svenskfinland den här hösten.
19.30 TV-nytt
19.55 Sportnytt
20.00 Mitt Paradis
Riksdagsledamot Maarit Feldt-Rantas trädgård i Billnäs. Överbytipset: Stenläggning. Fransk visit i en Zenträdgård. Redaktör: Eva Vikstedt.
20.30 Skoj och kaos
Del 1 av 8. Norskt magasin för vuxna om barn.
21.00 Angels in America
Del 2 av 6. Gravid.
21.55 TV-nytt
22.05 Dok: När talet hakar upp sig
Orsaken till stamning är fortfarande en medicinsk gåta. Dokumentärfilmaren som själv har stammat sedan barnsdomen sätter fokus på stamning och granskar dess karaktär, historia och behandling.
23.00 Eftersnack
Om veckan som gått med Magnus Londen och Jeanette Björkqvist plus sidekick.
23.45–0.00 Oddasat

ÅLANDSKANALEN
KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30
Nyheter och kulturellt med Katarina Gäddnäs

ÅLANDSKANALEN
KI 19.00-19.20.
Ålan 1809. Det är 200 år sedan svenskarna red hem över isen och ”Rysse” tog storhertigdömet Finland jämte Ålandsöarna i besittning. Kenneth Gustavsson och Dan Nordman lotsar oss genom denna spännande historia.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–9.00 Gomorron. Med Eva Ericsson. **6.45** Beträktelse. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00–11.30** Förmiddax. Med Ann-Christine Karlsson. **9.00** Dagens väder. **9.15** Låshörnan: Vägen från Stormskäret. **9.30** Ålandsnytt. **9.40** Musik för öppna öron. **10.30** Ålandsnytt. **10.33** Pyssel med Lena. **11.30–13.00** Lunchdax. **11.30** Ålandsnytt. **11.45** Sportnytt. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15** Kulturen. **12.30** Gomorron. Repris från kl. 07:10. **12.55** Ålandsnytt. **13.00–16.00** Vardax. Önskemusik, tävlingar och Firadax. Med Tom Wiklund. **13.00** Lyssnarnas önskemusik per mess och mail. **13.55** Ålandsnytt. **14.00** Rätt skall vara rätt. **14.55** Ålandsnytt. **15.00** Firadax. **15.55** Ålandsnytt. **16.00–18.00** Åland i dag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Emelie Svedjer. **16.00** Aktuellt. **16.55** Ålandsnytt. Sänds även kl. 18:55. **17.05** Sportnytt. Sänds även kl. 19:05. **17.10** Åland i dag fortsätter. **17.55** Ålandsnytt. Sänds även kl. 19:55. **18.00–21.10** Kvällsdax. Dagens bästa i repris. **18.00** Aktuellt. **18.05** Kulturen. Repris. **18.20** Gomorron. Repris. **18.55** Ålandsnytt. Repris från kl. 16:55. **19.05** Sportnytt. Repris från kl. 17:05. **19.10** Åland i dag. Repris från kl. 16:15. **19.55** Ålandsnytt. Repris från kl. 17:55. **20.00** Åland i dag. Repris från kl. 17:10. **20.45** Låshörnan: Vägen från Stormskäret. **21.00–21.10** Beträktelse. Från 06:45.

Medicin i trädgården

I "Trädgårdsapoteket" ger botanisten **James Wong** råd om hur man kan lindra sjukdomar med hjälp av vad som finns i trädgården. Han guidar oss bland frukter och bär som äger läkande egenskaper. **SVT2 22.30**

Se det med egna ögon

www.24.ax

5.55 Fem psalmer [4223955]
6.25 Ettans morgon-tv [12551597]
9.30 Coronation Street [7567690]
10.15 Halv sju [5674892]
10.45–10.55 Fridlyst: Guckusko [1808684]
11.00 Tv-nyheter [36752]
11.05 YLE News [8566481]
11.10 Läkarcentralen på Clarence Street [1185503]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [66771]
13.00 Tv-nyheter [44752]
13.05–13.40 Morgonhjärta [1449787]
13.45 A-talk [9358752]
14.30 Läkarna [4435]
15.00 Tv-nyheter [10110]
15.05 Herrskap och tjänstefolk [7374110]
16.00 Prisma Studion [3752]
16.30 En sann historia: Familjecirkusen [7313]
17.00 Tv-nyheter [48955]
17.08 Läkarcentralen på Clarence Street [300390145]
18.00 Tv-nyheter och väder [2058]
18.30 Halv sju [4067]
Ett glatt och positivt, direkt-sänt faktaprogram. Program-

ledare är Marja Hintikka och Mikko Kekäläinen. Gäst är dansaren Minna Tervamäki.
19.00 Finskhetsens rötter i filmerna [66139] Tjänstefolket i filmerna. Under gångna årtionden upprätthölls livet i medelklassfamiljerna i hög grad av pigor, husor och hembiträden.
19.10 Tillbaka till Aidensfield [2714706]
20.00 Hemgatan [771]
20.30 Tv-nyheter och väder [65923]
20.55 Sportrutan [1590023]
21.00 A-zoom [333]
Närbilder ur verkligheten.
21.30 Strada [394]
22.00 Systerkärlek [55508]
22.55 Tv-nyheter [7901329]
23.00 Hemmasalongen: Den nya människan [4147665]
[FILM] Svenskt/finskt drama från 2007.
0.40 Nyhetsfönster [97091085]
4.00–8.00 Nyhetsfönster [83937375]

6.00 Tellus-frågesport [9465477]
6.50 Lilla tvåan [97414110]
8.53 På gräsrotsnivå [306200752]
9.00 Oddasat [59139]
9.15 Regionala nyheter [2531892]
10.35 McLeods döttrar [2967892]
11.20 Flyttfågelvägen [5055905]
11.50 Respasset: Bali och Sulawesi [7944752]
12.40 Första steg [4517145]
12.45 Derrick [8330936]
13.45 Örtapoteket [7001665]
14.05 Gypa: Soffgypa [699139]
14.35 Kliniken [4444503]
15.20 Hemlig miljonär [5109145]
16.10 Finlands bästa kör [7515954]
17.00 Kim Måne [60042]
Rimsten. Upp och ner.
17.19 Lilla tvåan [400746936]
Teaterfredag med Neponen och Jyrki.
17.55 Historier om barnets rättigheter [1190145]
18.00 Finlands bästa kör [56684]

18.50 Tv-nyheter [7406416]
19.00 Regionala nyheter [36400]
19.10 Sportrutan [8539706]
19.15 Tvåans höstväder [8536619]
19.20 Pressklubben [2293619]
20.00 Vid lägerelden [7619]
20.30 Jope-show [9690]
21.00 Fatta micken [39348]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8300771]
22.05 Den hårda lagen [7592503]
22.50 Sopranos [6188690]
Nya och gamla skulder. Carmela oroar sig för familjens ekonomi och Junior har det svårt inför sin rättegång.
23.45 Kriminalhistorier från Finland [5101348]
0.10 Dolt ord [3894733]
1.00 Tellus-frågesport [1652269]
2.00 Frågespel [5930284]
3.00 Dolt ord [1330220]
4.00 Sudoku [9330040]
5.00–6.00 Dolt ord [1235676]

5.30 Väder [4102874]
6.05 Studio55 [4628428]
6.25 God morgon Finland [52338023]
9.10 Studio55 [4454990]
9.35 Vad ska vi äta i dag? [8550874]
9.40 Känslor och dofter [5907690]
10.25 Eurojakten [5743145]
10.35 Emmerdale [2068145]
11.05 Emmerdale [5085077]
11.35 Köpkanalen [8651042]
12.35 Astro-tv [4340145]
13.10 De vackra och de djärva [2487665]
13.35 Vad ska vi äta i dag? [6884752]
13.40 Godmorgon Finlands bästa bitar [279874]
14.05 Nöjesnytt [3667690]
14.10 Gruppterapi [728936]
14.40 Läkarna [2957955]
Fel diagnos.
15.30 En plats på modetoppen [612400] Vem är Finlands hetaste modedesigner?
16.25 Eurojakten [632329]
16.50 Nyheter [8901077]
16.55 De vackra och de djärva [3037110]
17.20 Vad ska vi äta i dag? [8811400]

17.25 Emmerdale [990665]
17.55 Dagens jobb! [4466348]
18.00 Emmerdale [127597]
18.30 Bostadsmarknaden [208416]
19.00 Sjuans nyheter [665752]
19.20 Dagens väder [922435]
19.30 Dolda liv [872400]
Helena blir handelsvara.
20.00 Inga ledtrådar [419954]
21.00 Sanningens stund [588684]
22.00 Tians nyheter [540923]
22.15 Dagens väder [5295226]
22.20 Resultatrutan [3017145]
22.35 Iskallt uppdrag [2811077]
[FILM] Engelsk action från 1987. James Bond, tolkad av Timothy Dalton, möter KGB-agenter, vapenhandlare och frihetsskämpar. I rollerna: Timothy Dalton, Maryam d'Abo, Jeroen Krabbe. Regi: John Glen.
1.05 K-Ville [5142153]
Amerikansk polisserie som utspelas i New Orleans efter Katrina.
2.00 Eurojakten [1871627]
3.00–6.00 Den rätta [88313882]

Nyankortsvinnare:
Katarina Liewendahl Föglö
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Turlista försvårar, fördyrar och förstör

■**Skärgårdens** barn och ungdomar får sämre ridmöjligheter p.g.a. turlista på Embarunds-färjan i Föglö, skriver SKUNK (NÅ 11.11.2009). Landskapsregeringen sparar pengar.

Trafik enligt turlista försvårar utöandet av ett synnerligen sunt och vettigt fritidsintresse, ett av de relativt få som erbjuds i skärgården. Det har landskapsregeringen kanske inte tänkt på. Ännu mindre har beslutsfattarna tänkt på hur detta påverkar ekonomin och framtidsutsikterna för ridsko-leföretagaren som får färre kunder.

Förutom att försvåra kommer turlista på en linfärja även att fördyra verksamheten för många. Väntetiden kostar för postutdelaren, sopbilskusken, varuleverantören, vägunderhållaren, skoltaxichauffören och kollektivtrafikidkaren.

Varje arbetsresa tar längre tid, och blir därmed dyrare, eftersom det är omöjligt att göra upp en turlista så att inga väntetider uppstår för de bilar som skall fram och tillbaka till “ön på andra sidan fjärden” för att utföra ett arbete. Men landskapsregeringen sparar pengar. Förutom när det gäller kollektivtrafiken; en del av den finansieras nämligen av samma landskapsregering.

Om landskapsregeringen dessutom menar att tidsbestämd trafik betyder att man inte har någon trafik på natten, då förstör man. Och sparar samtidigt väldigt lite pengar eftersom billigare färja än en linfärja i drift kan man inte ha om landskapsregeringen inte har tänkt satsa på obemannade segelbåtar.

Med nattstängning förstör landskapsregeringen möjlighe-

ten att delta på samma villkor som andra i samma kommun. För en åldrande befolkning kan detta vara mindre betydande men tänk på den 15-åring som trots stadens frestelser valt att tillbringa helgen hemma i skärgården men inte kan delta på samma villkor som andra. För henne / honom blir den egna ön ett fängelse om färjan inte går till kompisarna dygnet runt. Vem vill efter studierna flytta tillbaka till fängelset där man redan i unga år konstaterade att den frihet som moppen gav togs bort av landskapsregeringen?

Det är klart att det ska sparas och att vi alla kommer att känna av det. Tex. Kumlinge kommun föreslog redan i början av året att man skulle införa turlista på Seglinge-linjen på prov under sommaren och sedan utvärdera upplägget. Det valde landskapsregeringen att inte göra., skriver insändarskribenten. Foto: NINA SMEDS

valde landskapsregeringen att inte göra. Nu inför man turlista utan att veta hur mycket man kommer att spara och utan att veta vad konsekvenserna blir.

Det finns så många fler aspekter än de sparade pengarna. Har landskapsregeringen verkligen tänkt igenom dem alla, jämfört inbesparingen

Segglingefärjan. Tex. Kumlinge kommun föreslog redan i början av året att man skulle införa turlista på Seglinge-linjen på prov under sommaren och sedan utvärdera upplägget. Det valde landskapsregeringen att inte göra., skriver insändarskribenten. Foto: NINA SMEDS

Felet är brist på flygsamarbete

■**Jag** får tacka att Air Ålands vd **Jan Erik Sundberg** tog sig tid att svara på min insändare i tidningen Åland den 10 11.

Jan Erik Sundberg poängterar mycket riktigt att Air Åland inte kan ta ansvar för andra flygbolags förseningar. Orsaken står att finna enligt min syn på saken i att Air Åland inte har något samarbete med några andra flygbolag.

I detta fall skulle ett samarbete kunnat betytt att vi som kund kunnat ställa flygbolaget Blue 1 till svars för att vår son och hans assistent inte kom i tid till sitt anslutningsflyg till Mariehamn. Det var just detta argument om brist på samarbete med Air Åland som Blue 1 använde sig av när man nekade oss som kund kompensation för de merkostnader som uppstod tack vare deras försening.

Bristen på samarbete mellan Air Åland och andra flygbolag syns klarast i att man som resenärer inte kan boka sitt bagage till sin destinationsort utan bagaget måste hämtas ut och checkas in igen både på Arlanda och i Helsingfors.

Air Åland har haft många år på sig att lösa denna för oss som kund viktiga problematik men ännu inte lyckats komma till skott om något samarbete med de andra flygbolagen.

För många flygbolag innebär samarbete med andra flygbolag att man har en önskan om att sätta kunden och hans/ hennes behov i centrum.. Men kanske Air Åland inte kan, eller vill, eller har råd att samarbeta. Bristen på samarbete mellan flygbolagen innebär att kunden alltid måste gardera sig med någon reseförsäkring både för resor inom landet och utanför.

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Turlistorna blir snart oturlistor! 050.

■ Måste bara säga att du som steg av i Västernäs utanför Matpunkten med 16.10-bussen. Du är vacker! "Oj förlåt..." 0400.

■ Vad tror ni att rånarna får för straff ? Jag tror dom får de hårdaste som tingsrätten brukar döma till = samhälstjänst. 040.

■ Boman din plånbok finns att hämta hos oss på Adlon sportbar. Tel 12345.

■ Svar till Sparre: 1-0 till dig :-D! Även i min teve syns lottonumren på svenska! C.E.

■ Illa om man måste gå två år i skola för att klippa gräs i sandlådan. 0457.

int

inte att man skall använda "halvljus " vid körning!? Har ni fått ert körkort via postorder? Trafikregler.

■ Förlagen följer inte lagen! 050.

ENGÅNGSERBJUDANDE

Använd kupongen du fick hem med Nyankortet

SANDÅSENS BLOMSTERHÖRNA

-20% RABATT

På alla krukor

Erbjudandet gäller t.o.m. 31.1.2010

Nyankortet

-sätter guldkant på till

begravningsplatsen, får man ytterligare mer område i enlighet med förhoppningsplaneringen. 040.

■ Låt Nennonens avlagda orangegröna gummistövlar vara ifred på Parkgatan 24:s parkering! Mvh Risto.

■ Vem förstör våra skogar mest?! Människan, skogsmaskinerna eller älgarna? 040.

■ Tack Tina D-L för onsdagens råd till oss vuxna och till ungdomarna! 040.

Barbro S, det är dumt och onyanserat av dej att kalla jordbrukarnas arbete för lyxtillvaro. Du är välkommen att prova på. Kanske som avbytare;) 040.

■ Hur kommer de sej att ingen av tidningarna har skrivit ett ord om att Air Ålands ena plans motor brann måndag morgon? H. Anonym. Svar: Sannolikt har tidningarna inte skrivit om detta eftersom påståendet inte är sant. Däremot överhettades en motor under startprocessen i måndags morse. Anledningen till det är okänd och undersöks för närvarande. Under tiden har Air Åland satt in ett ersättningsplan. VD Jan Erik Sundberg.

■ Varför finns så få män som du? Varför är inte alla som du? Du finns i mitt hjärta Puss. Rasoulöf.

■ Så IFK Mariehamn har nu tagit ställning för Obunden samling. Kan vi förvänta oss opartiskhet vad gäller fördelning av samhällsmedel och PAF-pengar mellan idrottsföreningarna i framtiden? 0400.

■ Esthrid, liten svart katt med några vita strån under hakan, försvann från Klintvägen 16 måndagen den 9.11. Väldigt sällskapssjuk, hade ett blått halsband då hon försvann. Ring 040589 1115 om ni vet något!

■ Dåligt bildval i artikeln om "2 gymnasieskolor". Yrkesskolan framstår som grå och trist vilket den inte är. Vi är glada för vi får mer än bara en vit mössa. Yrkesstuderanden.

■ Snabbkassan på Kantarellen tar emot lotto och tips vilket gör kassan långsam! H kund som tänker.

■ Frågan är om det är värt så stora summor, bidrag alltså för att ha någon äng som ej växer igen någonstans där man aldrig är? Stadsbo som funderar.

■ Tänk om en butiksägare skulle få stora stöd, då skulle vi nog ha flera butiker kvar! Kanske bönderna som ledsnat kan ta över butikerna! Men det kanske ej är intressant? 040.

■ Roligt hur svårt det kan va med euro: olänningen säger eiro, svensken evro och älänningen som varit till Sverige tre gånger och tror dom är svenskar säger eivro. 0457.

■ Har Åland faktiskt råd att ha bra politiker som Camilla Gunell, Johan Ehn på kvarbänken? Hoppas på ändring efter nästa val! 0457.

blir jättesjuk eller till och med dör pga att den inte vågar vaccinera sig pga dina skrivelser. Du nämner militärer som tar "vaccincoctails" mot 10-20 sjukdomar på en och samma gång, det gäller ju inte oss. Fastän svininfluansan vore skapad av t ex USA så finns den ju likaledes. Inte får jag skydd mot sjukdomen bara för att jag genomskådat boven i dramat. Om jag vaccinerar mig är risken att bli allvarligt sjuk betydligt mindre än om jag låter bli. Tror du de rapporterade dödsfallen bara är påhittad skrämsel-propaganda? 040.

■ Jaha du i skogen! Kan ju säga att jag själv faktiskt har valt bort "vänner" som går runt och pratar skit! Har varit sjuk i många år och äntligen har de lyckats bli kvitt det. Och jag har såna vänner som ställer upp i vått och torrt. Har inte många kompisar kvar men dom som jag har kvar är riktiga vänner! Och jag har inte sätt de jag jag skördat. Som sagt har en del riktiga vänner som jag är rädd om! Felet med mej är att jag inte kan vara egoist fast det skulle jag behöva. 0457.

■ Ficktjuvar i Godby? Vår känguru har tappat ungen! 0457.

NYANS ROS

...vill jag ge till Inga Willford. Hon ställer upp för människor som behöver det, utan att berätta det till hela Ålands befolkning. Tack för att du finns och att du har "tysnadsplikt". Du vet vem som uppskattar dig.

...till Magnus Andersson som hitade mej vid vägen och ringde efter ambulans. Är nu hemma, gul och blå men på bättringsvägen. Är så glad och tacksam för din hjälp, så är också bror, svägerska och sambo. Elisabeth Isaksson.

...till Ruth Sjölund för att du hjälpte min pappa med mina bröder när jag var på BB. Nova Adèle med familj hälsar

HÄLGE

ZITS

”Man bygger ett hus med grunden 347 kvadrat på en tomt som är endast 700 kvadrat. Och så är grannen vägg i vägg. Hur roligt är det?
JOHAN PÅ NYAN.AX OM STADENS TOMTFÖRSÄLJNING

Bland folk Harriet Tuominen

Måste man veta allt?

Kom inte till mig och berätta vad gubben har för sig när jag inte är med. Vill jag veta så kan jag fråga.

Det skulle jag helt spontant säga om någon undrade vad hon skall göra när väninnans man ses hängla med en 20 år yngre tjej. Ni som läser messa Nyan vet vad det handlar om. Resten kan ana sig till det.
För det första. Om tjejen är 20 år yngre och gubben inte ännu har fyllt 75 utan är mer i åldern 40 – 50 så kan man vara rätt säker på att det inte blir till nånting. Hon är i längden för barnslig för honom (om han inte är konstigt funtad, förstås) och han är för gammal och trött för henne. Den dag han hellre badar bastu och tar en öl framför tvn istället för att följa med ut till nattklubbshelvetet går hon sin väg.

Men om du som är väninna är så bekymrad över hänglet, varför går du då inte fram och säger det? Till gubben, direkt.
Om det är din fasta övertygelse att han inte borde bära sig åt på det sättet så gå fram till honom och sätt stopp för det roliga istället för att fundera på om du skall berätta för frun som sitter hemma och stryker barn eller vad fruar kan tänkas syssla med när gubben är ute på vift.
Eller gör det litet utstuderat. Gå fram med ett litet inbjudande leende, säg hej och föreslå en drink. Han kommer inte att veta på vilken fot han skall stå. Han kan inte snäsa av dig, för då berättar du säkert för frun. Tror han. Inte vill han egentligen ha dig där heller, för han har ju händerna fulla med annat.
Men så länge du ler inbjudande vågar han inte annat än vända sig ifrån lilla kusinen från landet eller vad han nu presenterar henne som, bjuda på drinken och göra sitt bästa för charma dig. Till sist kan du leda ut honom som ett får till slaktbänken och dumpa honom på lämpligt ställe långt från den lilla kusinen.
Hur jag vet? Man har väl sett dåliga filmer på tv under ett långt liv.

Jag är antagligen litet konstig, men jag tycker inte man måste veta allt om alla. Så länge de bär sig åt som folk, vill säga.
Om jag har en kompis som tycker om att umgås också med andra så behöver inte det betyda att kompisen tycker det är fel på mig utan det kan betyda att de andra också är trevliga. Tillåtet att tycka så?

Och om jag inte kan hindra att någon förbarmar sig över mig och avslöjar den trista osannolika sanningen?
Jag förmodar att den dagen är förstörd. Tuffare än så är få av oss. Men jag skulle ta en gruvlig hämnd på den som skvallrade.

Ljus i mörkret? Finns det för Medis? Just nu ser det litet dystert ut när landskapet drar in 30 procent av sitt bidrag, vilket i sin tur leder till mindre inkomster från kursavgifter, vilket leder till färre kurser. En negativ spiral, med andra ord. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Tafsa inte på Medis!

Snälla, snälla snälla!
Medis är inte en försumbar del som kan plockas bort i dåliga tider.
Medis är det som ger guldkant till rimligt pris åt en annars grå vardag.

Det hjälper kanske inte att skicka fram Caroline af Ugglas med sin ”Snälla, snälla, snälla”. Men något måste göras för att rädda Medis.
Landskapsregeringen vill skära ner sitt bidrag med 111.000 euro nästa år. Det är 30 procent, så nerskärningen är kraftig. Men ändå återstår 258.000 euro, vilket i och för sig borde räcka till en del. Det måste vara så politikerna har resonerat. Vad de kanske inte har tänkt på är att det försvinner ytterligare drygt 50.000 euro i kursavgifter, för att kurserna blir så mycket färre.
Men det har säkert inte behövts mycket resonerande den här hösten förrän kniven har kommit fram. Sällan är det så ont om pengar som nu för att hålla igång så mycket. Och av detta myckna finns sådant som man kan vara utan utan att liv sätts i fara.

Du dör inte av att inte få gå en kurs i spanska eller lära dig snickra. Du dör inte heller om du inte får lära dig grunderna i hur man betar sig med en dator. Men i den mån din hjärna vill ha språkräning eller dina händer lära sig känna ådringen i träet så är det en förslösad resurs om den inte tas tillvara. Och den som har minsta ambition att hänga med i samhället måste klara en dator åtminstone behjälpligt.
At dra in på undervisning av det slaget leder till att en del människor tappar lusten, försoffas och behöver mer hjälp av samhället framöver än det annars hade krävts. Så spa-

rar gör man inte, inte ens räknat i euro och cent om man ser det på litet längre sikt. För att inte nämna den tillfredsställelse många känner när de klarar av en uppgift och kan ta itu med en ny. Den kan inte värderas.
Men nu är det alltså brist på pengar och då kan man inte bara kräva att allt skall vara som förut. Den som vill lägga till i budgeten måste också vara beredd att ta bort någonting.
Många verkar just nu vara redo att ta bort pengarna till tunnelutredningen. Det är 900.000 euro, pengar som kunde räcka till en hel del annat. Men är det klokt?
Det har fattats beslut om en utredning, den har satts igång. Är det inte bäst att den slutförs, så man vet om det överhuvudtaget är möjligt att bygga en tunnel på platsen. Att lämna allt på hälft nu och börja om från början om några år – tunnelförespråkarna lär inte gå upp i rök de närmaste åren, de finns kvar och puffar på – ger ingen vinst. Snarast blir det dyrare.

Så var ta pengarna?
Det skulle vara litet frestande att ge sig på politikernas ersättningar. Men i budgeten har man redan räknat med 30.000 euro mindre i resekostnader för lagtingsledamöterna. Dagtraktamenten och matersättning sågs inget om.
Men avsikten är inte nu att spotta på någon. Avsikten är att tala för en verksamhet,

som är så mycket större än de små enskilda delarna. Meningsfull sysselsättning på fritiden är oändligt mycket mera värt än 10 euro mer i plånboken. Det håller igång hjärnan, det håller igång hjärtat, det håller de sociala kontakterna vid liv.
Man kunde helt enkelt se en del av Medias verksamhet som en investering i framtida hälsa. En investering som går på plus.
Men just nu ligger den framtida hälsan via Medis förmedling inte högt i kurs.
Det man i alla fall måste kunna förvänta sig är att de som håller i pengarna ger sig tid att allvarligt diskutera vad som kan göras tillsammans med dem som planerar kursutbudet – planerar om kursutbudet blir det nu.
Att bara dra bort pengarna utan hänsyn till vad som redan är planerat eller påbörjat är litet respektlöst. Åland går inte i konkurs om övergången mildras.
Eller är det dags för Medis att gå ut och ragga sponsorer?

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax

Politisk redaktör: Annika Kullman
tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax

Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds
tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Maria Nykvist
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 447
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 97 €
kvartal 49 €

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.55 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 13.35 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.40 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång
Transport till/från Mariehamn-Långnäs reserveras med båtresa

BILJETTBYRÅN ändrad öppetid: 09.30-17.00

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18
(1,72€/besvarat samtal + alltid lns/msa)
www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
17.45 - 00.50	→ 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00	← 04.50 - 18.00

TALLINK

Check-in senast 30 min. före avgång
Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552
(1,72€/besvarat samtal + alltid lns/msa)
www.tallinksilja.fi

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA	fredag-lördag	söndag
måndag-torsdag	M:hamn Kapellskär	M:hamn Kapellskär
08.00 → 09.15	07.30 → 08.30	12.00 → 13.15
16.00 → 17.30	12.45 → 14.00	18.30 → 19.30
15.30 → 12.00	18.30 → 19.30	17.30 → 14.00
22.00 → 19.00	12.00 → 09.00	23.00 → 20.00
	18.00 → 15.00	
	23.00 → 20.00	

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1 h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1 h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen	Åland-Finland dagligen
ÅLAND STOCKHOLM	ÅLAND ÅBO/H:FORS
01.10 L → 06.30	03.30 L → 07.35 Åbo
04.35 M → 09.40	14.25 M → 19.40 Åbo
09.55 M → 15.30	23.45 M → 09.55 Hel
14.25 M → 18.55	14.10 M → 08.45 Åbo
14.10 M → 07.45	01.00 L → 21.00 Åbo
23.40 M → 16.45	04.25 M → 17.30 Hel
07.45 M → 18.00	
03.20 L → 20.10	

M = Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storgatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

Turlista t.o.m. 10/1 2010 (lokala tider)				
Från Eckerö	Alla dagar	13.30	18.30	
	Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn	Alla dagar	10.00	15.00	
	Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00
Extraturer: Från Eckerö torsdag 15/10 kl. 08.30. Från Grisslehamn onsdag 23/12 kl. 20.00.				
Nöjeskryss med buss, båt, à la carte och underhållning! Fredagar och lördagar 18.30. Start från Bussplan 17.30. 30 €/person				
Buss: Till Stockholm Cityterminalen vid alla båtankomster. Från Stockholm Cityterminalen 2 timmar och 15 minuter före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.				
Bokning: tel. 28 300, växel 28 000 Grisslehamn tel. 0175-258 00 Bokning även på www.eckerolinjen.ax				
ECKERÖ LINJEN				
Torggatan 2, 22100 Mariehamn				

Ta en paus...

Alla dagar	M:hamn	Sthlm
	10:00	→ 15:45
	Sthlm	M:hamn
Sönd-Onsd	18:00	→ 02:00
Torsd-Lörd	18:00	→ 03:30

Kontakta Ålandsresor tel 28 040
www.birka.se

NÄR BORTA ÄR SOM BÄST!

JULSHOPPING
med julbord på Rosella

EUR 35

21.11 Uppsala
28.11 Skärholmen
5.12 Barkarby
12.12 Täby
19.12 Uppsala

VIKING LINE

Tel. 22570 • www.vikinglinebuss.ax

FREDAG 13 NOVEMBER 2009

dagens ålänning

”Min förebild är Iron Maiden”

Bakom Ålands central-sjukhus pågår byggandet av den nya psykiatribyggnaden. En av alla byggarbetare på plats är Dagens ålänning Markus Enqvist från Mariehamn.

–Jag jobbar i lagret, sorterar och kör ut grejer. I dag har jag flyttat manskapsbodar.

Har du jobbat länge i byggbranschen?

–Hela livet, säger Markus med ett skratt.

–Först gick jag yrkesskolans bygglinje och jag är kranförare, men nu är det en annan som sköter kranen.

Hur är det att jobba i byggbranschen nu. Märker ni någon finanskris?

–Det är bra att jobba här. Det finns jobb så det räcker, vi har inte märkt av någon oro.

Vad gör du när du inte bygger?

–Spelar trummor.

Spelar du i något band?

–Nej, jag spelar hemma med några kompisar.

Varför blev det just trummor?

Kranförare och trummis. Dagens ålänning Markus Enqvist kombinerar byggjobb med fritidsintresset trummor. Enligt egen utsago har han både byggt och trummat i princip så länge han minns.

–För att ingen annan vill spela trummor, men sedan är det ändå trummisen som får alla tjejer, säger Markus, och berättar att det är Heavy Metal och Rock ´n´ Roll som han helst spelar.

Har du något favoritband eller förebild?

–Iron Maiden.

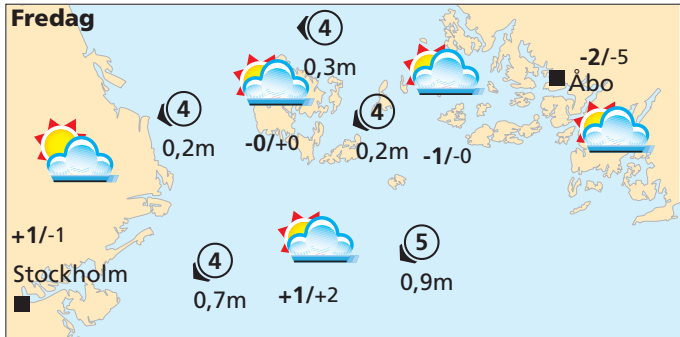
Som Dagens ålänning får du hälsa till vem du vill.

Vem får din hälsning?

–Då hälsar jag till Nisse på kontoret.

Text och foto:
ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

vädret

I går kl 14

	temp.	moin.	
Jomala	+0		
Åbo	-1		
Helsingfors	-1		
Stockholm	+2		
	temp.	vind	m/s
Nyhamn	+0	NO	7
Märket	+2	NNO	4
Kumlinge	-0	ONO	3

Vattenståndet i går kl 14

Föglö -35 cm Åbo -39 cm

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:36	16:13
Märket	8:16	15:53
Stockholm	7:39	15:26

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Max/min temp. 5.11 - 12.11. klo 8

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+7,6	7.11.	-1,8	9.11.
Åbo	+4,2	7.11.	-2,7	10.11.
H:fors	+4,2	6.11*	-1,5	9.11.
			* =Dagar saknas	
För ett år sedan			temp.	moln.
Jomala			+8	
Åbo			+7	
Helsingfors			+8	

Utomlands i går

	temp.	moln.
Köpenhamn	+6	Madrid 14
Oslo	+1	Rom 17
Bryssel	10	Aten 19
Moskva	+2	Las Palmas 24
London	14	Phuket 32
Paris	13	Peking -0

Vädertjänsten Tel.060010600 3,95/min +Isa

dagens rätt

Kyckling med kantarellsås

4 kycklinglår
1 msk olja
0,5 tsk salt
1 krm citronpeppar
1 purjolök
6 enbär
2,5 dl buljong (fond eller tärning + vatten)
1 msk soja
2 msk rönnbärsgelé
2 msk crème fraiche
150 g kantareller/champinjoner
1 msk smör eller margarin

Bryn låren runt om i olja. Krydda med salt och citronpeppar och lägg över kycklingbitarna i en traktörpanna. Skölj, ansa och strimla purjolöken. Krossa enbären. Lägg purjolök och enbär i pannan och häll över buljong. Tillsätt soja och rönnbärsgelé. Låt kycklingen puttra ca 25 minuter. Rör ner crème fraiche. Ansa svampen, fräs den i smöret och blanda ner i pannan. Servera kycklingen med ris och en blandad grönsallad.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

DO
ÅLANDS DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN
Du hittar oss på
www.doaland.ax
eller ringer oss på
tel 25 565

grossen.
Vecka 47
-30%
på utvalda sortiment
Öjbackavägen 1 Södersunda
Öppet: Mån-tor 17-20 lör 11-14
Tel. (018) 31 867

Jackpothelg!
V75
Pröva en Harry Boy. Flera större vinster sista veckorna...
50 Miljoner
Eller köp andelsbolag.
LOTTO 4.400000
Spelstopp lördag kl. 20.30

LAGERFÖRSÄLJNING
Södersunda Jomala
Lördag 10 - 15
• Gitarr
• Bas
• Keyboard
• Trummor
• Sång/PA
• Inspelning
• Klassiskt
Gratis Tips!
www.instrumentbutiken.ax

Stan's godaste
Drivers meny
4,20
Välkommen!
Shell Mariehamn
Tel. 12360

KUMHO TYRES
www.kumho.fi
J-S DÄCK
Jomala, Torp
Tel 040 729 4200,
0400 804190
TÄLTFIXARNA
Fixar ditt tält till festen eller marknaden! tel: 0457 5483187

Bygga nytt – enkelt och tryggt
ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG
KVÄLLSÖPPET
hela november
måndag-torsdag 9-19
KonsensHus Projekt AB, Strandgatan 21.
Telefon: 17 820, mobil: 0457-342 7079
daniel@konsenshus.ax
www.aland.com/konsenshus
Modulenthus Hjaltevadshus

Lördag 14.11
Dansmusik till Hasse Rosenberg från kl 21.00
GODBY HOTELL
hotell • restaurang • café
Engelsgränd 2, tel 41170
www.godbyhotell.ax